

**ZARZĄD
POWIATU RADOMSKIEGO**

**RAPORT
O STANIE POWIATU RADOMSKIEGO
W 2022 ROKU**

RADOM, maj 2023 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
CZĘŚĆ I: POWIAT RADOMSKI - CHRAKTERYSTYKA OGÓLNA	8
1.1. Pojęcia podstawowe	8
1.2. Organizacja powiatu radomskiego	9
1.3. Powiat radomski – informacje ogólne	12
1.3.1. Położenie, obszar, ludność, gospodarka	12
1.3.2. Finanse powiatu	13
1.4. Majątek powiatu	16
CZĘŚĆ 2: REALIZACJA POWIATOWYCH STRATEGII, PLANÓW I PROGRAMÓW ROZWOJU ORAZ UCHWAŁ RADY POWIATU W RADOMIU	17
2.1. Polityka zrównoważonego rozwoju Powiatu Radomskiego	17
2.2. Przebieg wdrażania powiatowych strategii, programów i planów rozwoju	19
2.2.1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 r.	19
2.2.2. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024	21
2.2.3. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023	23
2.2.4. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024	27
2.2.5. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025	29
2.2.6. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019–2023	31
2.2.7. Powiatowy Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020 - 2023 w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania	32
2.2.8. Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023	33
2.2.9. Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV- VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu Powiatu Radomskiego, na lata 2022-2023	36
2.2.10. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego na lata 2020-2022	37
2.2.11. Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego	37
2.2.12. Program "KOPERTA ŻYCIA"	38
2.2.13. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”	38
2.2.14. Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2022 rok	40
2.2.15. Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego do roku 2030	42

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

2.2.16. Plan zrównoważanego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu radomskiego...	43
2.3. Realizacja uchwał Rady Powiatu w Radomiu.....	47
CZĘŚĆ 3: CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA GŁÓWNYCH WSKAŹNIKÓW ROZWOJOWYCH POWIATU RADOMSKIEGO.....	56
3.1. Ład społeczny.....	56
3.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu.....	56
3.1.2. Edukacja.....	60
3.1.3. Ochrona zdrowia.....	66
3.1.4. Pomoc społeczna.....	69
3.1.5. Bezpieczeństwo publiczne.....	70
3.1.6. Kultura, kultura fizyczna, sport i turystyka.....	72
3.2. Ład gospodarczy.....	79
3.2.1. Stan gospodarki.....	79
3.2.2. Infrastruktura drogowa.....	82
3.3. Ład środowiskowy.....	84
3.3.1. Ochrona środowiska, leśnictwo.....	84
3.4. Ład instytucjonalny.....	85
3.4.1. Finanse powiatu – analiza strukturalno-porównawcza.....	85
3.4.2. Administracja samorządowa.....	88
3.4.3. Organizacje pozarządowe, partycypacja społeczna.....	97
ZAKOŃCZENIE.....	99
Bibliografia.....	106
Spis tabel, wykresów i map.....	108

WPROWADZENIE

Raporty o stanie powiatów (także gmin i województw) to dokument posiadający status normy ustawowej od pięciu lat. Obowiązek opracowywania i publikowania tych dokumentów – przypomnijmy - wprowadzony został na mocy nowelizacji ustaw samorządowych, które weszły w życie w styczniu 2018 r. Zgodnie z brzmieniem art. 30a ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 z późn. zm.) „*Raport obejmuje podsumowanie działalności zarządu powiatu w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady powiatu i budżetu obywatelskiego*”. Dokument ten zarząd zobligowany jest przedstawiać radzie powiatu co roku do dnia 31 maja (art. 30a ust. 1 u.s.p.). Rada natomiast rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium zarządowi (art. 30a ust 4 u.s.p.).

Ważnym instrumentem pogłębiania społecznej partycypacji i zaangażowania w sprawy samorządu, obok prezentacji samego raportu, jest publiczna debata nad sporządzonym dokumentem, którą przeprowadza się obligatoryjnie (art. 30a ust. 4 u.s.p.). Mogą w niej wziąć udział nie tylko radni; prawo do wyrażenia opinii mają również mieszkańcy powiatu reprezentujący różne organizacje i środowiska, o ile wcześniej we właściwym trybie zgłoszą chęć uczestnictwa w dyskusji. Raport adresowany jest więc do bardzo szerokiego grona odbiorców, daleko liczniejszego niż gremium konstytuujące organ stanowiący (uchwałodawczy) powiatowej jst.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r. to w 25-letniej historii samorządu **piąty** z kolei dokument o takim kształcie i zawartości treściowej, jak określona w art. 30a ust. 2 u.s.p.. Pierwszy przygotowany i opublikowany został dokładnie przed czterema laty. Wychodząc naprzeciw duchowi i literze ustawy, również niniejsze opracowanie prezentuje w sposób całościowy, zwarty, spójny oraz analitycznie pogłębiony podsumowanie działalności zarządu - w tym przypadku w roku 2022.

Ustawa nie określa szczegółowych wymogów zawartości raportu. Dyspozycja art. 30a ust. 2 u.s.p. wyznacza jedynie ogólne jej ramy: „Organom wykonawczym samorządów pozostawiono więc szeroki margines swobody w kwestii selekcji i formy prezentowania informacji. Niniejszy *Raport...*, w tym jego struktura, dobór treści, sposób analizy danych oraz ich interpretacja, stanowią zatem w istocie autorski dokument Zarządu Powiatu Radomskiego. Warstwie merytorycznej opracowania starano się nadać przede wszystkim walor wszechstronności, transparentności, obiektywizmu, rzetelności, a także atrybut informacyjno-poznawczy (w kontekście prezentacji szerokiej panoramy zagadnień), zaś na poziomie formalnym – przymiot spójności, klarowności oraz przystępności wywodu.

Wobec bardzo szerokiego *spectrum* różnorodnych zagadnień, do których odnosi się niniejszy *Raport...*, wymóg uczynienia go przejrzystym i uporządkowanym nabiera szczególnego znaczenia. W tym celu za **punkt odniesienia** i wspólny mianownik dla sposobu przedstawiania większości informacji, danych i wskaźników przyjęto podział według **komponentów polityki zrównoważonego rozwoju**, czyli w świetle **ładów: społecznego, gospodarczego, ekologicznego oraz instytucjonalnego**. Założeniu temu podporządkowano wywód zawarty zwłaszcza w drugiej i trzeciej części niniejszego dokumentu. By wyrazistość przekazu dodatkowo wzmocnić, dane w znakomitej większości prezentowane są w formie

tabel, dzięki czemu wskaźniki stają się bardziej czytelne niż w opisowych omówieniach. Tych ostatnich, rzecz jasna, nie sposób zupełnie pominąć. Służą jako krótkie streszczenia najważniejszych faktów wynikających z często obszernych tabelarycznych zestawień.

Na całościowy natomiast układ tegoż *Raportu...*, podobnie jak przed rokiem, składają się:

- **część 1** - zawierająca informacje ogólne w postaci podstawowych danych o powiecie radomskim jako jednostce terytorialno-samorządowej, czyli m.in. o jego położeniu, obszarze, ludności, gospodarce, strukturze organizacyjnej, finansach, stanie powiatowego mienia;
- **część 2** - obejmująca informacje o strategiach, programach i planach wdrażanych w 2022 r. przez Powiat Radomski, a także o realizacji przez Zarząd uchwał Rady. W tym kontekście rysuje się również obraz współpracy powiatu z innymi środowiskami, społecznościami samorządowymi czy organizacjami pozarządowymi;
- **część 3** - analityczna, prezentująca informacje oraz wskaźniki statystyczne (szczegółowe) obrazujące sytuację w tych obszarach życia publicznego, na które zgodnie z ustawą samorząd powiatowy, a w szczególności Zarząd Powiatu, ma wpływ. Są to m.in.: edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, wsparcie osób niepełnosprawnych, utrzymanie dróg publicznych, komunikacja i transport zbiorowy, ład architektoniczno-budowlany, przeciwdziałanie bezrobociu, ochrona środowiska naturalnego, porządek publiczny oraz bezpieczeństwo obywateli, kultura, sport i rekreacja;
- **zakończenie**, w którym - w oparciu o szczegółowe analizy i wnioski interpretujące dane zawarte w tabelach i wykresach prezentowanych w poprzednich częściach *Raportu...* - sformułowano konkluzje horyzontalne. Identyfikują one powiatowe obszary strategicznej interwencji, flagowe przedsięwzięcia inwestycyjne oraz kierunki działań, które zarząd powiatu przyjął za wyznaczniki polityki rozwojowej na najbliższe lata.

W *Raporcie...* brakuje odniesień do wskazanego w ustawie budżetu obywatelskiego. W powiecie radomskim formuła ta, wdrażana przez samorzady fakultatywnie, jak dotąd nie jest praktykowana.

Treść *Raportu...*, struktura zawartości, selekcja wskaźników oraz metoda ich analizy to efekt, jak już wspomniano, autorskiego podejścia i kierunkowych wyborów dokonanych przez Zarząd Powiatu. Przygotowanie dokumentu w przedkładanym kształcie nie byłoby jednak możliwe, gdyby nie cenne sugestie oraz wskazówki metodologiczne, których dostarcza literatura przedmiotu. Układ niniejszego *Raportu...* oraz jego treściowa zawartość stanowi w dużej mierze odzwierciedlenie rekomendacji przedstawionych w opracowaniu Związku Miast

¹ Polskich¹. Dedykowane jest ono wprawdzie gminom, ale dostosowania proponowanych zaleceń do specyfiki funkcjonowania powiatu można było dokonać bez trudu. Bardzo pomocną

¹ *Raport o stanie gminy - założenia* (opracowanie Związku Miast Polskich), <http://www.zmp.poznan.pl>.

okazała się również podręcznikowa publikacja Fundacji im. Stefana Batorego². Wskazówki w niej zawarte stanowiły przede wszystkim cenną inspirację do przyjęcia w *Raporcie...* określonych założeń metodologicznych.

Uwzględniając te rekomendacje, opracowanie niniejszego dokumentu oparto m.in. na następujących przesłankach³:

- po pierwsze, niezawężanie prezentacji mierników wyłącznie do roku 2022; jeśli tylko było to możliwe, dokonywano zestawień wieloletnich lub porównań przynajmniej do roku 2021, co umożliwia ewaluację danych (np. w kategoriach: postęp-regres) oraz obserwację trendów (dynamiki) zmian występujących w danej dziedzinie;
- po drugie, odnoszenie wskaźników oraz danych statystycznych do średniej wojewódzkiej lub krajowej bądź też do uwarunkowań innych powiatów, porównywalnych z radomskim pod względem liczby ludności czy obszaru;
- po trzecie, zestawianie nie tylko „suchych” liczb i wskaźników, ale także interpretacja (omówienia) prezentowanych danych;
- po czwarte, eksponowanie tych mierników, które informują o efektach działania władz samorządowych wpływających na jakość życia mieszkańców, tzn. pokazują postęp lub regres w procesie zaspokajania społecznych potrzeb.

Źródłem informacji zawartych w niniejszym *Raporcie...* są przede wszystkim dane własne, zagregowane i przekazywane przez poszczególne wydziały Starostwa Powiatowego w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu oraz powiatowe służby, inspekcje i straże. Przy dokonywaniu analiz porównawczych oraz prezentacji szerszego kontekstu wybranego zagadnienia niezwykle pomocne były także w szczególności informacje Głównego Urzędu Statystycznego lub Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Statystyki własne dotyczą najczęściej roku 2022. W przypadku danych publikowanych przez inne instytucje, w tym GUS, wskaźniki aktualne na koniec roku ubiegłego niejednokrotnie nie były jeszcze dostępne w czasie, gdy opracowywano niniejszy *Raport...* W tej sytuacji z konieczności posiłkowano się danymi z okresów nieco wcześniejszych, zwykle według stanu na 31 grudnia 2021 r.

²

Dawid Sześciło, *Raport o stanie samorządu terytorialnego*, Fundacja im. Stefana Batorego (Forum Idei), <http://www.batory.org.pl>.

³

Zob.: ibidem, s. 1-2.

CZĘŚĆ 1: POWIAT RADOMSKI – CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

1.1. Pojęcia podstawowe

Wyjaśnienie znaczeń podstawowych pojęć, które powinno ułatwić lekturę niniejszego *Raportu...*, zawiera poniższe zestawienie (w kolejności: od terminów bardziej ogólnych do szczegółowych):

Tabela 1. Słownik pojęć

Termin	Wyjaśnienie
Powiat	Lokalna wspólnota samorządowa oraz odpowiednie terytorium ⁴
Samorządność terytorialna	Prawo i zdolność społeczności lokalnych, w granicach określonych prawem, do kierowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych, na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców ⁵ .
Samorząd	System służący reprezentowaniu wspólnotowych interesów mieszkańców i rozwiązywaniu ich własnych spraw. Samorząd, w tym powiatowy, obejmuje zatem: ▪ wspólnotę zainteresowanych obywateli; ▪ władze, które ci obywatele wybierają w celu rozwiązywania wspólnych spraw; ▪ majątek należący do wspólnoty; ▪ urzędy; ▪ wielorakie narzędzia, w tym instrumenty prawne, służące realizacji wspólnych celów⁶.
Samodzielność samorządu	Najważniejszymi atrybutami samodzielności samorządów są w szczególności: ▪ osobowość prawna, ▪ prawo własności i niezależne dysponowanie własnym majątkiem, ▪ prawo uchwalania własnego budżetu i dysponowania swymi środkami finansowymi, a także zaciągania pożyczek, kredytów, emisji obligacji itp., zgodnie z ustawą o finansach publicznych, ▪ własna administracja, ▪ prawo do ustalania sposobu realizacji zadań wynikających przede wszystkim z właściwej ustawy samorządowej, ▪ prawo do ustalania organizacji urzędu i innych własnych jednostek⁷.
Subsydiarność (pomocniczość)	Model polskiego samorządu oparty jest na trójstopniowym podziale struktur terytorialno-administracyjnych: gminy – powiaty – województwa. Zadania powiatu nie mogą jednak naruszać ani pokrywać się z zadaniami gmin, w tym tych, które leżą w graniach danego powiatu. W kontekście zadań wykonywanych przez gminy mają charakter uzupełniający i pomocniczy. O jakimkolwiek podporządkowaniu wójta staroście nie może być mowy. Zasada pomocniczości odrzuca więc klasyczny układ hierarchiczny. Neguje bowiem zależność opartą na podporządkowaniu jednostki „niższej”, np. gminy, podmiotowi „wyższemu”, np. powiatowi czy województwu, co zrozumiale, skoro ten „wyższy” ma być tylko pomocniczy (subsydiarny) wobec tej „niższej” ⁸ .
Rada powiatu	Organ władzy stanowiącej powiatu, powołany do tworzenia aktów prawa miejscowego (uchwał), obowiązujących na obszarze powiatu.
Zarząd powiatu	Organ władzy wykonawczej powiatu, powołany do wykonywania uchwał rady powiatu i zadań powiatu.
Jednostka organizacyjna powiatu	Struktura urzędowo-administracyjna utworzona przez radę, która pomaga zarządowi wykonywać zadania powiatu.
Starosta	Wybierany przez radę powiatu. Kieruje powiatem, reprezentuje go na zewnątrz, jest przewodniczącym zarządu powiatu oraz zwierzchnikiem pracowników starostwa, w tym sekretarza powiatu i skarbnika powiatu, a także kierowników jednostek organizacyjnych powiatu, powiatowych służb, inspekcji i straży.
Starostwo powiatowe	Jednostka pomocnicza powiatu (aparatus pomocniczy) stanowi wyłącznie strukturę pracowniczą. Celem funkcjonowania tego urzędu jest wykonywanie poleceń zarządu, jego przewodniczącego oraz uchwał rady. Służy ponadto obsłudze organów powiatu. Starostwo nie posiada statusu jednostki organizacyjnej, nie ma też osobowości prawnej.

Źródło: Opracowanie własne.

⁴Art. 1 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym (Dz.U.2019 poz. 511 t.j.).

⁵Europejska Karta Samorządu Terytorialnego, sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1985 r., art. 3 ust 1, Dz.U. 1994 nr 124 poz. 607.

⁶Zob.: J. Reguński, *Samorząd terytorialny*, [w:] *ABC samorządu terytorialnego. Poradnik nie tylko dla radnych*, (red.) B. Imiołczyk, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, http://www.frdl.org.pl/pliki/frdl/document/publikacjeFRDL/Poradnik%20dla%20radnych_ABC_samorządu.pdf, s. 9.

⁷Ibidem, s. 10.

⁸Ibidem, s. 11.

1.2. Organizacja powiatu radomskiego

Ustrój wewnętrzny powiatu radomskiego, w tym strukturę organizacyjną oraz tryb pracy jego organów: stanowiącego (rady) oraz wykonawczego (zarządu) określa Statut Powiatu Radomskiego. Zgodnie z zapisami § 1-2 tego dokumentu, powiat radomski stanowi lokalną wspólnotę samorządową osób zamieszkałych na jego terytorium, które obejmuje:

- 1) miasto Pionki;
- 2) miasta i gminy: Iłża, Jedlnia-Letnisko Skaryszew;
- 3) gminy: Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, , Kowala, Pionki, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew.

Organem wykonawczym powiatu radomskiego jest 5-osobowy zarząd, w którego skład wchodzi: przewodniczący–starosta, a także wicestarosta i trzech pozostałych członków. Od listopada 2018 r. funkcję starosty radomskiego pełni **Waldemar Trelka**. Aktualnie pozostałymi członkami zarządu są: **Zbigniew Dziubasik**, **Roman Frąk**, **Krzysztof Kozera** (wicestarosta) oraz **Ewa Tkaczyk**. W pracach zarządu, z głosem doradczym, uczestniczą także: sekretarz powiatu – Rafał Czajkowski i skarbnik powiatu – Joanna Wontrowska.

Do zadań zarządu, w myśl § 84 ust. 3 Statutu Powiatu Radomskiego⁹, należy w szczególności:

Tabela 2. Wyszczególnienie zadań zarządu powiatu

Zadania zarządu powiatu
• przygotowanie projektów uchwał rady,
• określenie sposobu wykonywania uchwał rady,
• realizacja uchwał podjętych przez radę,
• gospodarowanie mieniem powiatu,
• sporządzanie projektu uchwały budżetowej i jej zmian, projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany oraz sprawozdania rocznego z wykonania budżetu powiatu i przekazywanie go, wraz z informacją o stanie mienia, do Regionalnej Izby Obrachunkowej,
• sporządzanie i przedstawianie radzie co roku do 31 maja raportu o stanie powiatu,
• wykonanie budżetu powiatu,
• zatrudnianie i zwalnianie kierowników powiatowych jednostek organizacyjnych,
• udzielenie przewodniczącemu zarządu upoważnień do składania jednoosobowo oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności powiatu,
• prawidłowe prowadzenie gospodarki finansowej powiatu.

⁹Statut Powiatu Radomskiego, załącznik nr 1 do uchwały nr 553/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r., <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/002/005>

Zadania zarządu powiatu (cd.)
• zaciąganie zobowiązań do wysokości ustalonej przez radę,
• przedkładanie radzie sprawozdań z działalności finansowej powiatu,
• zaciąganie pożyczek i kredytów krótkoterminowych do maksymalnej wysokości ustalonej przez radę,
• emitowanie papierów wartościowych na podstawie upoważnienia udzielanego przez radę,
• przedkładanie wniosków o zwołanie sesji rady,
• udzielanie informacji radnym powiatu o założeniach projektu budżetu, kierunkach polityki społecznej gospodarczej oraz o wykorzystaniu środków budżetowych,
• wnoszenie i zbywanie udziałów i akcji według zasad określonych przez radę,
• zawarcie umowy o bankowej obsłudze budżetu z bankiem,
• wydawanie decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości powiatu na podstawie przepisów szczególnych,
• opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
• uchwalanie regulaminu organizacyjnego starostwa powiatowego.

Zródło: Statut Powiatu Radomskiego.

Swoje zadania zarząd wykonuje przy pomocy powiatowej administracji zespolonej. Istotą zespolenia jest skupienie pod jednym zwierzchnictwem całego aparatu administracyjnego i pomocniczego. Zwierzchnictwo nad administracją zespoloną sprawuje starosta. W powiecie radomskim składają się na nią:

- Starostwo Powiatowe w Radomiu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu, będący jednostką organizacyjną powiatu radomskiego,
- jednostki organizacyjne stanowiące aparat pomocniczy kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży.

Najważniejszym komponentem administracji zespolonej w powiecie jest starostwo. Jako jednostka pomocnicza powiatu (aparat pomocniczy) stanowi wyłącznie strukturę pracowniczą. Celem funkcjonowania tego urzędu jest wykonywanie poleceń zarządu, jego przewodniczącego oraz uchwał rady. Służy ponadto obsłudze organów powiatu. Starostwo nie posiada statusu jednostki organizacyjnej, nie ma też odrębnego bytu prawnego. Finansowane jest w formie jednostki budżetowej. Wspólnie z jednostkami organizacyjnymi powiatu wspiera zarząd powiatu w wykonywaniu jego zadań. Kierownikiem starostwa powiatowego oraz zwierzchnikiem służbowym jego pracowników, w tym wicestarosty, sekretarza powiatu i skarbnika powiatu, jest starosta¹⁰.

Powiatowy Urząd Pracy realizuje zadania powiatu radomskiego w zakresie polityki rynku pracy. Nie posiada osobowości prawnej, a finansowany jest, podobnie jak starostwo, w formie jednostki budżetowej. Zwierzchnictwo nad PUP sprawuje starosta. Wojewoda natomiast pełni nadzór w zakresie realizacji założeń polityki rynku pracy.

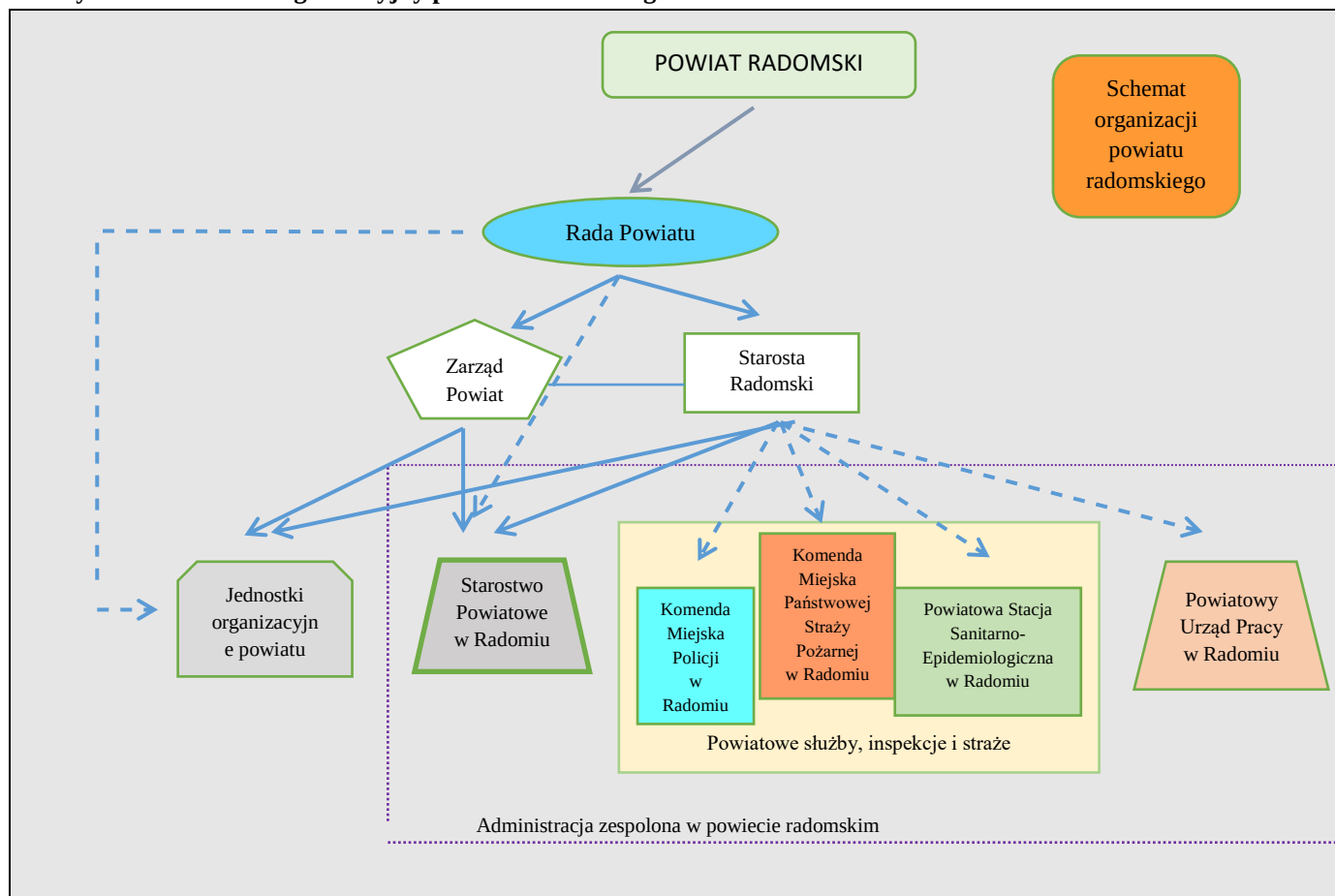
Powiatowe służby, inspekcje i straże w powiecie radomskim tworzą: Komenda Miejska Policji w Radomiu, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Radomiu. Funkcjonują one również jako jednostki organizacyjne, ale nie powiatu, lecz na podstawie odrębnych ustaw, i stanowią aparat

¹⁰Encyklopedia Zarządzania, https://mfiles.pl/pl/index.php/Starostwo_powiatowe

pomocniczy kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży, w tym przypadku komendantów miejskich: Policji i Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Są to organy administracji rządowej pozostające pod zwierzchnictwem starosty. Szczegółowy zakres zwierzchnictwa regulują ustawy dotyczące poszczególnych służb, inspekcji i straży. Zwierzchnictwo to nie wynika jednak z podległości służbowej kierowników służb, inspekcji i straży staroście, lecz z realizacji zadań starosty z ich pomocą.

Poniżej schemat organizacji powiatu radomskiego:

Wykres 1. Schemat organizacyjny powiatu radomskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Poniżej wykaz jednostek organizacyjnych powiatu radomskiego wspierających Zarząd w wykonywaniu zadań powiatu.

Tabela 3. Wykaz jednostek organizacyjnych powiatu radomskiego wg stanu na 31 grudnia 2022 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna powiatu radomskiego
1.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu
3.	Dom Pomocy Społecznej w Jedlance
4.	Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach
5.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy
6.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance
7.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Iłży
8.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej
9.	Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Iłży

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Lp.	Jednostka organizacyjna powiatu radomskiego
10.	Zespół Szkół w Pionkach
11.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach
12.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Iłży
13.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Pionkach
14.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach
15.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy
16.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Iłży
17.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pionkach
18.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radomiu
19.	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu
20.	Powiatowy Instytut Kultury z/s w Iłży

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Powiatu Radomskiego, <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/006>.

1.3. Powiat radomski – informacje ogólne

1.3.1. Położenie, obszar, ludność, gospodarka

Podstawowe informacje dotyczące położenia, obszaru, ludności oraz gospodarki powiatu radomskiego zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 4. Powiat radomski - położenie, obszar, ludność, gospodarka

Powiat radomski	
Położenie:	południowa część woj. mazowieckiego. Graniczy z siedmioma powiatami: szydłowieckim, przysuskim, białobrzeskim, kozienickim, zwoleniskim, lipskim oraz starachowickim (woj. świętokrzyskie). Usytuowany na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych. Przecinające teren powiatu drogi krajowe nr: 7, 9 i 12 mają charakter tranzytowy. Dzięki nim powiat bezpośrednio włączony jest w „krwiobieg” komunikacyjny na poziomie ogólnopolskim, a nawet międzynarodowym.
Obszar:	1 530 km ² pod względem obszaru zajmuje 4. miejsce na Mazowszu, większymi terytorialnie jednostkami są tylko powiaty: ostrołęcki, płocki i siedlecki.
Ludność:	Powiat: 151.181 mieszkańców, w tym: 76.169 kobiet, 75.012 mężczyzn; Największym ośrodkiem jest miasto Pionki – 17.735 mieszkańców; miasto i gmina Skaryszew oraz Iłża: odpowiednio 14.877 i 14.469 mieszkańców. Wśród gmin wiejskich największą pod względem liczby ludności jest Jedlińsk (14.600 os.), a najmniejszą - Jastrzębia (7.011 os.).
Inne JST na terenie powiatu:	13 jednostek samorządu terytorialnego (gmin): miasto Pionki, miasto i gmina Iłża, Jedlnia-Letnisko oraz Skaryszew, gminy: Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Kowala, Pionki, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew.
Gospodarka:	ma charakter rolniczy – w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie zatrudnionych jest ponad połowa ogółu pracujących. Ok. 20% mieszkańców powiatu zatrudnionych jest w przemyśle, a niespełna 10,0% w handlu, naprawie pojazdów samo-chodowych, transporcie i gospodarce magazynowej, zakwaterowaniu i gastronomii, informacji i komunikacji.

* Liczba mieszkańców powiatu - stan na 30 czerwca 2022 r.; liczba mieszk. gmin – stan na 31 grudnia 2021 r.

Źródło: GUS

** Źródło: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku, <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/012>

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu

Poniżej - mapa powiatu radomskiego z granicami gmin:

1.3.2. Finanse powiatu¹¹

a) budżet powiatu

Informacje o finansach powiatu według stanu na koniec 2022 r. prezentują następujące podstawowe wskaźniki ujęte w poniższym zestawieniu:

Tabela 5. Budżet powiatu - plan i wykonanie w 2022 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość wskaźnika	Uwagi
Plan (w zł)			
1.	Dochody ogółem budżetu	173 181 007,43	Plan na 2022 r. w uchwale budżetowej przyjętej 29.12.2021 r.
2.	Dochody własne	52 945,827	j.w.
3.	Wydatki ogółem budżetu	214 410 218,08	j.w.
4.	Wydatki majątkowe (w wydatkach ogółem)	62 276 021,49	j.w.
5.	Deficyt budżetowy	- 41 229 210,65	j.w.
6.	Kredyt bankowy	10 000 000	j.w.
7.	Dochody ogółem budżetu	214 676 579,87	Plan po zmianach na 31.12.2022 r.
8.	Dochody własne	59 690 735,83	j.w.
9.	Wydatki ogółem budżetu	261 450 724,52	j.w.
10.	Wydatki majątkowe (w wydatkach ogółem)	96 019 527,19	j.w.
11.	Deficyt budżetowy	- 46 774 144,65	j.w.
12.	Kredyty	-	j.w.

¹¹Szczegółowe informacje o stanie finansów powiatu zawiera: *Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2022 rok* - załącznik do uchwały nr 1139/2023 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie przedłożenia Radzie Powiatu oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej rocznego sprawozdania z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2022 rok, <https://www.spradom.finn.pl/rok-2023> – przyp. red.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość wskaźnika	Uwagi
Wykonanie na 31 grudnia 2022 r.(w zł / %)			
1.	Dochody ogółem budżetu	220 035 743,21	127,1% planowanych w budżecie przyjętym 29.12.2021 r.; 102,5% planowanych na 31.12.2022 r.
2.	Dochody własne budżetu	65 526 403,15	123,8% planowanych w budżecie przyjętym 29.12.2021 r.; 109,8% planowanych na 31.12.2022 r.
3.	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	29,8	
4.	Dochody budżetu powiatu z tytułu udziału w podatku PIT i CIT	35 177 729,10	
5.	Udział dochodów z podatku PIT i CIT w dochodach ogółem budżetu oraz w dochodach własnych	16,0	
		53,7	
6.	Wydatki ogółem budżetu	245 903 492,31	114,7% planowanych w budżecie przyjętym 29.12.2021 r.; 94,1% planowanych na 31.12.2022 r.
7.	Wydatki majątkowe (w wydatkach ogółem)	90 259 518,64	144,9% planowanych w budżecie przyjętym 29.12.2021 r.; 94% planowanych na 31.12.2022 r. Relatywnie niższy poziom faktycznej realizacji wydatków majątkowych w stosunku do planowanych na 31.12.2022 r. to wynik głównie niewykonania w pełnym zakresie zadań związanych z modernizacją dróg powiatowych. Przyczynami były m.in. przedłużające się procedury formalne i opóźnienia w opracowaniu dokumentacji projektowych.
8.	Deficyt budżetowy	- 25 867 749,10	Deficyt budżetowy: różnica wykonania dochodów i wydatków na 31.12. 2022 r.
9.	Kredyty	-	
10.	Nadwyżka budżetowa oraz nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym – wynik budżetu na 31.12.2022 r.	49 593 058,71	Nadwyżka = (dochody + przychody) - (wydatki + rozchody).
11.	Wynik operacyjny	38 574 066,84	Nadwyżka operacyjna = dochody bieżące – wydatki bieżące
12.	Zadłużenie ogółem	3 250 000	1,5% dochodów ogółem - poziom bezpieczny
13.	Środki zewnętrzne pozyskane spoza budżetu powiatu*	26 986 365,07	-

*Tu: środki zewnętrzne, tzn.: środki unijne; środki samorządu województwa i pozostałych jednostek wliczanych do sektora finansów publicznych; dotacje oraz pomoc finansowa z gmin na zadania inwestycyjne i bieżące, które powiat pozyskał nie obligatoryjnie, np. w oparciu o dyspozycje i algorytmy ustawowe, lecz fakultatywnie, w wyniku własnej aktywności: składając wnioski o przyznanie (przekazanie) środków pomocowych, konkurując o nie z innymi podmiotami i skutecznie aplikując o finansowe wsparcie, np. w drodze konkursów – przyp. red.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu

Informacje o finansach powiatu, ujęte w formie analizy strukturalno-porównawczej, zamieszczone zostały w trzeciej części *Raportu...* (zob.: pkt 3.4.1.).

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

b) wieloletnia prognoza finansowa (WPF)

Zgodnie z czasową cezurą, którą dla niniejszego *Raportu...* wyznacza koniec 2022 r., prezentowane w poniższej tabeli wskaźniki oparto na wybranych wskaźnikach WPF wynikających z uchwały nr 527/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. W świetle zawartych w niej założeń kształt powiatowego budżetu rysuje się następująco (okres prognozowania wartości poszczególnych wskaźników wynika z ustawy o finansach publicznych):

Tabela 6. Założenia WPF wg stanu na 28 grudnia 2022 r.

Wskaźnik	Rok			
	2023	2024	2025	2026
	(w zł)			
Dochody ogółem	193 717 765,02	182 151 291,18	186 689 473,46	190 717 110,30
Wydatki ogółem	206 964 280,02	182 808 291,18	187 346 473,46	191 374 110,30
Wydatki majątkowe	43 479 775	9 152 500	8 347 500	4 000 000
Wydatki na obsługę długu	198 750	-	-	-
Wynik budżetu	- 13 246 515	- 657 000	- 657 000	- 657 000
Kredyty	0	0	0	0
Nadwyżka operacyjna (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi)	13 703 233	8 495 500	7 690 500	3 343 000
Kwota długu	0	0	0	0

Źródło: uchwała nr 527/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany uchwały nr 400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r. dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.

1.4. Majątek powiatu

Dane o zasobie mienia powiatu radomskiego oraz spadku/wzroście jego wartości inwentarzowej według stanu na 31 grudnia 2022 r. zawierają dwa poniższe zestawienia:

Tabela 7. Zasób mienia powiatu i jego wartość w 2022 r.

Dysponent mienia powiatu radomskiego		Starostwo Powiatowe w Radomiu	Jednostki organizacyjne powiatu
Nieruchomości		I 1. grunty zabudowane budynkami, budowlami, urządzeniami siedziby Starostwa Powiatowego, SPZZOZ Szpitala w Iłży, SPZZOZ w Pionkach; 2. teren położony w Jedlance gmina Jedlińsk, w Pionkach przy ul. Marii Garszwo (grunt niezabudowany); 3. grunty położone w Pionkach przy ul. Harcerskiej (garaże). Łącznie 64 działek o pow. 13,3556 ha. II Grunty pod drogami powiatowymi: ➤ 5685 działek o łącznej pow. 566,0183 ha.	Grunty wraz z budynkami, budowlami i urządzeniami: 1. DPS w Jedlance, Wierzbicy i Krzyżanowicach; 2. CKZiU w Pionkach, 3. Zespołu Szkół w Pionkach, im. J. Śniadeckich 4. ZSP w Iłży, 5. Zespół Szkół w Pionkach , 6. Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach, 7. PUP w Radomiu i Filii w Pionkach, 8. PZDP w Radomiu; Łącznie 38 działek o pow. 90,4060 ha.
Wartość inwentarzowa mienia (w zł)	grunty stanowiące własność	226.918.750,28	1.824.531,06
	grunty w wieczystym użytkowaniu	260.530,00	27.566,32
	budowle, budynki i urządzenia stanowiące własność	57.153.959,60	80.030.053,46
	nakłady na budowę i przebudowę dróg	-	361.244.746,96
	Razem:	284.333.239,88	443.126.897,80
Razem wartość inwentarzowa mienia powiatu w 2021 r. (w zł):		727.460.137,68 zł	

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 8. Wzrost/spadek wartości inwentarzowej mienia powiatu w 2022 r.

Wzrost/spadek wartości inwentarz. mienia powiatu w 2022 roku	Wzrost wartości majątku powiatu na skutek: 1.przejęcia na mocy decyzji własnościowych gruntów zajętych pod rozbudowę dróg powiatowych - uwłaszczenia na łączną powierzchnię 19,4074, (159 działek)	+ 12.777.570
	2.przeprowadzonych prac remonowych i modernizacji obiektów będących w dyspozycji Starostwa oraz Jednostek organizacyjnych powiatu; oraz realizacji nowych inwestycji budowlanych;	+ 9.302.815,76
	3.budowy, przebudowy i rozbudowy dróg powiatowych	+31.383.375,14
	Zmniejszenie wartości majątku na skutek: 1.likwidacji (rozbiórki) środka trwałego pn. „wiata rowerowa“, będącego w dyspozycji Zespołu Szkół w Pionkach przy ul. Aleje Lipowe 23, zgodnie z uchwałą nr 953/2022 Zarządu Powiatu w Radomiu z dnia 11 października 2022 roku.	-21.000,00
Wzrost per saldo wartości inwentarzowej mienia powiatu w 2022 r. (w zł)		53.442.760,90

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

CZĘŚĆ 2: REALIZACJA POWIATOWYCH STRATEGII, PLANÓW I PROGRAMÓW ROZWOJU ORAZ UCHWAŁ RADY POWIATU W RADOMIU

2.1. Polityka zrównoważonego rozwoju powiatu radomskiego

Rozwój zrównoważony w wymiarze lokalnym (rozwój lokalny) to *prowadzenie działań na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki terytorialnej, z wykorzystaniem jej zasobów oraz uwzględnieniem potrzeb mieszkańców i równocześnie przy ich udziale*¹². Według nieco innej definicji rozwój lokalny to *zharmonizowane i systematyczne działanie, prowadzone w społeczności lokalnej, z udziałem zainteresowanych, którego rezultaty służą zaspokajaniu potrzeb społecznych miejscowej ludności i przyczyniają się do ogólnego postępu; przy czym pod pojęciem „lokalny” rozumie się przestrzeń historyczną, ekonomiczną, społeczną, ekologiczną, kulturową i symboliczną, posiadającą własną dynamikę*¹³.

W powiecie radomskim planowy charakter rozwojowi lokalnemu nadaje polityka zrównoważonego rozwoju, którą określić można jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju powiatu, jego spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali lokalnej¹⁴. Filarami polityki zrównoważonego rozwoju są tzw. łady: zintegrowany, będący wizją pozytywnego stanu docelowego zmian rozwojowych, łączący w harmonijny sposób łady składowe, tzn.: społeczny, ekonomiczny, środowiskowy oraz instytucjonalny.

Formalny kształt polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego tworzą strategie i programy. Opracowywanie ich, zgodnie z art. 32 ust. 2 pkt 2a ustawy o samorządzie powiatowym, należy do zadań zarządu powiatu. Wśród tych dokumentów planistycznych wyjątkowy status i pozycję posiada:

❖ Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku przyjęta uchwałą nr 503/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022r. Po pierwsze, egzemplifikując ład zintegrowany, jako jedyna ujmuje całokształt zagadnień rozwojowych, w dodatku z uwzględnieniem horyzontu sięgającego 2030 r. Po drugie, dokument ten stanowi zasadniczy punkt odniesienia dla innych programów i planów, które muszą być zgodne. po przyjęciu przez Radę Powiatu strategia stanowić będzie zasadniczy punkt odniesienia dla innych programów i planów, które muszą być z nią zgodne.

W 2022 r., oprócz strategii zrównoważonego rozwoju, Powiat Radomski wdrażał 16 innych programów, strategii oraz planów. Wykaz ich prezentuje poniższe zestawienie:

¹² A. Sztando, *Wdrażanie strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego* [w:] *Dylematy rozwoju lokalnego i regionalnego na początku XXI wieku*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 101, Wrocław 2010, s. 189.

¹³A. Łuczyszyn, *Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach*, CedeWu Sp. Z o.o., Warszawa 2013, s. 63.

¹⁴Zob.: art. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity), Dz. U. z 2019 r. poz. 1295, 2020. z późn. zm.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Tabela 9. Zestawienie i struktura (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju) powiatowych strategii oraz programów wdrażanych w 2022 r.

Ład polityki zrównoważonego rozwoju powiatu	Nazwa strategii / programu	Jednostka wdrażająca	Liczba strategii/programów
zintegrowany	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku przyjęta uchwałą nr 503/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022r.	Powiat Radomski	1
społeczny	Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024, przyjęty uchwałą nr 37/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR)	12
	Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023, przyjęty uchwałą nr 275/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r.	PCPR	
	Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024, przyjęta uchwałą nr 36/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1lutego 2019 r.	PCPR	
	Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025, przyjęty uchwałą nr 274/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r.	PCPR	
	Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019–2023, przyjęty uchwałą nr 154/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 r.	Powiatowy Urząd Pracy	
	Powiatowy Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020 - 2023 w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania, przyjęty uchwałą nr 229/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 r.	Powiatowy Urząd Pracy	
	Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023, przyjęty uchwałą nr 176/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 r.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecz. Starostwa	
	Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu Powiatu Radomskiego, na lata 2022-2023, przyjęty uchwałą nr 493/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r.		
	Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego na lata 2020-2022, przyjęty uchwałą nr 155/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 r.		
	Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego, przyjęta uchwałą nr 125/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 października 2019 r.		
	Program „KOPERTA ŻYCIA”, przyjęty uchwałą nr 313/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r.		

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

	Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”, przyjęty uchwałą Nr 409/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r.		
instytucjonalny	Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2022 r., przyjęty uchwałą nr 384/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021 r.	PCPR, wydziały: Promocji i Rozwoju Powiatu; Organizacji i Nadzoru Starostwa	1
ekologiczny	Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego do 2030, przyjęty uchwałą nr 508/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r.	Wydz. Ochrony Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa, Starostwa	1
gospodarczy	Plan Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego dla Powiatu Radomskiego przyjęty uchwałą nr 298/XXXIII/2013 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 października 2013 r.; aktualizacja planu przyjęta uchwałą nr 79/X/2015 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 października 2015 r.	Wydział Komunikacji Starostwa	1
Razem powiatowych strategii, programów i planów rozwoju:			16

Źródło: Opracowanie własne.

2.2. Przebieg wdrażania powiatowych strategii, programów i planów rozwoju

2.2.1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do 2030 roku¹⁵

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Powiatu i jego mieszkańcom w działaniach zmierzających do rozbudowy potencjału regionu. Stanowi zatem jasny drogowskaz, w jakim kierunku rozwijać się będzie Powiat Radomski oraz jakie wartości uznaje za nadrzędne. Uwzględniając przyjęte założenia MISJA Powiatu Radomskiego brzmi: „Powiat Radomski buduje i pogłębia poczucie więzi łączącej lokalną wspólnotę, motywuje ją do podejmowania działań służących zrównoważonemu rozwojowi oraz zaspakaja potrzeby mieszkańców w oparciu o swój potencjał”.

Z kolei wizja to obraz Powiatu, który będzie efektem realizacji przyjętych w Strategii działań. Ukazuje Powiat Radomski w perspektywie strategicznej – do 2030 roku. Wizja została wypracowana przy aktywnym udziale mieszkańców. Ma on podkreślać przyjęte w misji wartości oraz ich wpływ na kształtującą się rzeczywistość. Celem wizji jest motywowanie i inspirowanie do działania zarówno władz Powiatu jak i jego mieszkańców na rzecz osiągnięcia przedstawionych w Strategii celów. WIZJA Powiatu Radomskiego to: „Powiat Radomski to miejsce bezpieczne i przyjazne, którego mieszkańcy tworzą nowoczesną wspólnotę świadomą swojej tożsamości lokalnej”.

¹⁵ <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/012>

Cel strategiczny I, II i III oraz powiązane z nimi **cele operacyjne** (nr 1.1.-1.3., 2.1.-2.3. oraz 3.1.-3.3.) to:

1. Zapewnienie mieszkańcom Powiatu wysokiego standardu życia poprzez podnoszenie jakości i dostępności usług w obszarze zdrowia, edukacji i pomocy społecznej;
 - 1.1. Rozwój usług pomocy społecznej, pieczy zastępczej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
 - 1.2. Podniesienie jakości kształcenia i rozwój placówek edukacyjnych Powiatu;
 - 1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Powiatu;
2. Zrównoważony i spójny rozwój przestrzenny Powiatu przy zachowaniu jego walorów przyrodniczych;
 - 2.1. Poprawa dostępności komunikacyjnej Powiatu i mobilności mieszkańców;
 - 2.2. Rozwój współpracy w zakresie kształtowania atrakcyjnej przestrzeni publicznej dla mieszkańców i przedsiębiorców;
 - 2.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego;
3. Wzrost konkurencyjności Powiatu dzięki wykorzystaniu jego potencjału gospodarczego, kulturalnego oraz turystycznego;
 - 3.1. Rozwój przedsiębiorczości oraz przeciwdziałanie bezrobociu;
 - 3.2. Rozwój infrastruktury turystycznej;
 - 3.3. Promocja Powiatu i jego oferty turystyczno-gospodarczej

Poszczególnym celom operacyjnym strategia przyporządkowuje **kierunki działań realizacyjnych**. W 2022 r. działania powiatu, wpisujące się w strategię, koncentrowały się na następujących obszarach i polegały m.in. na:

- w zakresie likwidacji niedoborów w sferze infrastruktury technicznej oraz ochrony środowiska przyrodniczego (polityka zrównoważonego rozwoju w dziedzinie ładu gospodarczego i ekologicznego):
 - modernizacji dróg powiatowych wraz z budową urządzeń zapewniających wzrost bezpieczeństwa ruchu pieszego, rowerzystów i samochodów;
 - współpracy z gminami w zakresie poprawy standardu gminnego układu drogowego;
 - wspieraniu ograniczania ilości odprowadzonych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, wody i gleby;
 - wspieraniu ochrony cennych przyrodniczo obszarów przed zabudową i degradacją, poprawa retencji wód, zalesianie przestrzeni rolniczo nieprzydatnych;
- w zakresie poprawy efektywności i specjalizacji sektora rolnego (polityka zrównoważonego rozwoju w obszarze ładu gospodarczego):
 - wspieraniu rozwoju systemu szkoleń i doszkalania ogólnego i zawodowego rolników w zakresie upowszechniania postępu organizacyjnego, technicznego i biologicznego w gospodarstwach rolnych (wzrost jakości produkcji rolniczej);
 - upowszechnianiu i wspieraniu stosowania metod rolnictwa ekologicznego (rozwoju produkcji żywności ekologicznej);
- rozwoju aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (polityka zrównoważonego rozwoju w sferze ładu społecznego i gospodarczego):

- wsparciu publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy - szkolenia i doskonalenia zawodowe pracowników służb zatrudnienia, wyposażenie w odpowiednie narzędzia i systemy informatyczne;
- rozwój i doskonalenie usług świadczonych przez instytucje rynku pracy oraz instrumentów aktywizacji zawodowej;
- promocji przedsiębiorczości i samozatrudnienia;
- aktywizacji zawodowej kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.
- w zakresie podniesienia poziomu wykształcenia, wiedzy i umiejętności praktycznych mieszkańców (polityka zrównoważonego rozwoju w obszarze ładu społecznego):
 - podnoszeniu jakości kształcenia w szkołach i placówkach oświatowych – doskonalenie kadr nauczycielskich, komputeryzacja i doposażenie szkół w niezbędny sprzęt, wymiana młodzieży i współpraca międzynarodowa szkół, itd.;
 - dostosowaniu bazy edukacyjnej i sportowej do zmieniających się standardów i potrzeb - modernizacja budynków, budowa i modernizacja przyszkolnych obiektów sportowych, rozwój sportu szkolnego;
 - wyrównywaniu szans edukacyjnych młodzieży - zajęcia wyrównawcze, stypendia;
 - rozwoju nauczania języków obcych i zajęć pozalekcyjnych;
 - korelowaniu kierunków kształcenia i nauczania praktycznego w szkołach ponadgimnazjalnych z potrzebami lokalnego rynku pracy;
- w zakresie poprawy stanu zdrowia mieszkańców oraz pomocy społecznej (polityka zrównoważonego rozwoju w obszarze ładu społecznego):
 - poprawie dostępności i jakości świadczonych usług medycznych –modernizacja szpitali, zakup sprzętu medycznego;
 - likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych;
 - wspieraniu rozwoju rodzinnych form opieki;
 - poprawie standardu funkcjonowania (modernizacja) domów pomocy społecznej;
 - aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych – wspieranie warsztatów terapii zajęciowej.

Wymierne efekty ww. działań osiągnięte w 2022 r. - m.in. w oparciu o prezentację wielkości najważniejszych wskaźników, ich porównania oraz zestawienia (w podziale na poszczególne łady polityki zrównoważonego rozwoju) - omówione zostały szczegółowo w części 3 tegoż *Raportu*...

2.2.2. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024¹⁶

Cele programu to:

1. poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
2. zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji,
3. zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
4. zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych,
5. przeciwdziałanie dyskryminacji i poszanowanie praw osób niepełnosprawnych.

Działania dedykowane realizacji ww. celów to:

¹⁶<https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

- dofinansowywanie: zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacja barier funkcjonalnych (architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych) w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, a także udział powiatu w programach celowych PFRON: „Aktywny Samorząd”, „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III” (dotyczy celu 1);
- dofinansowanie do przyrządów urządzeń wspierających funkcjonowanie i rehabilitację (sprzęt rehabilitacyjny) do turnusów rehabilitacyjnych, które obok poprawy stanu zdrowia służą aktywności społecznej (dotyczy celu 2)
- dofinansowywanie imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych podnoszących aktywność osób niepełnosprawnych w tych dziedzinach, finansowanie kosztów uczestnictwa mieszkańców powiatu radomskiego w warsztatach terapii zajęciowej (WTZ) działających na terenie powiatu i warsztatach działających na terenie innego powiatu niż powiat radomski oraz wzmocnienie potencjału osób niepełnosprawnych poprzez udział w programie „Zajęcia Klubowe w WTZ” (dotyczy celu 3);
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie organizowania aktywności społecznej niepełnosprawnych mieszkańców powiatu. Podnoszenie kompetencji społecznych osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, opiekunów w innym środowisku niż miejsce zamieszkania. (dotyczy celu 4).
- współdziałanie z podmiotami zwalczającymi dyskryminację osób niepełnosprawnych poprzez prowadzone przez pracowników PCPR na rzecz zainteresowanych osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im uprawnień, pomoc w przywróceniu im bardziej aktywnego i samodzielnego życia oraz poprawy ich funkcjonowania w społeczeństwie. (dotyczy celu 5);

Efekty ww. działań osiągnięte w 2022 r. (i porównanie z rokiem 2021) to m.in.:

- ❖ dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych – 341.754,80 zł dla 226 osób;
 - w 2021 r. odpowiednio: 345.432 zł dla 252 beneficjentów;
- ❖ dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny 29.465,47 zł. dla 25 osób,
 - w 2021 r. odpowiednio: 24.000,00 zł. dla 15 osób;
- ❖ dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny – 1.261.655,88zł dla 581 osób;
 - w 2021 r. odpowiednio: 1.027.522,78 zł dla 566 beneficjentów;
- ❖ dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się – 210.383,45 zł dla 58 beneficjentów;
 - w 2021 r. odpowiednio: 496.368,25 zł dla 90 osób;
- ❖ środki pomocowe pozyskane z PFRON na likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową w kwocie 580.398 zł dla 91 beneficjentów;
 - w 2021 r.: kwota 617.837 zł dla 91 osób;
- ❖ dofinansowanie z PFRON na pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym w kwocie 219.530 zł dla 64 beneficjentów;
 - w 2021 r.: kwota 233.702 zł dla 71 osób;
- ❖ W 2021 r. dofinansowanie projektu pn. obszar „B” - likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie

umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania poprzez dostosowanie łazienek oraz budowy podjazdu przy sali gimnastycznej dla osób niepełnosprawnych w budynku Zespołu Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach, budowę, dostawę i montaż zewnętrznego dźwigu elektrycznego dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową i intelektualną w internacie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Chwałowicach oraz dostosowanie łazienki w budynku Urzędu Gminy Miasta Pionki ze środków PFRON na łączną kwotę 519.027,17 zł; obszar „F”- przeciwdziałanie degradacji infrastruktury – doposażono i zmodernizowano 2 Warsztaty Terapii Zajęciowej: w Młodocinie Większym i w Jedlance Starej ze środków PFRON i środków Powiatu na łączną kwotę 69.699 zł; obszar „D” - likwidacja bariery transportowej poprzez zakup dwóch mikrobusek specjalnie przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Chwałowicach i Domu Pomocy Społecznej w Jedlance i zakup dwóch autobusów do przewozu osób niepełnosprawnych dla Gminy Jedlińsk i Gminy Miasta Pionki ze środków PFRON i środków własnych Gmin na łączną kwotę 775.828,72 zł;

- ❖ dofinansowanie imprez sportowych, kultur. itp. – 96.114,40 zł (w 2021 r. – 76.340 zł);
- ❖ liczba uczestników imprez sportowych, kultur. itp. – 861 os. (w 2021 r. – 543 os.);
- ❖ dofinansowanie kosztów uczestnictwa w WTZ (łącznie) – 3.686.077,75 zł (w 2021 r. – 2.370.772,04 zł);
- ❖ liczba beneficjentów dofinansowania uczestnictwa w WTZ (łącznie) – 158 os. (w 2021 r. – 160 os.);
- ❖ dofinansowanie programu pn. „Zajęcia Klubowe w WTZ – 35.100 zł (w 2021 r. – 16.200 zł.);
- ❖ liczba beneficjentów dofinansowania Zajęć Klubowych w WTZ – 9 os. (w 2021 r. – 3 os.);

2.2.3. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023¹⁷

Cele szczegółowe programu to:

1. tworzenie warunków do organizowania form pieczy zastępczej, zwłaszcza rodzinnych jako alternatywy w sytuacji braku możliwości sprawowania opieki nad dziećmi ze strony rodziców biologicznych;
2. rozwijanie systemu wsparcia dla już istniejących form pieczy zastępczej;
3. wsparcie dla wychowanków opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej;
4. współpraca na rzecz stworzenia warunków umożliwiających powrót wychowanków pieczy zastępczej do naturalnego środowiska rodzinnego;
5. podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie – doskonalenie zawodowe i podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania z zakresu pieczy zastępczej.

Działania dedykowane realizacji ww. celów w 2022 r. to:

¹⁷<https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.

- stworzenie dzieciom opuszczonym, skrzywdzonym, zaniedbywanym przez najbliższych możliwości wychowywania się w zastępczym domu w ramach skutecznego i kompleksowo działającego systemu pieczy zastępczej; pozyskanie nowych osób gotowych do podjęcia się roli opiekunów zastępczych, wyposażenie ich w wiedzę i umiejętności dotyczące prawidłowego wypełniania roli rodzica dla dzieci w różnym wieku i o różnych potrzebach. (dotyczy celu 1);
- zapewnienie dzieciom możliwości funkcjonowania w rodzinach zastępczych, właściwie przygotowanych do opieki nad wychowankami w różnym wieku i o różnych potrzebach, zapewniających optymalne warunki rozwoju w sytuacji trwałej lub przejściowej przeszkody w sprawowaniu władzy rodzicielskiej przez rodziców biologicznych; kompleksowo działający system wsparcia zapewniający zróżnicowane formy pomocy osobom podejmującym się trudnej życiowo roli opiekuna zastępczego, przeciwdziałanie ich wypaleniu zawodowemu; stałe rozwijanie oferty pomocowej w oparciu o interdyscyplinarną współpracę różnych służb (dotyczy celu 2);
- przygotowanie młodych ludzi – podopiecznych rodzin zastępczych i różnego rodzaju placówek do samodzielnego odpowiedzialnego, dojrzałego życia i integracji ze środowiskiem lokalnym; odpowiednie zmotywowanie ich do wykorzystywania swoich mocnych stron, tak aby byli gotowi na budowanie swojej niezależności oraz kształtowanie pozytywnego obrazu siebie samego; zapewnienie komfortu psychicznego poprzez zróżnicowane wsparcie i pomoc (także materialną), zgodnie z obowiązującymi zasadami wynikającymi z uregulowań prawnych (dotyczy celu 3);
- współobecność rodziców biologicznych i opiekunów zastępczych w życiu dziecka; pomoc w przywróceniu równowagi w rodzinie biologicznej; motywowanie jej do podjęcia obowiązków przypisanych roli rodzica i zadbania o stworzenie warunków umożliwiających powrót dziecka do naturalnego środowiska, przy współpracy różnych służb, opartej na porozumieniu, otwartości, wspólnych ustaleniach, spójnych komunikatach na rzecz szeroko rozumianego dobra dziecka (dotyczy celu 4);
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań z zakresu rozwiązywania problemów dziecka i rodziny; wspólne seminaria, konferencje, dające możliwość wymiany doświadczeń, ustalania zasad współdziałania, możliwość realizacji różnych działań w partnerstwie, poszerzenie współpracy o nowe obszary; profesjonalnie przygotowana kadra umożliwiająca realizację na właściwym poziomie zadań w zakresie pieczy zastępczej, dostosowaną do zmieniających się przepisów i nowych wyzwań. (dotyczy celu 5).

Efekty ww. działań osiągnięte w 2022 r. (i porównanie z rokiem 2021) to m.in.:

- ❖ liczba kampanii i działań promocyjnych: 70 emisji spotu radiowego, wydanie 1200 sztuk poradnika rodzicielstwa zastępczego dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinny dom dziecka (2021 – 2 spoty radiowe oraz 1 w TV;)
- ❖ liczba badań psychologicznych i pedagogicznych dla kandydatów na opiekunów zastępczych – 28 (w 2021 r. – 14);
- ❖ liczba szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych i prowadzących rdd i liczba uczestników - 1 i 17 uczestników (w 2021 - odpowiednio 2 i 7);
- ❖ liczba nowoutworzonych rodzin zastępczych – 15 (w 2021 r. – 14);

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

- ❖ liczba nowych zawartych umów z nowymi zawodowymi rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rdd – 2 (w 2021 r. – 0);
 - ❖ liczba pełnoletnich podopiecznych przebywających w rodzinach zastępczych – 38 (w 2021 r. – 37);
 - ❖ Łączna kwota wypłaconych świadczeń za IV kwartały 2022 roku wynosi **1.918.432,70 zł., w tym na:**
 - świadczenia miesięczne w łącznej wysokości **1.640.126,75 zł.** dla 107 rodzin zastępczych, w których przebywało 174 dzieci.
 - na poprawę jakości sprawowanej opieki wypłacono kwotę **12.000,- zł** dla 4 rodzin zastępczych
 - na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych w wysokości **6.700,- zł.**
 - świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dzieci do rodziny zastępczej w łącznej wysokości **32.000,- zł** dla 20 dzieci w 13 rodzinach.
 - środki finansowe na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania przyznano 5 rodzinom zawodowym w łącznej wysokości **53.055,53 zł.**
 - dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wysokości **500,- zł.**
- Łączna kwota wypłaconych świadczeń miesięcznych w ramach udziału własnego Projekt „Szansa dla Ciebie” za IV kwartały 2022 roku wynosi **84.330,00 zł** dla 15 rodzin zastępczych, w których przebywało 18 dzieci.
- ❖ liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – 6 (2021 r. – 7);
 - ❖ liczba rodzin zastępczych będących pod opieką koordynatorów – 100 (w 2021 r. – 92);
 - ❖ liczba dzieci w pieczy zastępczej pod opieką koordynatorów – 148 (w 2021 r. – 103);
 - ❖ liczba szkoleń/warsztatów dla rodzin zastępczych i prowadzących rdd – 9; (w 2021 r. – 9);
 - ❖ liczba opinii dotyczących predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej – 41 (w 2021 r. – 46);
 - ❖ liczba spotkań grup wsparcia dla opiekunów zastępczych i podopiecznych – odpowiednio 16 i 9 (w 2021 r. – 8 i 9);
 - ❖ liczba udzielonych porad i konsultacji, diagnoz psychofizycznych, spotkań o charakterze integracyjnym – w rejestrze porad i konsultacji psychologicznych łącznie odnotowano ich w tym roku 71 (w 2021 roku – 124). Dotyczyły one diagnozy rozwoju dzieci, ich zachowań, problemów wychowawczych, relacji w rodzinach, kontaktów z rodziną biologiczną, funkcjonowania rodzin zastępczych i wychowanków itp. W 2021 roku sporządzono 23 diagnozy psychofizyczne. W siedzibie tut. Centrum psycholog udzielił 32 porady dla 11 mieszkańców powiatu radomskiego, dotyczyły one trudnych sytuacji życiowych, a także 22 porady dla 22 rodzin zastępczych. W ramach poradnictwa miało miejsce również 27 wizyt w środowisku /konsultacje psychologiczne w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych/. Specjalistyczne poradnictwo, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego świadczył również prawnik. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku, zostało udzielonych 24 porady. W omawianym okresie odbyły się 4 imprezy o charakterze integracyjnym, w których wzięło udział ogółem 120 osób.
 - ❖ liczba zespołów ds. oceny sytuacji dziecka – 243 (w 2021) - 205;

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

- ❖ liczba osób biorących udział w realizowanych projektach – w minionym roku tut. Centrum realizowało projekt pn. „Szansa dla Ciebie” – 19 rodzin zastępczych, w tym 27 wychowanków (w 2021 - 10 rodzin zastępczych, w tym 12 wychowanków);
- ❖ liczba rodzin pomocowych – 3 (w 2021 – 2);
- ❖ usamodzielniający się wychowankowie pozostawali pod opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych – odpowiednio 38 i 31 (w 2021 – 37 i 33);
- ❖ liczba pełnoletnich wychowanków, którzy pozostali w rodzinach zastępczych, będących pod opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – 38 (w 2021 -37);
- ❖ liczba pełnoletnich wychowanków, którzy zdecydowali się na opuszczenie pieczy zastępczej, będących pod opieką pracowników socjalnych – 31 (w 2021 r. – 33);
- ❖ liczba indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków – 12 (w 2021 – 11)
- ❖ liczba, rodzaj i kwota świadczeń przyznanych pełnoletnim wychowankom - na kontynuowanie nauki wypłacono świadczenia miesięczne na łączną kwotę **97.070,42 zł** dla 26 dorosłych wychowanków rodzin zastępczych.
 - świadczenia na zagospodarowanie w wysokości **14.256 zł.** dla 8 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.
 - świadczenia na usamodzielnienie w wysokości **62.724 zł.** dla 12 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.
 - na rzecz wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej dokonano wypłaty pomocy finansowej z przeznaczeniem na kontynuowanie nauki na kwotę **8.185,00 zł.**,
 - 3 świadczenia na usamodzielnienie w formie pieniężnej w kwocie **17.639,- zł.** i 3 świadczenia na zagospodarowanie w kwocie **5.346,- zł.**
- ❖ liczba wychowanków biorących udział w projektach współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – **28**,
- ❖ liczba wychowanków korzystających z różnych form wsparcia np. psychologicznego - **20**
- ❖ liczba osób biorących udział w realizowanych projektach – **148** /Stowarzyszenie Słoneczny Dom - **25**, Projekt „Szansa dla Ciebie” – Festyn – **97**, Pogodne Lato – **26**.
- ❖ liczba przygotowanych planów pomocy dziecku –38 (w 2021 -18);
- ❖ liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych – 6 (w 2021 -1);
- ❖ liczba organizacji i instytucji, współpracujących na rzecz pomocy dziecku i rodzinie–5 (w 2021 -6);
- ❖ liczba programów profilaktycznych i osób w nich uczestniczących –odpowiednio 2 i 60 (w 2021 2 i 76);
- ❖ liczba szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy PCPR – 25 (w 2021 r. – 20);
- ❖ liczba przeszkolonych pracowników PCPR – 10 (w 2021 r. – 10);
- ❖ liczba pozyskanych specjalistów – 5 (w 2021 r. – 5);
- ❖ liczba wspólnych spotkań przedstawicieli różnych służb zaangażowanych w pomoc dziecku i rodzinie (i udzielonych na nich porad i konsultacji) – 243.

2.2.4. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024¹⁸

Cele strategiczne to:

1. zintegrowany system wsparcia dziecka i rodziny w naturalnym środowisku;
2. zintegrowany, sprawnie i skutecznie działający system pieczy zastępczej;
3. wsparcie środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym – aktywizacja i integracja;
4. rozwój kapitału społecznego i ludzkiego;

Działania dedykowane realizacji ww. celów w 2022 r. to:

- promowanie modelu zdrowej, prawidłowo funkcjonującej rodziny, tworzenie lokalnych programów służących działaniom profilaktycznym, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych, aktywnej komunikacji w rodzinie, rozwiązywania problemów itp., integracja rodzin ze społecznością lokalną (imprezy integracyjne, pikniki rodzinne i inne), rozpowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc i dostępnych formach wsparcia, rozwijanie oferty specjalistycznego wsparcia (poradnictwo, terapia, grupy wsparcia), współpraca z asystentami rodziny, rozwijanie współpracy z sektorem organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, poprawa systemu współpracy i przepływu informacji pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny, działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz uzależnień, ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności pomocy, podniesienie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat zjawiska i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagowanie wzorca postaw negujących zjawisko przemocy, realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej, rozwój współpracy z instytucjami zaangażowanymi w pracę na rzecz przeciwdziałania przemocy /policja, zespoły interdyscyplinarne, placówki służby zdrowia, oświaty itp.); (dotyczy celu 1);
- kreowanie warunków do rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej: promocja, pozyskiwanie kandydatów, szkolenie, organizowanie wsparcia dla rodzin zastępczych, w szczególności poradnictwo prawne, psychologiczne, szkolenia, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, grupa wsparcia i inne, wsparcie wychowanków pieczy zastępczej /poradnictwo psychologiczno–pedagogiczne, grupa wsparcia, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i inne formy pomocy/, zapewnienie zgodnego z obowiązującym stanem prawnym standardu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej, przygotowywanie i realizacja programów, projektów nakierowanych na wspieranie rodzin zastępczych i podopiecznych, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, wspieranie procesu wchodzenia w dorosłość, dostosowane do potrzeb usamodzielniających się podopiecznych, w tym finansowe wsparcie, specjalistyczna pomoc i poradnictwo: psychologiczne, prawne, socjalne, pedagogiczne, pomoc koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, organizowanie szkoleń przygotowujących do rozpoczęcia

¹⁸<https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

samodzielnego życia poza pieczę, wzmacniających i rozwijających kompetencje społeczne, zawodowych itp., pozyskiwanie środków zewnętrznych, także funduszy UE na działania wspierające i aktywizujące (dotyczy celu 2);

- rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach, przysługujących formach wsparcia, zapewnienie opieki w domach pomocy społecznej, stosownie do potrzeb i stanu zdrowia osób wymagających całodobowej opieki oraz w ośrodkach wsparcia dziennego, podtrzymanie wymaganego standardu usług w funkcjonujących na terenie powiatu jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, realizacja działań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, rozpowszechnianie informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach, dostępnych formach wsparcia, działania mające na celu podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat niepełnosprawności oraz integrujące osoby niepełnosprawne ze środowiskiem, wspieranie tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej, rozwój doradztwa i poradnictwa specjalistycznego, likwidowanie barier funkcjonalnych, działania z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej poprzez realizację projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej (dotyczy celu 3);
- profesjonalizacja kadr pomocy społecznej - systematyczne podnoszenie kwalifikacji i umiejętności, pozyskiwanie nowej kadry specjalistycznej, projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań - podnoszenie jakości i dostępności usług świadczonych na rzecz mieszkańców powiatu radomskiego, zapobieganie wypaleniu zawodowemu, rozszerzenie oferty wsparcia realizowanego przez jednostki już funkcjonujące, działania na rzecz podniesienia jakości usług świadczonych przez instytucje pomocy społecznej, wdrażanie nowych rozwiązań natury organizacyjnej, instrumentów oraz narzędzi pracy, tworzenie nowych jednostek wsparcia - stosownie do występujących potrzeb i posiadanych zasobów, zapewnienie mieszkańcom powiatu radomskiego szerszego dostępu do informacji dotyczących możliwości uzyskania pomocy oraz oferowanych form wsparcia, tworzenie sieci wymiany informacji oraz lokalnych partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, ścisła współpraca z organizacjami pożytku publicznego, koordynacja oraz realizacja wspólnych działań, propagowanie nowych form współdziałania w kolejnych obszarach pomocy społecznej, zlecanie zadań na podstawie obowiązujących przepisów, wspólne seminaria, konferencje, szkolenia, zespoły dające możliwość wymiany doświadczeń, ustalania zasad współpracy, efektywniejszego udzielania pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, promocja i wspieranie aktywności innych jednostek działających na rzecz beneficjentów pomocy społecznej (dotyczy celu 4);

Efekty ww. działań osiągnięte w 2022 r. (i porównanie z rokiem 2021) to m.in.:

- ❖ liczba osób korzystających z grupy wsparcia - 46 (w 2020 r. - 16);
- ❖ liczba zespołów ds. oceny sytuacji dziecka i udzielonych na nich porad i konsultacji – 243 (w 2021) - 205;
- ❖ liczba udzielonych porad psychologa - 71 (w 2021 r. - 124);
- ❖ liczba osób korzystających z poradnictwa prawnego – 24 (w 2021 r. - 12);
- ❖ liczba rodzin zastępczych ogółem – 100 (w 2021 r. – 92);
- ❖ liczba podopiecznych rodzin zastępczych – 148 (w 2021 r. – 103);

- ❖ liczba rodzin zastępczych zawodowych, realizujących swoje zadania na podstawie umów cywilno-prawnych – 9 (2021 r. 7);
- ❖ liczba rodzinnych domów dziecka, realizujących swoje zadania na podstawie umów cywilno-prawnych 1 (2021 r. – 1)
- ❖ liczba osób korzystających z placówki opiekuńczo-wychowawczej (Caritas) – 54 (w 2020 r. - 52);
- ❖ liczba osób korzystających z domów pomocy społecznej – 465 (w 2021 r.- 473), szczegółowe dane dot. poszczególnych DPS w tabeli nr 30;
- ❖ liczba osób pełnoletnich, którzy opuścili pieczę zastępczą i instytucjonalną – 33 (w 2021 r. - 33);
- ❖ liczba osób pełnoletnich, którzy pozostali w rodzinie zastępczej – 38 (w 2021 -37)
- ❖ liczba szkoleń i przeszkolonych pracowników PCPR – odpowiednio 54 i 21 (w 2021 r. 47 i 18).

2.2.5. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025¹⁹

Cele programu to:

1. zwiększenie wiedzy na temat rozmiaru przemocy domowej w powiecie radomskim (diagnozowanie, monitorowanie problemu, analiza form i efektów udzielonego wsparcia).
2. profilaktyka i edukacja, podniesienie świadomości i poziomu wrażliwości społecznej na problem przemocy.
3. ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie.
4. oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc.
5. doskonalenie umiejętności podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy społecznej oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Działania dedykowane realizacji ww. celów w 2022 r. to:

- diagnoza zjawiska przemocy na terenie powiatu, gromadzenie i opracowywanie danych na temat sytuacji w tym zakresie; badanie skuteczności pomocy udzielonej w obszarze przeciwdziałania przemocy; monitoring skuteczności realizowanych programów profilaktycznych, korekcyjno - edukacyjnych itp.; wymiana informacji i współpraca pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w pomoc rodzinie z problemem przemocy (dotyczy celu 1).
- udostępnianie materiałów o charakterze edukacyjnym i informacyjnym; udzielanie wsparcia dla osób i rodzin zgłaszających się po poradę w zakresie spraw opiekuńczo - wychowawczych, metod postępowania, pożądanych postaw wychowawczych; wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego służących wzmocnieniu więzi rodzinnych; kampanie społeczne, szkolenia, konferencje dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie; realizacja programów profilaktycznych propagujących prawidłowe metody wychowawcze w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy (dotyczy celu 2).

¹⁹<https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.

- upowszechnienie informacji na temat dostępnych form wsparcia oraz instytucjach i placówkach zapewniających pomoc zarówno ofiarom, świadkom, jak i sprawcom przemocy domowej; współpraca z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi integrująca działanie różnych środowisk odpowiedzialnych za pomoc dziecku i rodzinie; udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez informowanie o przysługujących prawach, poradnictwo specjalistyczne, terapię, pomoc w uzyskaniu schronienia itp. (dotyczy celu 3).
- realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej; monitorowanie zachowań sprawców przemocy po zakończeniu udziału w programie; współpraca z kuratorami oraz zespołami interdyscyplinarnymi w zakresie rekrutacji i kwalifikacji sprawców przemocy do udziału w programie; indywidualne poradnictwo /w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, zachowania w sytuacjach kryzysowych, konstruktywnego wyrażania emocji itp./ (dotyczy celu 4).
- organizowanie szkoleń, warsztatów itp. dla pracowników realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy; organizacja wspólnych spotkań, narad umożliwiających wymianę doświadczeń, sprawny przepływ informacji; zapewnienie psychologicznego wsparcia, zapobiegającego wypaleniu zawodowemu osobom zajmującym się zawodowo przedmiotową problematyką (dotyczy celu 5).

Efekty ww. działań osiągnięte w 2022 r. (i porównanie z rokiem 2021) to m.in.:

- ❖ liczba diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie radomskim – 1 (w 2021 – 1)
- ❖ liczba przypadków wszczęcia przez PCPR tzw. procedury Niebieskiej Karty – 0 (w 2021 r. – 0);
- ❖ liczba wniosków o umieszczenie w ośrodku interwencji kryzysowej – 0 (w 2021 r. – 0);
komentarz: pierwszym ogniwem w łańcuchu pomocy osobom doświadczającym przemocy ze strony najbliższych jest ośrodek pomocy społecznej – zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Powyższe powoduje, że brak jest osób zgłaszających się bezpośrednio do PCPR.;
- ❖ liczba programów profilaktycznych – 2;
- ❖ liczba uczestników programów profilaktycznych – 60;
- ❖ liczba porad i konsultacji (wsparcie psychologiczne) osób i rodzin /w tym rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na skutek doznawania przemocy) – 71 (w 2021 – 124);
- ❖ liczba porad i konsultacji prawnych – 24 (w 2021 – 12);
- ❖ liczba imprez integracyjnych, wzmacniających więzi rodzinne – 4 (w 2021 – 3);
- ❖ liczba uczestników imprez integracyjnych – 120 (w 2021 r. - 100);
- ❖ liczba realizowanych programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy domowej – 0 (w 2021 – 0);

komentarz: Warunkiem realizacji programów adresowanych do sprawców jest pozyskanie osób zainteresowanych. Najczęściej potencjalni uczestnicy programu korekcyjno – edukacyjnego są zgłaszani przez zespoły interdyscyplinarne działające przy ośrodkach pomocy społecznej lub komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. W omawianym okresie, żadna z gmin powiatu radomskiego nie zgłosiła osób chętnych do udziału w przedmiotowym programie.

- ❖ liczba szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 6 (w 2021 r. – 5);

2.2.6. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019–2023²⁰

Program został przyjęty uchwałą nr 154/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu w dniu 29 listopada 2019 r.

Określa on przedsięwzięcia i zadania jakie Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu podejmuje we współpracy z partnerami rynku pracy, zmierzając do realizacji celów i kierunków działań określonych w Programie.

Podstawowym celem Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019-2023 jest wytyczanie głównych obszarów i kierunków działań związanych z problematyką bezrobocia, stworzenie podstaw do ograniczania bezrobocia na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu.

Priorytetem jest zwiększenie zatrudnienia oraz aktywności na rynku pracy osób bezrobotnych, tworzenie nowych miejsc pracy poprzez wsparcie przedsiębiorców, podnoszenie kwalifikacji zawodowych uczestników lokalnego rynku. Istotną rolę w promocji zatrudnienia odgrywa pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej, a także w stosunku do pracodawców, pomoc w tworzeniu stanowisk pracy. Zadania koncentrują się także na popularyzacji kształcenia ustawicznego wśród osób bezrobotnych, pracodawców i pracowników w związku z Krajowym Funduszem Szkoleniowym.

Program został opracowany przez Powiatowy Urząd Pracy jako jednostkę organizacyjną Powiatu odpowiedzialną za realizację polityki rynku pracy. Jest on również realizatorem i koordynatorem Programu, a współrealizatorami są partnerzy lokalnego rynku pracy.

Program zakłada realizację celu strategicznego, którym jest zwiększenie poziomu aktywności zawodowej wśród mieszkańców powiatu radomskiego i Miasta Radomia w latach 2019 – 2023. Będzie on osiągnięty poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

- ❖ aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
- ❖ wspieranie działań na rzecz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości,
- ❖ budowanie partnerstwa lokalnego na rzecz promocji zatrudnienia i rozwoju lokalnego rynku pracy,
- ❖ promocję mobilności na europejskim rynku pracy,
- ❖ życzliwą, profesjonalną i skuteczną obsługę Klientów Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu.

²⁰ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Tabela 10. Aktywizacja osób bezrobotnych w 2022 roku.

POWIATOWY URZĄD PRACY W RADOMIU			POWIAT GRODZKI		POWIAT ZIEMSKI		OGÓŁEM PUP	
			OGÓŁEM	KOBIETY	OGÓŁEM	KOBIETY	OGÓŁEM	KOBIETY
Podjęcie pracy			5 675	2 933	5 006	2 537	10 681	5 470
w tym	niesubsydiowanej		4 736	2 498	4 140	2 159	8 876	4 657
	w tym	podjęcie działalności gospodarczej	151	58	127	22	278	80
		pracy sezonowej	0	0	0	0	0	0
z tego	subsydiowanej		939	435	866	378	1 805	815
		prac interwencyjnych	108	69	128	73	236	142
		robót publicznych	1	1	52	33	53	34
		podjęcia działalności gospodarczej	409	179	338	113	747	292
		w tym w ramach bonu na zasiedlenie	4	3	0	0	4	3
		podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	315	127	235	94	550	221
		podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	66	37	66	39	132	76
		podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	0	0	0	0	0	0
		podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	0	0	0
		podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0
		podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0	0	0	0	0
		podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	36	19	38	17	74	36
		inne (w tym refundacja pracodawcy kosztów zatrudnienia skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia)	4	3	9	9	13	12
	rozpoczęcia szkolenia		276	115	157	49	433	164
	w tym w ramach bonu szkoleniowego		0	0	0	0	0	0
	rozpoczęcia stażu		546	373	642	446	1 188	819
	w tym w ramach bonu stażowego		0	0	0	0	0	0
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych		0	0	0	0	0	0
	rozpoczęcia prac społecznie użytecznych		262	181	74	48	336	229
	w tym w ramach PAI		0	0	0	0	0	0
	skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych		0	0	0	0	0	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu.

2.2.7. Powiatowy Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020 - 2023 w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania

Program przyjęty Uchwałą Nr 229/XXI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 sierpnia 2020 roku przedstawia wszelkie działania mierzalne podjęte przez Powiatowy Urząd Pracy w 2021 roku w celu pomocy osobom niepełnosprawnym na lokalnym rynku pracy. Koordynatorem Programu jest Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu.

Analiza sytuacji zarejestrowanych jako bezrobotne osób niepełnosprawnych opiera się na spra-wozdaniach sporządzanych zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej, tj. sprawozdaniu o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu (MRiPS - 07 za I i II półrocze 2022 roku), załączniku 2 do sprawozdania MRiPS - 01 za 2022 rok - poradnictwo zawodowe, szkolenie bezro-botnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych, kształcenie ustawiczne pracowników.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. liczba osób bezrobotnych posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zarejestrowanych w PUP w Radomiu kształtuje się następująco:

- ❖ miasto Radom: 692 osoby, w tym 300 kobiet,
- ❖ powiat radomski: 335 osób, w tym 147 kobiet,
- ❖ łącznie PUP: 1.027 osób, w tym 447 kobiet.

Tabela 11. Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu według stopnia niepełnosprawności

STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	BEZROBOTNI		POSZUKUJĄCY	
	<i>ogółem</i>	<i>% udział w ogólnej liczbie</i>	<i>ogółem</i>	<i>% udział w ogólnej liczbie</i>
ZNACZNY	27	2,7%	4	9,5%
UMIARKOWANY	290	28,2%	34	81,0%
LEKKI	710	69,1%	4	9,5%
RAZEM	1 027	100,0%	42	100,0%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu.

Wśród powodów wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych w 2022 roku spory odsetek, a mianowicie 39,2% stanowiło podjęcie pracy przez niepełnosprawne osoby. W ramach zatrudnienia subsydiowanego status utraciło 38 osób, w tym z powodu rozpoczęcia działalności gospodarczej 11 osób, pracodawcy zatrudnili w ramach prac interwencyjnych 9 osób, w ramach robót publicznych 3 osoby, w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia 3 osoby. Szkolenie rozpoczęło 15 osób, z których 3 podjęły pracę w trakcie szkolenia lub do 3 miesięcy po zakończonym szkoleniu, natomiast staż u pracodawcy rozpoczęło 26 bezrobotnych niepełnosprawnych z których 19 osób podjęło pracę w trakcie stażu lub do 3 miesięcy po zakończonym stażu, prace społecznie użyteczne podjęło 42 osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności. Zatrudnienie niesubsydiowane podjęło 349 osób niepełnosprawnych, co stanowi 90,2 % ogólnej liczby podjęć zatrudnienia.

2.2.8. Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023²¹

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 1526), w związku z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840), Rada Powiatu w Radomiu, po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Mazowieckiego Konserwatora Zabytków, przyjęła Uchwałą Nr 176/VXI/2020 z dnia 31 stycznia 2020 r. Program Opieki nad zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023.

Podstawowym celem Programu Opieki nad zabytkami Powiatu Radomskiego w okresie objętym sprawozdaniem było wykorzystanie powiatowego potencjału dziedzictwa kulturowego, służącego wszechstronnemu rozwojowi regionu, podejmowaniu działań z zakresu inicjowania, wspierania i koordynowania przedsięwzięć z dziedziny z zakresu ochrony zabytków oraz upowszechnia i promowania dziedzictwa kulturowego.

Podejmowane działania skierowane były głównie na zahamowanie procesów degradacji zabytków, przy jednoczesnym zwiększeniu atrakcyjności zabytków poprzez turystyczne

²¹<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.

zagospodarowanie walorów przyrodniczych powiatu i równoległym budowaniu wiedzy o lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego.

Program Opieki nad zabytkami Powiatu radomskiego na lata 2020 – 2023 określa kierunki i działania podejmowane przez Powiat, mające na celu szeroko pojętą ochronę dziedzictwa kulturowego. Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania dla władz lokalnych. W okresie sprawozdawczym, za pomocą dostępnych i możliwych instrumentów prawnych, finansowych i społecznych były podejmowane działania, które miały na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego na terenie poszczególnych gmin Powiatu Radomskiego.

Zdecydowana większość obiektów wpisanych do gminnych ewidencji zabytków nie stanowi własności Powiatu, w związku z tym, to poszczególne gminy sprawują bezpośrednią opiekę na zabytkami. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 840), na każdym właścicielu i posiadaczu zabytku spoczywają obowiązki wynikające z zasad sprawowania opieki nad zabytkami. Dbanie o stan zabytku, tym samym ponoszenie nakładów na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane spoczywają na właścicielu i posiadaczu obiektu zabytkowego, dysponującego tytułem prawnym do zabytku. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego prowadzenie i finansowanie wspomnianych prac i robót jest zadaniem własnym. Realizacja zadań z zakresu ochrony zabytków przez poszczególne samorządy gminne przebiegała:

W 2022 roku został pozytywnie rozstrzygnięty wniosek do Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w sprawie udzielenia dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego, w zakresie zadania pn.: „Prace konserwatorskie, kapliczka przydrożna, Pakosław”.

Jednocześnie rozpoczęły się w/w prace Staraniami Powiatu Radomskiego, odrestaurowano obiekt na który przeznaczono środki w wysokości:

Całkowity koszt zadania: 175 413,24 zł

Źródło finansowania dotacja Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – 80,000 zł

Źródło finansowania Powiat Radomski – 70 413,24 zł

Źródło finansowania Miasto i Gmina Ilża – 25 000,00 zł

Wykonawca: Korporacja Budowlana DARCO Dariusz Żak, ul. Garbarska 53, 26-600 Radom

Inspektor nadzoru inwestorskiego: Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowe ANDBUD
Andrzej Sukiennik, Sadków 104, 26-513 Radom

Dokumentacja projektowa: Pracownia Projektowa arch. Maciej Psyk,
ul. Lazurowa 36, 26-000 Radom

Współpraca i podziękowania:

- Pani Anna Postuła – właściciel i użyczający części swojej działki na realizację zadania
- Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu

Termin rozpoczęcia prac: 21.09.2022 r.

Termin Zakończenia prac: 17.11.2022 r.

Obiekt został pobudowany prawdopodobnie w XVIII w. Jest najstarszą kapliczką jaką wystawiono na ziemiach polskich. Usytuowanie kapliczki wskazuje także historyczne granice dawnych majątków ziemskich: Pakosławia i Serecz. Kapliczka przydrożna powstała między 1700 r. a 1799 jest w formie kolumny, zwężającej się ku górze, wspartej na okrągłej podstawie i zwieńczonej grupą rzeźbiarską przedstawiającą św. Jana Chrzciciela i Jezusa Chrystusa w scenie chrztu Jezusa w Jordanie. Obiekt należy do typu kapliczek kolumnowych zwieńczonych pełnoplastycznymi rzeźbami. Kapliczka posiada szczególne walory naukowe, historyczne i artystyczne do których należą:

- pochodzenie obiektu - został wystawiony prawdopodobnie w 2. poł. XVIII wieku,
- forma obiektu - kolumna z wyodrębnioną podstawą i okrągłym architrawem, zwieńczona barokową rzeźbą,
- posiada barokową rzeźbę przedstawiającą grupę postaci - Jezusa Chrystusa oraz św. Jana Chrzciciela. Jest to scena chrztu w Jordanie. Przedstawienie to bardzo rzadko występuje jako pełnoplastyczna, samodzielnie ustawiona rzeźba na obiekcie przydrożnym,
- scena odwołuje się do religii katolickiej i jest związana z religijnością jej fundatorów oraz mieszkańców gminy Ilża,
- obiekt jest słupem granicznym pomiędzy dwiema wsiami, dawnymi majątkami ziemskimi,
- obiekt wpisany jest w krajobraz kulturowy gminy,
- kolumna ma wyraźne cechy stylu barokowego,
- obiekt jest związany z religijnością i tradycjami wsi Pakosław, o czym świadczą przekazy źródłowe z dwudziestolecia międzywojennego,
- jest zbudowana z lokalnego budulca - wapienia,
- jest to jedyne przedstawienie chrztu w Jordanie na obiekcie przydrożnym w tej części powiatu radomskiego,
- jest to jeden z 4 obiektów w gminie pochodzących z XVIII wieku,
- kolumna jest jedną z niewielu barokowych figur w formie kolumny stojących w tej części Polski,
- jest to jedna z niewielu przydrożnych kolumn toskańskich (por. kolumna w Siedlcach z 1783 roku)
- kolumna poświadcza dawny trakt prowadzący z Ilży do prywatnej wsi Pakosław, który istniał już w czasach średniowiecza.

Kapliczka jest niezwykle cennym źródłem wiedzy na temat życia i obyczajów naszych przodków, zadaniem Powiatu Radomskiego jest troska o jej stan, aby mogła w przyszłości służyć następny pokoleniom. Dziedzictwo kulturowe jest tą częścią dawnych dóbr kultury,

która dzięki temu, że została uznana za wartościową przez kolejne pokolenia przetrwała do chwili obecnej. Stanowi ona dorobek materialny i duchowy naszych przodków. Kapliczka ze względu na czas powstania ma dużą wartość historyczną i kulturową, stanowi niezwykle ważny zabytek dla mieszkańców Pakosławia, powiatu radomskiego a także województwa mazowieckiego i jest dziedzictwem naszej kultury. Dlatego Starostwo Powiatowe w Radomiu podjęło starania, by obiekt kultu religijnego, który jest silnie związany z religijnością lokalnej społeczności i ma wielką wartość dla mieszkańców Pakosławia, odrestaurować i doprowadzić do pierwotnego wyglądu.

Program Opieki nad zabytkami Powiatu radomskiego na lata 2020 – 2023 określa kierunki i działania podejmowane przez Powiat, mające na celu szeroko pojętą ochronę dziedzictwa kulturowego. Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania dla władz lokalnych. W okresie sprawozdawczym, za pomocą dostępnych i możliwych instrumentów prawnych, finansowych i społecznych były podejmowane działania, które miały na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego na terenie poszczególnych gmin Powiatu Radomskiego.

Zdecydowana większość obiektów wpisanych do gminnych ewidencji zabytków nie stanowi własności Powiatu, w związku z tym, to poszczególne gminy sprawują bezpośrednią opiekę na zabytkami. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 840), na każdym właścicielu i posiadaczu zabytku spoczywają obowiązki wynikające z zasad sprawowania opieki nad zabytkami. Dbanie o stan zabytku, tym samym ponoszenie nakładów na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane spoczywają na właścicielu i posiadaczu obiektu zabytkowego, dysponującego tytułem prawnym do zabytku. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego prowadzenie i finansowanie wspomnianych prac i robót jest zadaniem własnym.

2.2.9. Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu Powiatu Radomskiego, na lata 2022-2023.²²

Głównym celem w/w programu jest poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Radomskiego oraz przeciwdziałanie i zapobieganie istotnemu problemowi jakim jest nadwaga i otyłość wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Program podejmuje działania zmierzające do polepszenia stanu zdrowia mieszkańców Powiatu Radomskiego. Środki na Program w 2022 r. to 20.000 zł. W 2022 r. wykorzystano 19.595,11 zł.

²²<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.

2.2.10. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego na lata 2020-2022²³

Celem głównym było podniesienie efektywności i organizacji dostępu do różnych form opieki psychiatrycznej oraz zapewnienie możliwości korzystania z instytucji działających w systemie pomocy społecznej.

Podstawowym zadaniem w/w programu było to, aby ochrona zdrowia psychicznego stała się czynnikiem, który integrował wszystkie środowiska lokalne. Program miał za zadanie zapewnić osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronną, dostępną opiekę zdrowotną oraz wszelkie formy pomocy umożliwiające im życie w środowisku rodzinnym i społecznym. Środki na program w 2022 r. to 40.000 zł. W 2022 r. kwotę dotacji zrealizowano w pełnej wysokości.

2.2.11. Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego²⁴

Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego jest katalogiem wyznaczającym kierunek, w którym powinien zmierzać powiat radomski w celu zapewnienia poszanowania praw rodziny - zarówno w obszarze tworzenia prawa miejscowego, regulaminów, programów, jak i w relacjach z biznesem i organizacjami pozarządowymi.

W 2022 roku w ramach Karty odbyła się konferencja popularno – naukowa pn. „Warunki życia, problemy i potrzeby rodzin powiatu radomskiego z dziećmi w wieku szkolnym”. Konferencja zorganizowana była przez Starostwo Powiatowe w Radomiu dla Rodziców, pracowników Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, pedagogów szkolnych, pracowników poradni pedagogicznych, Dyrektorów Szkół. Współorganizatorem konferencji była Pani Magdalena Wiśniewska Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. M. Skłodowskiej – Curie w Pionkach ul. Al. Jana Pawła II 7 26-670 Pionki. Konferencję objęto patronatem Mazowieckiego Kuratora Oświaty. Tematyką konferencji były warunki życia, problemy i potrzeby rodzin Powiatu Radomskiego. Organizacja konferencji popularno-naukowej pn. „Warunki życia, problemy i potrzeby rodzin Powiatu Radomskiego z dziećmi w wieku szkolnym” przyczyni się do poprawy relacji szkoła - rodzic, rodzic – szkoła w całym Powiecie Radomskim, zaowocowały zwiększeniem wiedzy rodziców i dzieci o swoich prawach w środowisku szkolnym, przez co zwiększy świadomość o prawidłowym procesie wychowania naszych dzieci.

W 2022 roku w ramach Karty ogłaszano także otwarty konkurs ofert na wspieranie i promowanie działań na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka. Środki przeznaczone na zadanie to 20.000 zł. W 2022 r. kwotę dotacji zrealizowano w pełnej wysokości.

²³<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/22555941>.

²⁴ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

2.2.12. Program „KOPERTA ŻYCIA”²⁵

Celem głównym programu „KOPERTA ŻYCIA” było podjęcie niezbędnych działań wspierających osoby po 65 roku życia, osoby samotne, przewlekle chore, niepełnosprawne w zakresie przyznania zestawu „KOPERTA ŻYCIA” stanowiącego informację o rodzaju schorzeń i przyjmowanych lekach dla służb medycznych udzielających pomocy.

Poprzez stworzenie programu „KOPERTA ŻYCIA” ukierunkowanego na osoby po 65 roku życia oraz przewlekle chore, niepełnosprawne, zamieszkujące samotnie zwiększyła się skuteczność, a także efektywność działań służb medycznych niosących pomoc. Wzrosło również poczucie bezpieczeństwa wśród starszych i przewlekle chorych mieszkańców z terenu Powiatu Radomskiego. Istotą programu jest zapewnienie osobom po 65 roku życia, a także osobom, które nie ukończyły 65 roku życia, ale borykają się z chorobami przewlekłymi, niepełnosprawnością bądź zamieszkują samotnie, wsparcia w sytuacji wystąpienia zagrożenia ich zdrowia i życia.

Priorytetem „KOPERTY ŻYCIA” obok bezpieczeństwa było zapewnienie właściwej i szybkiej diagnozy podczas udzielania pomocy przez służby medyczne. „KOPERTA ŻYCIA” znajdująca się w domu pacjenta, który samodzielnie nie może udzielić wyczerpujących informacji na temat swojego stanu zdrowia jest nieocenioną pomocą dla służb medycznych. Zapewnia nie tylko niezbędne informacje o stanie zdrowia, chorobach i przyjmowanych lekach ale również przyspieszy wszelkie działania ratujące zdrowie i życie.

2.2.13. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”

Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski” został przyjęty Uchwałą Nr 409/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 roku, realizowany był przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Radomiu we współpracy z:

- Komendą Miejską Policji w Radomiu
- Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu
- Dyrekcjami, gronem pedagogicznym i rodzicami oddziałów przedszkolnych, szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu radomskiego.

Celem programu było m.in. zapobieganie i ograniczanie wszelkiego rodzaju przestępczości oraz przeciwdziałanie i ograniczanie zjawisk patologicznych takich, jak alkoholizm i narkomania, edukacja na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz przeciwdziałanie pojawiającym się coraz częściej nowego rodzaju przestępstwom związanych z Internetem i cyberprzestępczością, jak też zapobieganie zagrożeniom kryzysowym na terenie powiatu radomskiego. Głównym celem programu było także integracja samorządu lokalnego ze wszystkimi służbami i strażami powiatowymi przy udziale mieszkańców powiatu radomskiego,

²⁵ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.

wspólne podejmowanie zadań wynikających z niniejszego programu przyniosło korzystne efekty. Program spełniał też funkcję integracyjną samorządu lokalnego ze wszystkimi służbami powiatowymi przy udziale mieszkańców powiatu radomskiego. W ramach programu „Bezpieczny Powiat Radomski” odbyło się w 2022 roku cztery konkursy dla oddziałów przedszkolnych, uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu Powiatu Radomskiego.

Konkurs nr 1 „POMAGAMY- numer 112 wybieramy”

W Konkursie wzięły udział przedszkola z terenu powiatu radomskiego. Konkurs plastyczny przeznaczony był dla najmłodszych mieszkańców powiatu miał na celu edukację najmłodszych, poprzez promowanie i propagowanie numeru alarmowego 112. W szczególności służył skierowaniu uwagi przedszkolaków na rodzaj niesionej pomocy, sposobu zgłaszania zagrożeń dla życia i zdrowia innych osób oraz przebieg rozmowy z operatorem numeru 112. Wzięły w nim udział grupy przedszkolne, których zadaniem było stworzenie plakatu promującego numer 112. Zwycięska grupa przedszkolna została nagrodzona. Zadanie realizowane było przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych we współpracy z Komendą Miejską Policji w Radomiu i Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej. Zwycięska praca została wydrukowana w formie plakatu, który następnie został przekazany do Placówek Oświatowych oraz Instytucji Publicznych.

Konkurs nr 2 „Jestem widoczny - jestem bezpieczny”

W Konkursie wzięli udział uczniowie szkół podstawowych (klasy I - IV) z terenu powiatu radomskiego. Polegał on na zaprojektowaniu hasła promującego bezpieczeństwo na drodze, poprzez formy plastyczne, które promowały noszenie elementów odblaskowych wśród dzieci i młodzieży, a także seniorów. Głównym celem konkursu była poprawa bezpieczeństwa oraz podniesienie wiedzy w zakresie bezpieczeństwa na drodze.

Hasło zostało umieszczone na elementach odblaskowych takich jak:

- breloki odblaskowy plastikowy
 - opaska samozaciskowa odblaskowa
 - worek (plecak odblaskowy)
 - parasolka
 - torba na zakupy odblaskowa
- z przeznaczeniem dla dzieci jak i seniorów.

Konkurs nr 3 „Test wiedzy pożarniczej. Jedną iskrą wzniesiesz pożar”

W zadaniu brali udział uczniowie szkół podstawowych (klasy V-VIII) z terenu powiatu radomskiego w dwóch kategoriach wiekowych. Konkurs miał na celu edukację dzieci i młodzieży szkolnej nt. zagrożeń spowodowanych niewłaściwym i nieodpowiedzialnym posługiwaniem się ogniem, substancjami łatwopalnymi, a także nieprzestrzeganiem podstawowych przepisów przeciwpożarowych. W szczególności służył popularyzowaniu wśród dzieci i młodzieży wiedzy ze znajomości przepisów przeciwpożarowych, zasad postępowania na wypadek pożaru, praktycznych umiejętności posługiwania się podręcznym

sprzętem gaśniczym. Uczniowie, którzy wykazali się największą wiedzą otrzymali nagrody rzeczowe, sfinansowane ze środków własnych powiatu radomskiego. Zadanie było realizowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Radomiu we współpracy z Państwową Strażą Pożarną.

Konkurs nr 4 „Uzależnienie ogranicza TWOJĄ wolność ”

Konkurs przeznaczony był dla uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu radomskiego. Zadaniem uczniów było zaprojektowanie ulotki informacyjnej w pliku .jpg która miała na celu propagowanie zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień wśród młodzieży w szkołach średnich z terenu powiatu radomskiego. Konkurs miał na celu przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych jak również zapobieganiu cyberprzemocy, hejtowi w Internecie, smartfonizacji. Uczniowie, którzy wykazali się największą wiedzą otrzymali nagrody rzeczowe, sfinansowane ze środków własnych powiatu radomskiego. Zadanie było realizowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Radomiu we współpracy z Komendą Miejską Policji w Radomiu.

2.2.14. Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2022 rok²⁶

Celem głównym (nadrzędnym) programu jest: zapewnienie efektywnego wykonywania zadań powiatu wynikających z przepisów prawa poprzez włączenie organizacji pozarządowych w ich realizację oraz budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem powiatu a organizacjami pozarządowymi (NGO).

Cele szczegółowe to:

1. poprawa dostępności mieszkańców Powiatu do informacji publicznej;
2. poprawa jakości życia mieszkańców powiatu poprzez pełniejsze zaspakajanie ich potrzeb;
3. integracja podmiotów realizujących zadania publiczne;
4. prezentacja dorobku podmiotów działalności pożytku publicznego i promowanie ich osiągnięć;
5. wzmacnianie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnianie równych szans w realizacji zadań publicznych przez powierzanie i wspieranie zadań z jednoczesnym zapewnieniem odpowiednich środków na ich realizację;
6. stworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców powiatu;
7. zwiększenie udziału mieszkańców powiatu w rozwiązywaniu lokalnych problemów;
8. promowanie postaw obywatelskich i prospołecznych;
9. tworzenie warunków i zachęt do rozwoju już istniejących oraz powstawania nowych organizacji pozarządowych;
10. ożywianie społecznej aktywności mieszkańców, w tym działalności wolontariackiej;

²⁶ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.

11. kształtowanie świadomości prawnej obywateli.

Działania dedykowane realizacji ww. celów to:

- zlecanie realizacji zadań publicznych należących do kompetencji powiatu organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert poprzez powierzenie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na jego realizację bądź też wsparcie wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na częściowe dofinansowanie jego realizacji;
- ogłoszenie i rozstrzyganie konkursów ofert na realizację zadań publicznych (zleczanych organizacjom pozarządowym) w zakresie: pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy; upowszechniania kultury oraz kultury fizycznej, udzielania bezpłatnej pomocy prawnej;
- zawieranie umów z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań publicznych zleconych im przez powiat;
- nadzorowanie, bieżąca ocena oraz kontrola stanu realizacji zadań, efektywności, rzetelności i jakości ich wykonania, a także prawidłowości wykorzystania środków przekazanych na realizację poszczególnych zadań oraz prowadzenia dokumentacji poprzez wizytacje, kontrole okresowe i sprawdzające, weryfikację sprawozdań z realizacji zadań publicznych;

Efekty ww. działań osiągnięte w 2022 r. (i porównanie z rokiem 2021) syntetycznie prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 12 Efekty wdrażania Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2022 r.

Priorytet programu / obszar zleconych zadań	Liczba zadań zleconych przez powiat		Liczba NGO realizujących zadania powiatu		Planowane wydatki (w zł)		Wartość zawartych umów (w zł)		Wykonanie planu (w %)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Pomoc społeczna, rodzina, piecza zastępcza, przeciwdział. przemocy	4	4	3	3	2.063.954	2.338.379	2.063.954	2.338.379	100,00	100,00
Ochrona i promocja zdrowia, zdrowie publiczne, wspieranie i promowanie działań na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka (środki z budżetu powiatu)	2	1	2	1	60.000	20.000	60.000	20.000	100,00	100,00
Kultura fizyczna (środki z budżetu powiatu)	22	27	15	18	99.350	121 337	93.050	120 337	89,90	99,18

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Kultura i dziedzictwo narodowe (środki z budżetu powiatu)	6	8	6	8	20.300	38 612	18.250	36 300	89,90	94,01
Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej (środki z budżetu Wojewody)	1	1	2	2	192.060	192.060	192.060	192.060	100	100
Razem program:	33	41	26	32	2.435.664	2.710.388	2.427.314	2.707.076	96,71	99,88

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

2.2.15. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego do roku 2030²⁷

Celami realizacji programu ochrony środowiska jest poprawa stanu i ochrona środowiska przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Po przeprowadzeniu analizy stanu środowiska wyznaczono cele oraz określono zadania, których realizacja przełoży się na poprawę stanu środowiska w powiecie. **Cele oraz kierunki interwencji w podziale na poszczególne obszary interwencji** prezentuje poniższa tabela:

Tabela 13. Cele i kierunki interwencji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	Ograniczenie emisji powierzchniowej
Zagrożenia hałasem	Poprawa klimatu akustycznego	Zmniejszenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas
Gospodarka wodno-ściekowa	Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Sprawny i funkcjonalny system wodociągowy
	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu
Gospodarka odpadami i zapobieganie	Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią	Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

²⁷ <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.

Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji
powstawania odpadów	sposobów postępowania z odpadami	Racjonalne zarządzania, wdrażanie i monitorowanie gospodarki odpadami
Zasoby przyrodnicze	Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	Zwiększenie różnorodności biologicznej
Zagrożenia poważnymi awariami	Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.	

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Efekty programu: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego do roku 2030 został przyjęty Uchwałą Nr 508/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022r. W 2022 roku został opracowany Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego za lata 2020 – 2021. Raport dotyczył realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego na lata 2018-2021 (z perspektywą do roku 2025). Szczegółowe zestawienie wartości wskaźników „środowiskowych” zamieszczone zostało w części trzeciej niniejszego *Raportu*.... W tym miejscu ograniczymy się więc tylko do kilku ogólnych stwierdzeń.

Realizacja celów i zadań ujętych w programie przyniosła szereg korzyści, przyczyniając się do poprawy stanu środowiska na terenie powiatu radomskiego. Systematycznie rośnie liczba osób korzystających z sieci wodociągowej, jak również kanalizacyjnej. Zwiększyła się też liczba przyłączy kanalizacji prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz liczba oczyszczalni przydomowych. Zmniejszyła się ilość emisji pyłowych i gazowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych.

Wzrost masy odpadów przypadających na jednego mieszkańca wynika z uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami, w tym ograniczenia masy odpadów przedostających się w sposób nielegalny do środowiska. Na stałym poziomie utrzymywana jest powierzchnia parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu oraz lesistość powiatu.

2.2.16. Plan zrównoważanego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla powiatu radomskiego²⁸

W 2013 r. Powiat Radomski, realizując zadania wynikające z ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, opracował plan zrównoważanego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, zwany Planem Transportowym. Jego nadrzędnym celem jest poprawa zarówno jakości systemu transportowego, jak i standardu życia mieszkańców w kontekście zrównoważonego rozwoju gospodarczego.

Dokument zakłada zorganizowanie powiatowych przewozów pasażerskich na trasach przebiegających przez teren co najmniej dwóch gmin i niewykraczających poza obszar powiatu. Służyć temu miało utworzenie na głównych szlakach, tzn. drogach krajowych

²⁸<https://www.spradom.finn.pl/bipkod/13858710>.

nr 9 i 12 oraz wojewódzkich nr: 733, 740, 744, czterech linii komunikacyjnych, łączących gminy: Przytyk-Zakrzew, Wierzbicę-Kowalę, Iłżę-Skaryszew, Gózd-Jedlnię Letnisko z Radomiem, aby zapewnić mieszkańcom powiatu radomskiego dostęp do komunikacji zbiorowej.

Jednakże obecnie prowadzone przez ustawodawcę prace nad zmianą przepisów regulujących rynek publicznego transportu zbiorowego oraz kolejny projekt nowelizacji ustawy skutecznie uniemożliwia opracowanie jednolitego rozwiązania organizacji na administrowanym terenie transportu publicznego przez jednostki samorządu terytorialnego wskutek braku jednoznacznych ustaleń co do zakresu i obowiązków poszczególnych organizatorów. Po raz kolejny (siódma nowelizacja) ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz. U. z 2022 r., poz. 2666), w art. 46 przesunęła o kolejny rok, tj. do dnia 1 stycznia 2024 r. termin wejścia w życie przepisów ustawy o publicznym transporcie zbiorowym i wydłużyła ważność zezwoleń do 31 grudnia 2023 r. W uzasadnieniu do ustawy można przeczytać, że wydłużenie *vacatio legis* powyższych przepisów o dodatkowy rok ma pozwolić na dokończenie, podjętych przez Ministerstwo Infrastruktury zmian legislacyjnych w obszarze organizacji niektórych aspektów publicznego transportu zbiorowego (m.in. finansowania rekompensaty z tytułu stosowania ulg ustawowych), umożliwiających jednostkom samorządu terytorialnego organizację transportu publicznego na swoim obszarze w sposób pozwalający na zaspokojenie potrzeb pasażerów i wprowadzających czytelny sposób dystrybucji środków z budżetu państwa na finansowanie ustawowych ulg. Niestety taka nie stabilna sytuacja prawna związana z funkcjonowaniem transportu publicznego w Polsce skutecznie destabilizuje rynek usług przewozowych i pozostawia od wielu lat autobusowy transport międzymiastowy bez gwarancji dofinansowania ze środków publicznych. Brak jest perspektyw na przyszłość, które dawałyby przewoźnikom gwarancję i stabilność prowadzonych przewozów na najbliższe lata i pozwoliłyby na zawieranie długoterminowych kontraktów, co w konsekwencji umożliwiłoby inwestycję na zakup taboru i modernizację baz technicznych. Ciągłe nie wiadomo, **w jakich ramach prawnych będą funkcjonować organizatorzy po uchwaleniu długo oczekiwanej nowelizacji ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.** Projekt ustawy o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz niektórych innych ustaw znajduje się w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod pozycją UD18, **brak jednak szczegółowych informacji o tym, jaką rolę powinny pełnić samorządy, ich podmioty wewnętrzne oraz prywatni przedsiębiorcy.**

Problemu nie rozwiązuje również ustawa z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 2464), która weszła w życie 18 lipca 2019 r. Przewidziany w ustawie konkursowy tryb przydzielania dopłat jest niekorzystny dla samorządów, gdyż nie daje gwarancji ich otrzymania, biorąc pod uwagę, że w art. 25 ust. 2 powołanej ustawy pierwszeństwo w ubieganiu się o dopłatę dla nowo zorganizowanych połączeń komunikacyjnych przyznano gminnym organizatorom publicznego transportu zbiorowego i ich związkom. Taka hierarchia podmiotów, które mają pierwszeństwo w objęciu dopłatą jest bardzo niekorzystna dla powiatów. Taki układ pozbawia powiaty możliwości realizowania zadań własnych z zakresu transportu zbiorowego. Dodatkowo sytuację komplikuje tryb zawierania umów o dopłatę na rok kalendarzowy, ponieważ

samorządom trudno zobowiązać się do utrzymania linii w kolejnych latach bez pewności otrzymania dofinansowania i wiedzy o jego kwocie, co uniemożliwia długofalowe planowanie. Widać wyraźnie, że system nie działa właściwie. Fundusz oczywiście pomógł, ale w większości posłużył samorządom do obniżenia kosztów zadania własnego, a beneficjentami są przede wszystkim gminy wiejskie i miejsko-wiejskie.

W roku 2022 dopłatę na realizację zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej ze środków FRPA, wojewoda mazowiecki przyznał poniższym gminom z powiatu radomskiego:

- gm. Gózd – 126 117,76 PLN na 4 linii o łącznej długości 134 km ;
- gm. Jastrzębia – 587 953,08 PLN na 3 linii o łącznej długości 85,9 km;
- m.-gm. Jedlnia Letnisko – 556 735, 71 PLN na 5 linii o łącznej długości 83,2 km
- gm. Kowala- 631 800 PLN na 2 linii o łącznej długości 56,6 km;
- gm. Przytyk 129 522,3 PLN na 2 linii o łącznej długości 49 km;
- m.gm. Skaryszew – 1 858 896 PLN na 5 linii o łącznej długości 211,1 km;
- gm. Wierzbica – 724 914 PLN na 3 linii o łącznej długości 51,5 km;
- gm. Wolanów – 37 951,2 PLN na 1 linię o długości 16,8 km.

Powyższą dopłatę uzyskali na rok 2022 r. również organizatorzy, z którymi powiat radomski podpisał stosowne porozumienia w sprawie powierzenia zadania z zakresu organizacji publicznego transportu zbiorowego i współfinansowania t.j.

Powiat grójecki na linii: Grójec - Mogielnica – Nowe Miasto nad Pilicą- Klwów- Odrzywół- Potworów – Przytyk - Zakrzew- Radom.;

Powiat lipski na 3 liniach: Lipsko – Zwolen – Radom oraz Lipsko – Iłża – Radom, a także Lipsko - Iłża przez Jawor Solecki.

Należy zaznaczyć, że współfinansowanie występuje tylko w przypadku porozumienia zawartego z powiatem grójeckim na w/w linii komunikacyjnej i obejmuje po stronie powiatu radomskiego kwotę 24,598,00 PLN na całkowity przebieg linii komunikacyjnej na terenie powiatu radomskiego 61.495 km.

W tym miejscu należy jeszcze wspomnieć o przełomowej inwestycji podjętej przez wójta gminy Zakrzew, która zostanie zrealizowana w ramach programu „Zielony Transport Publiczny”, którego celem jest obniżenie wykorzystania energii i paliw emisyjnych w publicznym transporcie zbiorowym i rozwój w Polsce „zielonej” mobilności. Dnia 15.06.2022 r. w Urzędzie Gminy w Zakrzewie została podpisana umowa o udzielenie dotacji w wysokości 8 440 875,00 zł w ramach programu „Zielony Transport Publiczny” na dofinansowanie do zakupu 4 autobusów elektrycznych oraz 8 ładowarek z towarzyszącą infrastrukturą na potrzeby lokalnego transportu zbiorowego. Wkład własny gminy wynosi 3 428 625 zł, a ogólny koszt projektu zamknie się w łącznej kwocie 11 869 500 zł. Zakończenie projektu przewidywane jest na 16 sierpnia 2023 r. Autobusy mają być nie tylko bezemisyjne, ale też wygodne, niskopodłogowe, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych,

posiadające 29 miejsc siedzących i 75 stojących oraz wyposażone w biletomaty wraz z systemem obsługującym. Inwestycja współfinansowana przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej będzie bardzo dużym udogodnieniem dla mieszkańców. Uruchomienie komunikacji zbiorowej bazującej na pojazdach napędzanych elektrycznie stworzy zupełnie nową sytuację społeczną, ekologiczną i ekonomiczną. „Elektryki” zapewnią stałe połączenie komunikacyjne gminy z Radomiem, co ułatwi ludziom dojazdy do miejsc pracy i nauki, a jednocześnie będzie miało wpływ na poprawę jakości powietrza w Zakrzewie i okolicy, a gmina dzięki temu zyska impuls rozwojowy.

Powyższy przegląd strategii, programów i planów oraz charakterystyka przebiegu ich wdrażania w 2022 r. odnoszą się, zgodnie z przyjętą interpretacją art. 30a ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym, wyłącznie do tych opracowań, które po pierwsze, są dokumentami *stricte* planistyczno-programowymi, po drugie, mają specyfikę ściśle powiatową. Przesądza o niej nie tylko przedmiotowo-terytorialny zasięg danej strategii czy programu, ale również status formalny dokumentu, wynikający z przyjęcia go przez radę w drodze uchwały. Nie obejmują one więc, siłą rzeczy, wszystkich zagadnień, które leżą w obszarze zadań powiatu, a w szczególności zarządu. Dlatego też istotne dane zawarte w dokumentach niemających statusu powiatowej strategii czy programu, ale np. rocznej informacji (sprawozdania) o sytuacji na rynku pracy, w tym skali bezrobocia, stanie bezpieczeństwa publicznego czy postępach modernizacji infrastruktury drogowej, stanowią przedmiot analizy prezentowanej w innych miejscach niniejszego *Raportu...*, w szczególności w części trzeciej.

Wprowadzie budżet powiatu i wieloletnia prognoza finansowa to również plany spełniające wszystkie ww. kryteria, ale w odróżnieniu od dokumentów omawianych w tej części *Raportu...*, przekładają się one na całokształt zadań powiatu, a nie tylko na konkretne, „sektorowe” dziedziny. Z tego m.in. powodu nie przyporządkowano im precyzyjnie sprecyzowanych celów oraz zadań, jak w przypadku „klasycznych” programów. O wyodrębnieniu w *Raporcie...* analizy wdrażania budżetu i WPF nie ma też mowy w ustawie. Założenia i stan realizacji obu tych dokumentów bardzo wyraźnie jednak wybrzmiewają czy to w pkt. 1.3.2. dotyczącym finansów powiatu (część pierwsza *Raportu...*), czy to w całej części trzeciej - w kontekście analizowania wskaźników polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego w zakresie łądów: społecznego, gospodarczego środowiskowego, instytucjonalnego.

Zważywszy na powyższe kryteria doboru szerzej omawianych w tej części *Raportu...* powiatowych strategii i programów, poza obszarem szczegółowej analizy pozostawiono również dokumenty planistyczno-analityczne opracowywane przez wydział zarządzania kryzysowego starostwa, które nie są uchwalane przez radę, lecz powstają w ścisłej współpracy i porozumieniu z Wojewodą Mazowieckim oraz Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim w Warszawie. Gwoli więc tylko informacji:

- w zakresie obronności są to m.in. plan akcji kurierskiej na terenie powiatu radomskiego,

plan przygotowań podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa, plan operacyjny funkcjonowania powiatu radomskiego w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i czasie wojny wraz z załącznikami, plan szkolenia obronnego na 2022 r., program szkolenia obronnego na lata 2021-2023, plan zasadniczych przedsięwzięć w zakresie pozamilitarnych przygotowań obronnych w powiecie radomskim w 2022 r.;

- w zakresie obrony cywilnej - ocena stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej za rok 2022 z terenu powiatu radomskiego, aktualizacja planu obrony cywilnej powiatu radomskiego, aktualizacja planu ewakuacji III stopnia na wypadek masowego zagrożenia, program kontroli zewnętrznych w zakresie obrony cywilnej za rok 2022; plan działania w zakresie obrony cywilnej na 2022 r.;
- w zakresie zarządzania kryzysowego – plan zarządzania kryzysowego powiatu radomskiego, plan pracy Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego na 2019 r. – aktualizacja 2021.

2.3. Realizacja uchwał Rady Powiatu w Radomiu

W 2022 r. Rada Powiatu przyjęła łącznie 114 uchwał, czyli o 18 mniej niż w 2021 r. Blisko połowa z nich (53) związana była z ładem społecznym i dotyczyła: 13 – ochrony zdrowia, 13 – rodziny i pomocy społecznej, 10 – kultury i sportu, 9 – edukacji, 6 – bezpieczeństwa publicznego, 2 - rynku pracy.

Podobna liczba uchwał (48) nawiązywała do ładu instytucjonalnego, w tym 26 – finansów powiatu, 19 – administracji samorządowej, 3 – partycypacji obywatelskiej.

Z ładem ekologicznym związanych było 11 uchwał (wszystkie dotyczyły szeroko rozumianej ochrony środowiska), zaś z ładem ekonomicznym (gospodarczym) – 2 uchwały (dotyczyły one infrastruktury dróg lokalnych).

Zarząd zrealizował wszystkie uchwały rady. Kontrola realizacji uchwał, przeprowadzona przez komisję rewizyjną na posiedzeniu w dniu 20 lutego 2023 r., nie wykazała żadnych nieprawidłowości w realizacji uchwał Rady Powiatu w Radomiu w 2022 roku. Komisja nie zgłosiła uwag i uznała realizację uchwał przez zarząd za prawidłową.

Uchwał z roku 2022 uchylonych przez organ nadzoru (Wojewoda, Regionalna Izba Obrachunkowa, Wojewódzki Sąd Administracyjny) nie było.

Statystykę uchwał Rady Powiatu w Radomiu w 2022 r. zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 14. Statystyka i struktura uchwał Rady Powiatu w Radomiu przyjętych w 2022 r. wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju

Ład polityki zrównoważonego rozwoju powiatu	Obszar przedmiotowy	Liczba uchwał rady	% wszystkich uchwał
instytucjonalny	administracja samorządowa	19	16,7
	finanse powiatu	26	22,8

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Ład polityki zrównoważonego rozwoju powiatu	Obszar przedmiotowy	Liczba uchwał rady	% wszystkich uchwał
	partycypacja obywatelska	3	2,6
Razem ład instytucjonalny:		48	42,1
społeczny	rynek pracy	2	1,7
	rodzina i pomoc społeczna	13	11,4
	edukacja	9	7,9
	ochrona zdrowia	13	11,4
	bezpieczeństwo publiczne	6	5,3
	kultura i sport	10	8,8
Razem ład społeczny:		53	46,5
gospodarczy	infrastruktura drogowa	2	1,8
Razem ład gospodarczy:		2	1,8
ekologiczny	ochrona środowiska	11	9,6
Razem ład ekologiczny:		11	9,6
Razem uchwały Rady Powiatu w Radomiu:		114	100

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Szczegółowy wykaz uchwał przyjętych w 2022 r. przez Radę Powiatu w Radomiu prezentuje poniższa tabela:

Tabela 15. Uchwały Rady Powiatu w Radomiu przyjęte w 2022 r. (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego oraz obszarów zagadnień)

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
Ład społeczny	Rynek pracy	2	Nr 451/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie zajęcia stanowiska dotyczącego sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu za 2021 rok
			Nr 473/XLIV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia raportu z realizacji przez Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu „Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019 -2023” za rok 2021.
	Rodzina i pomoc społeczna	13	Nr 437/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu, którego załącznik stanowi sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
			Nr 438/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance
			Nr 447/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2022r.
			Nr 454/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie oceny zasobów pomocy społecznej

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			Nr 472/XLIV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia Raportu za 2021 rok opracowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu z realizacji Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Zakresie Rehabilitacji Zawodowej i Zatrudniania na lata 2020 - 2023.
			Nr 495/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r. w sprawie utworzenia Powiatowego Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnego w Krzyżanowicach oraz nadania Statutu
			Nr 497/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r. w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w Uchwale Nr 438/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie Środowiskowego Domu Samopomocy w Jedlance.
			Nr 500/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2022r.
			Nr 505/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022 r. w sprawie określenia zasad, na które przeznaczają się przyznane z algorytmu środki Powiatowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2022 rok
			Nr 512/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu
			Nr 513/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie nadania Statutu Domowi Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach
			Nr 514/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2022r.
			Nr 526/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się przyznane według algorytmu środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2022r.
	Edukacja	9	Nr 420/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat w 2022 roku za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Radomski
			Nr 421/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie wyłączenia II Technikum w Pionkach z Zespołu Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach, ul. Parkowa 4, 26-670 Pionki oraz przekształceniu polegającym na zmianie siedziby II Technikum
			Nr 422/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie utworzenia Zespołu Szkół w Pionkach Al. Lipowe 23
			Nr 439/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie zmiany do uchwały nr 368/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021r. w sprawie określenia zasad rozliczania tygodniowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych oraz ustalenia zniżek obowiązkowego wymiaru godzin dla nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych, dla których powiat radomski jest organem
			Nr 474/XLIV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany do uchwały nr 364/XXXIH/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie ustalenia planu sieci szkół ponad podstawowych i specjalnych na terenie Powiatu Radomskiego

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			Nr 487/XLV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2022 r. w sprawie zmiany uchwały nr 368/XXXIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie określenia zasad rozliczania tygodniowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych oraz ustalenia zniżek obowiązkowego wymiaru godzin dla nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych, dla których powiat radomski jest organem prowadzącym
			Nr 490/XLVI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 sierpnia 2022 r. w sprawie przekształcenia II Technikum w Pionkach
			Nr 498/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 407/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia Regulaminu określającego niektóre zasady wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat radomski
			Nr 510/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie złożenia wniosku do Ministra Obrony Narodowej o udzielenie zezwolenia na utworzenie oddziału przygotowania wojskowego w Technikum wchodzącego w skład Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Iłży
	Ochrona zdrowia	13	Nr 419/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej
			Nr 431/XL/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 lutego 2022r. w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Iłży
			Nr 432/XL/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 lutego 2022r. w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej
			Nr 433/XL/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 lutego 2022r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 391/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021 roku w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Radomskiego na 2022 rok
			Nr 460/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 391/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021 roku w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Radomskiego na 2022 rok
			Nr 475/XLIV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany Regulaminu stanowiącego Załącznik Nr I do Uchwały Nr 373/XXXIV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 września 2021 roku w sprawie określenia zasad przyznawania stypendium studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku lekarskim
			Nr 491/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r. w sprawie oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej - Szpital w Iłży
			Nr 492/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r. w sprawie oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich - Pary Prezydenckiej
			Nr 493/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn.: "Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu Powiatu Radomskiego, na lata 2022-2023"

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			Nr 494/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r. w sprawie zmiany Regulaminu stanowiącego Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 374/XXXIV/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 września 2021 roku w sprawie określenia zasad przyznawania stypendium studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku pielęgniarstwo.
			Nr 511/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany statutu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich - Pary Prezydenckiej
			Nr 523/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Radomskiego na 2023 rok
			Nr 524/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zmianę wierzyciela Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej - Szpital w Iłży
	Bezpiecz. publiczne	6	416/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Powiatu Radomskiego za 2021 rok
			Nr 452/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie przyjęcia informacji Komendanta Miejskiego Policji w Radomiu o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Powiatu Radomskiego w 2021 roku
			Nr 453/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie rozpatrzenia informacji Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2021 rok
			Nr 464/XLIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie zajęcia stanowiska dotyczącego informacji o stanie sanitarnym powiatu radomskiego przedłożonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Radomiu
			Nr 499/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat obowiązujących w 2023 roku za usunięcie pojazdu z drogi i jego parkowanie na parkingu strzeżonym
			Nr 522/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. "Bezpieczny Powiat Radomski" na lata 2022-2024, stanowiącego załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 409/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu, z dnia 29 grudnia 2021 r.
	Kultura i sport	10	Nr 423/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie powierzenia Miastu i Gminie Iłża zadań z zakresu kultury w 2022 roku
			Nr 424/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie powierzenia Miastu Pionki zadań z zakresu kultury w 2022 roku
			Nr 425/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu i Gminie Skaryszew na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie kultury
			Nr 426/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Jedlińsk na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie kultury
			Nr 456/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie powierzenia Gminie Kowala zadania z zakresu kultury w 2022 roku
			Nr 457/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie powierzenia Gminie Jedlnia - Letnisko zadania z zakresu kultury w 2022r
			Nr 458/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie powierzenia Gminie Przytyk zadania z zakresu kultury w 2022 roku

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			Nr 459/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie zmiany uchwały Nr 425/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu i Gminie Skaryszew na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie kultury
			Nr 476/XLIV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 425/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Miastu i Gminie Skaryszew na dofinansowanie zadania własnego gminy w zakresie kultury, zmienionej uchwałą nr 459/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022 r.
			Nr 477/XLIV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 458/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022 r. w sprawie powierzenia Gminie Przytyk zadania z zakresu kultury w 2022 roku
Ład ekonomicz.	Infrastrukt. drogowa	9	Nr 427/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. zmieniająca uchwałę Rady Powiatu w Radomiu Nr 80/IX/99 z dnia 10 września 1999 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg powiatowych na terenie powiatu radomskiego
			Nr 430/XL/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 lutego 2022r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Powiatem Zwoleńskim w zakresie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego
Ład ekologiczny	Ochrona środowiska	11	Nr 436/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do materiałów przedłożonych przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Radomiu
			Nr 465/XLIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie zajęcia stanowiska dotyczącego informacji przedłożonej przez Kierownika Oddziału w Radomiu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie
			Nr 480/XLV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2022 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Białobrzegach na obszarze powiatu radomskiego za rok 2021
			Nr 481/XLV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2022 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Iłży na obszarze powiatu radomskiego za rok 2021
			Nr 482/XLV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2022 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Kozienicach na obszarze powiatu radomskiego za rok 2021
			Nr 483/XLV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2022 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Przysusze na obszarze powiatu radomskiego za rok 2021
			Nr 484/XLV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2022 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Radomiu na obszarze powiatu radomskiego za rok 2021
			Nr 485/XLV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2022 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Szydłowcu na obszarze powiatu radomskiego za rok 2021
			Nr 486/XLV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2022 r. w sprawie sprawozdania z działań podejmowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Nadzór Wodny w Zwoleńcu na obszarze powiatu radomskiego za rok 2021

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
Ład instytucjon.	Finanse powiatu	26	Nr 508/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia "Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego za lata 2020 - 2021"
			Nr 509/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia "Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego do roku 2030"
			Nr 428/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie zmiany uchwały Nr 400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego
			Nr 429/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2022 rok
			Nr 434/XL/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 lutego 2022r. w sprawie zmiany uchwały Nr 400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 435/XL/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 lutego 2022r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2022 rok
			Nr 449/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie zmiany uchwały Nr 400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 450/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2022 rok
			Nr 461/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie określenia jednostek budżetowych, które gromadzą dochody na wydzielonym rachunku, źródeł tych dochodów i ich przeznaczenia, sposobu i trybu sporządzania planu finansowego dochodów i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie oraz ich zatwierdzania
			Nr 462/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie zmiany uchwały Nr 400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 463/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2022 rok
			Nr 467/XLIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 468/XLIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2022 rok
			Nr 478/XLIV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 479/XLIV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2022 rok
			Nr 488/XLV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 489/XLV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 17 sierpnia 2022 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2022 rok

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			Nr 501/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 502/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2022 rok
			Nr 506/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 507/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2022 rok
			Nr 515/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 516/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2022 rok
			Nr 517/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Uchwała Budżetowa na rok 2023 Nr 518/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r.
			Nr 527/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 400/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 roku dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Radomskiego
			Nr 528/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie zmian w uchwale budżetowej na 2022 rok
			Nr 529/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2022
	Administr. samorząd.	19	Nr 417/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej za rok 2021
			Nr 418/XXXIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 stycznia 2022r. w sprawie zatwierdzenia planów pracy Komisji stałych Rady Powiatu w Radomiu na 2022 rok
			Nr 440/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie wyrażenia zgody na wszczęcie procedury nadania sztandaru Powiatowi Radomskiemu oraz upoważnienia Zarządu Powiatu Radomskiego do prowadzenia w tym celu działań
			Nr 442/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Powiatu Radomskiego, położonych w mieście Pionki przy ulicy Garszwo
			Nr 443/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Powiatu Radomskiego, położonych w miejscowości Jedlanka gmina Jedlińsk
			Nr 444/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie rozpatrzenia wniosku z dnia 11 stycznia 2022 roku
			Nr 445/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie skargi na Starostę Radomskiego
			Nr 446/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie zmiany uchwały Nr 31/III/2018 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 grudnia 2018 roku w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Ład polityki zrównoważ. rozwoju	Obszar	Liczba uchwał	Numer, data podjęcia i przedmiot uchwały Rady Powiatu w Radomiu
			Nr 448/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa
			Nr 466/XLIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022 r. Nr 440/XLI/2022 w sprawie wyrażenia zgody na wszczęcie procedury nadania sztandaru Powiatowi Radomskiemu oraz upoważnienia Zarządu Powiatu Radomskiego do prowadzenia w tym celu działań
			Nr 469/XLIV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie udzielenia wotum zaufania Zarządowi Powiatu Radomskiego
			Nr 470/XLIV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Powiatu za wykonania budżetu za 2021 rok i sprawozdania finansowego za 2021 rok
			Nr 471/XLIV/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie udzielenia Zarządowi Powiatu Radomskiego absolutorium z tytułu wykonania budżetu powiatu na 2021 rok
			Nr 496/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej Powiatowego Centrum Usług Wspólnych w Krzyżanowicach, nadania jej Statutu
			Nr 503/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Radomskiego do roku 2030
			Nr 519/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 315/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 roku w sprawie ustalenia zasad wypłacania wysokości diet dla radnych oraz zwrotu kosztów podróży służbowych, zmienionej uchwałą Nr 382/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021 roku
			Nr 520/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej projektu planu pracy Rady Powiatu w Radomiu na 2023 rok
			Nr 521/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej
			Nr 525/L/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie rozpatrzenia petycji w zakresie wolności i głosu i swobody wypowiedzi poprzez media w publikatorach
	Partycyp. obywatelska	3	Nr 441/XLI/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 marca 2022r. w sprawie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej
			Nr 455/XLII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 kwietnia 2022r. w sprawie przyjęcia sprawozdania dotyczącego realizacji Roczego Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego w 2021 roku przedłożonego przez Zarząd
			Nr 504/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022 r. w sprawie uchwalenia Roczego Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego w 2023 roku
Podsumowanie:			Liczba uchwał rady - 114, w tym z zakresu: ładu społecznego - 53; ładu ekonomicznego - 2; ładu ekologicznego - 11; ładu instytucjonalnego - 48

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

CZĘŚĆ 3: CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA GŁÓWNYCH WSKAŹNIKÓW ROZWOJOWYCH POWIATU RADOMSKIEGO

Przedmiotem części 3. *Raportu...* jest szczegółowa analiza - głównie porównawcza - wybranych, reprezentatywnych wskaźników, które definiują stan powiatu radomskiego w 2022 r. Dla większego porządku i przejrzystości wywodu mierzalne efekty realizacji ustawowych zadań JST, w tym Zarządu, przedstawione zostały w kontekście polityki zrównoważonego rozwoju. Reprezentatywne dla poszczególnych dziedzin dane pogrupowano i przyporządkowano czterem filarom tej polityki, czyli tzw. ładom: społecznemu, gospodarczemu, środowiskowemu oraz instytucjonalnemu (analogicznie jak w przypadku powiatowych strategii i programów rozwojowych w części 2 *Raportu...*). I tak:

- ❖ ład społeczny – wskaźniki z obszaru:
 - przeciwdziałania bezrobociu (rynek pracy),
 - edukacji publicznej,
 - ochrony zdrowia,
 - pomocy społecznej i wspierania rodziny,
 - porządku i bezpieczeństwa publicznego,
 - kultury fizycznej i turystyki;
- ❖ ład gospodarczy – wskaźniki z obszaru:
 - rozwoju gospodarczego (przemysł i rolnictwo),
 - infrastruktury transportowej, w szczególności drogowej,
- ❖ ład środowiskowy – wskaźniki z obszaru:
 - ochrony środowiska i przyrody,
 - leśnictwa;
- ❖ ład instytucjonalny – wskaźniki z obszaru:
 - finansów powiatu,
 - administracji samorządowej,
 - współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych (w zakresie otwartości, partycypacji i aktywności obywatelskiej).

3.1. Ład społeczny

3.1.1. Przeciwdziałanie bezrobociu

Stopa bezrobocia. Najbardziej miarodajnym i obiektywnym, bo zrelatywizowanym wskaźnikiem obrazującym skalę tego rodzącego szczególnie dotkliwe i bolesne skutki społeczne zjawiska, jest stopa bezrobocia rejestrowanego. Określa ona udział (odsetek) liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w ogólnej liczbie aktywnych zawodowo na danym obszarze. Wielkość stopy bezrobocia w powiecie radomskim w 2022 r. oraz kształtowanie się jej w poprzednich (wybranych) latach prezentuje poniższe zestawienie.

Tabela 16. Stopa bezrobocia w pow. radomskim w 2022 r. i porównanie z l.: 2007, 2010, 2013, 2017-2021

Stopa bezrobocia (w %)	2007	2010	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
	28,3	29,6	30,1	19,0	17,7	17,4	17,7	15,4	Powiat	Mazowsze	Polska
									17,3	4,2	5,2

Źródło: GUS.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Jak widać, w 2022 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie radomskim wyniosła **17,3%**, co oznacza wzrost o 1,9 p.p. w porównaniu z rokiem 2021. W ostatnich 5 latach, z wyjątkiem roku 2021, kiedy odnotowano najniższy w analizowanym okresie jej spadek do 15,4%, stopa bezrobocia w powiecie radomskim oscylowała w przedziale 17,3%-17,7%. W dłuższej, 15-letniej retrospektywie natomiast wskaźnik ten wykazywał systematyczną tendencję spadkową: w latach 2007-2022 aż o 11,0 p.p. Mimo to w powiecie radomskim stopa bezrobocia nadal utrzymuje się na relatywnie bardzo wysokim poziomie, bo ponad 3-krotnie(!) wyższym niż na Mazowszu i w kraju.

Sytuację na rynku pracy powiatu radomskiego ilustrują również inne wskaźniki, które zawarte zostały w poniższej tabeli:

Tabela 17. Sytuacja na rynku pracy w świetle wybranych wskaźników - rok 2022 do 2021

Lp.	Wskaźnik	Rok 2022	Rok 2021	Rok 2022 do 2021	
				Zmiana wartości wskaźnika (w liczbach bezwzględnych)	Zmiana wartości wskaźnika (w % lub punktach procentach)
1	2	3	4	5=3-4	w %: $6=(5/4)*100$; w p.p.: $6=3-4$
1.	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wg stanu na koniec roku	7 476	8 253	- 777	- 9,4%
2.	Udział (odsetek) osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy spełniających przynajmniej jedno z ustawowych kryteriów ²⁹ w ogólnej liczbie bezrobotnych	84,5	86,4	-	- 1,9 p.p.
3.	Liczba i udział (odsetek) długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	4 324	5 189	- 955	- 18,4%
		57,8	62,9		- 5,1 p.p.
4.	Liczba osób nabywających status bezrobotnego (napływ do bezrobocia)	9 075	7 966	+ 1 109	+ 13,9%
5.	Liczba i udział (odsetek) osób, które nie nabyły prawa do zasiłku w ogólnej liczbie rejestrujących się bezrobotnych	6 620	5 579	+ 1 041	+ 18,7%
		72,9	70,0		+ 2,9 p.p.
6.	Liczba osób powracających do bezrobocia	7 486	6 631	+ 855	+ 12,9%

²⁹

Kategorie osób pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, to: 1) bezrobotny do 30 roku życia; 2) bezrobotny długotrwale; 3) bezrobotny powyżej 50 roku życia; 4) bezrobotny korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej; 5) bezrobotny posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia; 6) bezrobotny niepełnosprawny – przyp. red.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

	po raz kolejny i jej odsetek w ogólnej liczbie rejestrujących się w danym roku (napływie do bezrobocia)	82,5	83,2		- 0,7 p.p.
7.	Liczba osób nabywających status osoby bezrobotnej po raz pierwszy i jej odsetek w ogólnej liczbie rejestrujących się (napływie do bezrobocia)	1 589	1 335	+ 254	+ 19,0%
		17,5	16,8		+ 0,7 p.p.
8.	Liczba osób poprzednio pracujących nabywających status bezrobotnych i ich udział (odsetek) w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w danym roku	7 036	6 275	+ 761	+ 12,1%
		77,5	78,8		- 1,3 p.p.
9.	Liczba osób wyłączonych z ewidencji PUP w danym roku	9 852	9 426	+ 426	+ 4,5%
10.	Liczba osób, które utraciły status bezrobotnych w danym roku z powodu podjęcia zatrudnienia i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie wyłączonych z ewidencji PUP	5 006	5 347	- 341	- 6,4%
		50,8	56,7		- 5,9 p.p.
11.	Liczba wydanych oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemców i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie złożonych wniosków	6 634	14 389	- 7 755	- 53,9%
		99,9	84,3		+ 15,6 p.p.
12.	Liczba wydanych zezwoleń na pracę sezonową cudzoziemców i jej udział (odsetek) w ogólnej liczbie złożonych wniosków *	42	205	- 163	- 79,5%
		9,9	5,8		+ 4,1 p.p.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu.

W 2022 r. Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu, z myślą o osobach pozostających bez zatrudnienia, realizował projekty i programy służące wdrażaniu aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w powiecie radomskim. Prezentuje je poniższa tabela:

Tabela 18. Projekty i programy aktywizujące bezrobotnych wdrażane przez PUP na terenie Radomia i powiatu radomskiego w 2022 r.

Lp.	Program / projekt	Cel	Działania (formy wsparcia)	Beneficjenci/ stanowiska pracy	Koszty (w zł)	Uwagi
1.	Projekt pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie radomskim i m. Radom (IV)”	Zwiększenie możliwości zatrudnienia oraz jego utrzymania przez osoby młode do 29 r. ż., w tym w szczególności osoby bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET)	Jednorazowe środki	276	12.390.792,35	Źródło finansowania: EFS (POWER)
			Stáže	287		
			Szkolenia	50		
			Bony na zasiedlenie	138		

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Lp.	Program / projekt	Cel	Działania (formy wsparcia)	Beneficjenci / stanowiska pracy	Koszty (w zł)	Uwagi
2.	Projekt pn. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie radomskim i m. Radom (IV)”	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w wieku 30 lat i więcej, zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego, zarejestrowanych w PUP w Radomiu, w szczególności bezrobotnych z grup defaworyzowanych tj. długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, powyżej 50 roku życia, o niskich kwalifikacjach zawodowych, kobiet.	Staże	200	11 557 055,61	Źródło finansowania: EFS (RPO WM)
			Jednorazowe środki	269		
			Szkolenia	75		
3.	„INTERWENCJE”	Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy	Prace interwencyjne	25	163 983,68	Źródło finansowania: EFS (POWER)
4.	Program pilotażowy „Stabilna praca – silna rodzina”	ograniczenie obszaru wykluczenia społecznego, pomoc w odnalezieniu się na obecnym rynku pracy, ograniczenie bezrobocia.	Dofinansowanie do wynagrodzeń dla osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem dziecka	15	643 500,00	Źródło finansowania: FP
5.	Program regionalny „MAZOWSZE 2022”	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie w powiecie radomskim.	Staże	90	1 530 000,00	Źródło finansowania: FP
			Szkolenia	23		
			Prace Interwencyjne	37		

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu.

Więcej szczegółowych informacji o bezrobociu i rynku pracy w powiecie radomskim zawiera sprawozdanie z działalności PUP w Radomiu za 2022 r.³⁰

³⁰Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za 2022 r., załącznik do uchwały Nr 566/LIII/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu za 2022 rok, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20231>

3.1.2. Edukacja

Stan edukacji w powiecie radomskim prezentują poniższe zestawienia:

Tabela 19. Wykaz placówek edukacyjnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2022/2023 – stan na 31 grudnia 2022 r.

Lp.	Nazwa placówki	Lokalizacja
1.	Liceum Ogólnokształcące	Ilża
2.	Zespół Szkół	Pionki
3.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	Pionki
4.	Zespół Szkół i Placówek	Chwałowice, gm. Ilża
5.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych	Ilża
6.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego	Pionki
7.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy	Wierzbica
8.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Ilża
9.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Pionki
10.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Radom

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak wynika z powyższej tabeli Powiat Radomski jest organem prowadzącym dla 10 podmiotów, w tym: 5 szkół ponadpodstawowych (gdzie dodatkowo w ZS w Pionkach im. J. Śniadeckiego prowadzone jest kształcenie specjalne dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami), 3 poradni psychologiczno-pedagogicznych, 1 placówki prowadzącej kształcenie specjalne dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami (ZSiP w Chwałowicach) oraz 1 placówki szkolno-wychowawczej dla dziewcząt sprawiających kłopoty wychowawcze (MOW w Wierzbicy).

Tabela 20. Liczba uczniów i nauczycieli w szkołach ponadpodstawowych i specjalnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2022/2023

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Uczniowie / 1 nauczyciela
1	2	3	4	5=3/4
1.	Liceum Ogólnokształcące w Ilży	294	25	11,76
2.	Zespół Szkół w Pionkach	430	46	9,35
3.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach	95	53	1,80
4.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Ilży	336	39	8,62
5.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Pionkach	604	69	8,76
6.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach	62	44	1,41
7.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy	40	35	1,15
Razem:		1861	311	5,99

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak wynika z powyższego zestawienia w siedmiu szkołach i placówkach edukacyjno-wychowawczych prowadzonych przez Powiat Radomski, spośród których największą jest CKZiU w Pionkach, uczy się łącznie 1 861 uczniów. Kształcą ich 311 nauczycieli,

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

co oznacza, że na jednego nauczyciela przypada średnio 5,99 statystycznego ucznia. Wyjąwszy MOW w Wierzbicy, ZS im. J. Śniadeckiego w Pionkach i ZSiP w Chwałowicach, które są placówkami specjalnymi, szczególnie komfortowe warunki pod tym względem ma młodzież w CKZiU w Pionkach oraz ZSP w Iłży, gdzie na jednego nauczyciela przypada średnio tylko ok. 9 uczniów.

Tabela 21. Liczba uczniów w latach 2007-2022 – porównanie

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów							Spadek liczby uczniów 2007:2022(w %)
		2007	2013	2018	2019	2020	2021	2022	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10=(3-9)/3*100
1.	Liceum Ogólnokształcące w Iłży	438	304	211	242	244	243	294	32,9
2.	Liceum Ogólnokształcące w Pionkach	377	302	88	99	105	125	wchodzi w skład ZS w Pionkach	-
3.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach	539	439	281	343	358	382	95 (tylko szkoły specjalne)	82,4
4.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Iłży	546	332	316	353	358	334	336	38,5
5.	CKZiU w Pionkach	701	556	524	645	584	559	604	13,8
6.	CKZiU w Chwałowicach	633	372	117	156	78	119 do 31.08.2021	nie istnieje	-
7.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy	nie istnieje	37	25	29	37	44	40	-
8.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chwałowicach	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	nie istnieje	14	19 do 31.08.2021x	wchodzi w skład ZSiP w Chwałowicach	-
9	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach	x	x	x	x	x	39	62	-
13	Zespół Szkół w Pionkach	x	x	x	x	x	x	430 (LO-149 T-281)	-
Razem uczniów:		3234	2 342	1 562	1 867	1 778	1726	1861	42,5
Średnio na 1 oddział:		30	21	18	19	16	13	13	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak wynika z powyższych danych w 2022 r. liczba uczniów w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Radomski zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2021 o 135. Tak zauważalny wzrost miał jednak , jak należy sądzić, charakter epizodyczny. Spowodowany był głównie reformą edukacji z 2014 roku i kumulacji

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

pół rocznika dzieci z 2008 roku (od stycznia do czerwca), które obowiązkowo poszły do szkół podstawowych (jako 6-cio latkowie).

Licząc rok do roku 2007:2022, liczba uczniów zmniejszyła się prawie o połowę. W największym stopniu zjawisko to dotknęło Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach (spadek o 82,4%). Z 30 do 13 osób, czyli o 56,7%, zmniejszyła się w ślad za tym również średnia liczba uczniów przypadających na jeden oddział w szkołach powiatowych.

Powodem spadku liczby uczniów jest głównie niż demograficzny, ale także konkurencja szkół ponadgimnazjalnych z innych ośrodków, zwłaszcza z Radomia, w których decyduje się kontynuować naukę młodzież z terenu powiatu. Konsekwencją stale zmniejszającej się liczby uczniów była w ostatnich latach konieczność zamknięcia trzech placówek, tj. ZSP w Wierzbicy, Przytyku i Chwałowicach.

Tabela 22. Abiturienti i zdawalność egzaminów maturalnych w roku szkolnym 2021/2022

Szkoła	Liceum Ogólnokształcące			Technikum			Razem		
	Przystąpiło uczniów	Świadectwo uzyskało	Odsetek zdawaln.	Przystąpiło	Świadectwo uzyskało	Odsetek zdawaln.	Przystąpiło	Świadectwo uzyskało	Odsetek zdawaln.
1	2	3	$4=(3/2)*100$	5	6	$7=(6/5)*100$	8	9	$10=(9/8)*100$
CKZiU w Pionkach	-	-	-	75	74	98,7	75	74	98,7
ZS im. J. Śniadeckiego w Pionkach	-	-	-	39	24	61,5	39	24	61,5
LO w Pionkach	16	16	100	-	-	-	16	16	100,0
LO w Iłży	49	49	100	-	-	-	49	49	100,0
ZSP w Iłży	-	-	-	46	46	100,00	46	46	100,0
Razem:	65	65	100,0	160	144	90,0	225	209	87,6
Średnia w woj. mazowieckim:									88,3

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak widać wskaźnik zdawalności matur w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez Powiat Radomski wynosił 87,6% i był o 0,7 p.p. niższy niż średnia wojewódzka, dla porównania w roku szkolnym 2020/2021 – był +4,2 p.p.)

W odniesieniu do poszczególnych typów szkół, podobnie jak w minionych latach z egzaminami dojrzałości lepiej radzili sobie licealiści (średnia zdawalność: 100,0%) niż abiturienti w technikach (średnia zdawalność: 90,0%). Natomiast w rankingu poszczególnych szkół największymi osiągnięciami poszczycić się mogło LO w Pionkach, LO w Iłży oraz ZSP w Iłży (100% zdawalności), co, uwzględniając także dużą liczbę uczniów przystępujących do matur, stawia te placówki ex aequo w roli niekwestionowanych liderów powiatowego rankingu. Bardzo dobrze radzili sobie również uczniowie CKZiU w Pionkach (zdawalność na poziomie 98,7%).

Z porównania wskaźników zdawalności matur do roku szkolnego 2020/2021 wynika natomiast (zob.: tabela poniżej), że w roku szkolnym 2021/2022 wskaźnik ten w liceach

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

zwiększył się o 1,1 p.p., natomiast w technikach o 4,5 p.p. W odniesieniu do poszczególnych placówek – wysoką renomę i 100 proc. zdawalność egzaminów dojrzałości potwierdziło LO w Pionkach, LO w Iłży oraz ZSP w Iłży. Duży progres rok do roku, bo na poziomie 13,7 p.p., odnotowało CKZiU w Pionkach. Tylko w ZS im. J. Śniadeckiego w Pionkach zdawalność matur była niższa – 10 p.p.

Tabela 23. Zdawalność matur w roku szkolnym 2021/2022 oraz 2020/2021– porównanie w %

Szkoła	Licea		Technika		Średnia dla powiatowych liceów		Średnia dla powiatowych techników		Średnia wojewódzka	
	Rok 2021/2022	Rok 2020/2021	Rok 2021/2022	Rok 2020/2021	Rok 2021/2022	Rok 2020/2021	Rok 2021/2022	Rok 2020/2021	Rok 2021/2022	Rok 2020/2021
CKZiU Pionki	-	-	98,7	85,00	100	98,9	90	85,8	88,3	87,0
ZS Pionki im. J. Śniadeckiego w Pionkach	-	-	62	72,00						
LO Pionki	100	100,00	-	-						
LO Iłża	100	98,50	-	-						
ZSP Iłża		-	100,00	100,00						

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 24. Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących technika w roku szkolnym 2021/2022

Lp.	Nazwa Szkoły	Kierunek kształcenia	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę	Liczba uczniów, którzy uzyskali dyplomy potwierdzające kwalifik. zawod.	Odsetek zdawalności na poszczeg. kierunkach kształcenia	Średnia zdawalność w szkole (w %)
1	2	3	4	5	6=(5/4)*100	7
1.	CKZiU w Pionkach	technik mechanik	18	18	100	90,36
		technik żywienia i usług gastronom.	13	13	100	
		technik hotelarstwa	13	12	93	
		technik logistyk	12	11	92	
		technik grafiki i poligrafii cyfrowej	27	21	78	
2.	Zespół Szkół w Pionkach	technik fotografii i multimediiów	9	5	55,5	15
		technik informatyk	30	1	3	
		technik eksploatacji portów i terminali	21	3	14	
3.	ZSP w Iłży	technik pojazdów samochodowych	9	6	66,7	82,14
		technik elektryk	13	10	76,9	
		technik informatyk	20	16	80	
		technik handlowiec	14	14	100	
Razem:			199	130	65,33	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Z powyższych danych wynika, że w roku szkolnym 2021/2022 odsetek zdawalności egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących technika prowadzone przez Powiat Radomski kształtował się na poziomie ok. 65,5%. Wskaźnik ten był niższy o 3,27 p.p. niż w roku szkolnym 2020/2021.

Zdecydowanie najlepiej z tego typu egzaminami radziła sobie młodzież CKZiU w Pionkach, gdzie przeciętna zdawalność sięgnęła 90,36%. W ZSP w Iłży wskaźnik ten był niższy o 8,22 p.p. niż w pionkowskim CKZiU i wyniósł średnio 82,14%. Najwięcej kłopotów z egzaminami kwalifikacyjnymi miała młodzież kończąca technikum w ZS w Pionkach. W tej placówce tylko przeciętna zdawalność wyniosła 15%.

Dla porównania: w roku szkolnym 2020/2021 ten sam wskaźnik dla poszczególnych szkół był we wszystkich przypadkach znacznie niższy i kształtował się następująco: CKZiU w Pionkach – 92,5%, ZSP w Iłży – 73,3%, ZS w Pionkach – 23,4%.

Tabela 25. Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących branżowe szkoły I stopnia w roku szkolnym 2021/2022 i porównanie z rokiem 2020/2021

Lp.	Nazwa Szkoły	Tytuł zawodowy	Liczba uczniów, którzy ukończyli szkołę		Liczba uczniów, którzy zdali egzamin zawodowy zewnętrzny		Odsetek zdawalności	
			2021/2022	2020/2021	2021/2022	2020/2021	2021/2022	2020/2021
1	2	3	4	5	6	7	8=(6/4)*100	9=(7/5)*100
1.	CKZiU w Pionkach	kucharz	20	9	19	5	95	55,6
		monter zabudowy i robót wykończeni. w budownictwie	18	7	16	5	88,9	71,4
		ślusarz	18	7	13	6	72,2	85,7
		fryzjer	2		2		100	
2.	ZSP w Iłży	mechanik pojazdów samochodowych	10	16	7	15	70	93,7
		klasa wielozawodowa	4	4	4	3	100	75,0
3.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach *	cukiernik	-	2	-	2	-	100,0
4.	MOW w Wierzbicy*	fryzjer	7	3	7	3	100	100,0
5.	ZSiP w Chwałowicach*	kucharz	2	-	2	-	100	-
Razem:			81	48	70	39	86,4	81,2

*Branżowa Szkoła I stopnia Specjalna

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak widać w roku szkolnym 2021/2022 odsetek zdawalności egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących szkoły branżowe (d. zasadnicze szkoły zawodowe) prowadzone przez Powiat Radomski wyniósł 86,4%. Wskaźnik ten statystycznie w porównaniu do roku szkolnego 2020/2021 podwyższył się o 5,2 p.p.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Tabela 26. Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego - kwalifikacyjnych kursach zawodowych w roku szkolnym 2021/2022

Lp.	Nazwa szkoły	Tytuł zawodowy	Liczba osób, które przystąpiły do egzaminu	Liczba osób, które zdały egzamin	Odsetek zdawalności na poszczególnych kier. kształc.	Odsetek zdawalności w szkole
1	2	3	4	5	6=(5/4)*100	7
1.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach (Centrum Kształcenia Zawodowego)	prowadzenie produkcji rolniczej	99	98	98,9	96,2
		organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej	22	22	100	
		organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej	18	18	100	
		świadczenie usług pielęgnacyjno-opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej	12	11	91,6	
		organizacja żywienia i usług gastronomicznych	4	3	75	
		eksploatacja maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznych	3	0	0	
Razem:			158	152	96,2	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W roku szkolnym 2021/2022 osoby dorosłe zdobywały kwalifikacje zawodowe tylko w ZSiP w Chwałowicach i, jak wynika z powyższych danych, bardzo dobrze radziły sobie na egzaminach. W większości formalnie potwierdziły one zdobycie kwalifikacji. Zdawalność na poziomie 96,2% to bardzo wysoki wskaźnik. Był nawet wyższy o 2,2 p.p. niż w roku szkolnym 2020/2021.

Wysokość nakładów finansowych na funkcjonowanie powiatowych placówek edukacyjno-wychowawczych w 2022 r. oraz przeciętny koszt utrzymania ucznia prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 27. Finansowanie placówek edukacyjno-wychowawczych w 2022 r.

Lp.	Nazwa placówki	Wydatki na prowadzenie placówki (w zł)	Przeciętny miesięczny koszt utrzymania ucznia (w zł)	Subwencja oświatowa (w zł)	Wydatki powiatu na oświatę poza subwencją (w zł)	Dotacje, Fundusz Pomocy (w zł)
1.	Liceum Ogólnokształcące w Iłży	2 901 335	822	29 732 470	9 245 432	133 049
2.	Liceum Ogólnokształcące w Pionkach /do 31.VIII.2022r./	1 514 558	1503*			

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

3	Zespół Szkół w Pionkach, Aleje Lipowe 23 /od 1.IX.2022r/	1 595 750	928*			
4.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach /do 31.VIII.2022r. z II Technikum /	5 887 627	1922*			
5	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach /od 1.IX.2022r. bez II Technikum/	2 482 487	6532*			
6.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Iłży	4 391 249	1089			
7.	CKZiU w Pionkach	7 735 621	1067**			
8.	MOW w Wierzbie	3 686 417	7680**			
9.	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach	5 896 063	7925**			
10	Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe w ZSiP w Chwałowicach	323 757	208			
11	Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna przy ZSiP w Chwałowicach	28 495	-			
12.	Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Radomiu	1 248 361	-			
13.	Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Iłży	743 637	-			
14.	Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Pionkach	675 594	-			
Razem placówki		39 110 951	1524***	29 732 470	9 245 432	133 049

* Z dniem 1 września 2021r. CKZiU w Chwałowicach uległo likwidacji, a SOSW w Chwałowicach od 1 września weszło w skład nowoutworzonego ZSiP w Chwałowicach,

** Wskaźnik jest niższy niż iloraz wydatków na prowadzenie placówki i liczby uczniów wykazanych w tabeli nr19, ponieważ ta ostatnia nie obejmuje dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju (ZS w Pionkach i ZSiP w Chwałowicach), słuchaczy kursów zawodowych (CKZiU w Chwałowicach i ZSiP w Chwałowicach)

*** Przeciętny koszt utrzymania ucznia jako średnia arytmetyczna dla dziewięciu placówek.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

3.1.3. Ochrona zdrowia

Powiatowe placówki ochrony zdrowia to:

- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Iłży;
- Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej.

Liczbę łóżek w obu jednostkach oraz stan zatrudnienia personelu medycznego (umowy o pracę lub umowy cywilno-prawne) prezentuje poniższe zestawienie:

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Tabela 28. Łóżka oraz zatrudnienie personelu medycznego w SPZZOZ w Iłży i Pionkach w 2022 r.

Dział / Oddział	Liczba łóżek		Liczba lekarzy	Liczba pielęgniarek i położnych	Liczba lekarzy na 1 łóżko	Liczba pielęgniarek i położnych na 1 łóżko
	na oddziałach	łącznie				
SPZZOZ – Szpital w Iłży						
Chorób wewnętrznych	42	98	7	27	0,17	0,64
Chirurgiczny ogólny	17		9	15	0,53	0,88
Ginekologii i położnictwa z opieką nad noworodkiem	24		6	18	0,25	0,75
Pediatrici	12		4	12	0,33	1
Anestezjologii i intensywnej terapii	3		11 (37)	20 (92)	3,67	6,67
SPZZOZ w Pionkach						
Wewnętrzny	35	83	10,69	46	0,13	0,56
Chirurgii ogólnej	18					
Ginekologiczno-położniczy	0					
Rehabilitacji	30					

Źródło: SPZZOZ w Iłży i Pionkach.

Znamienny dla roku 2022 r. był przede wszystkim znaczny spadek, w porównaniu z rokiem 2021, liczby lekarzy oraz pielęgniarek i położnych w SPZZOZ w Pionkach. W przypadku lekarzy zmniejszyła się ona 18,31 osób, czyli o 63,1%, zaś w odniesieniu do pielęgniarek i położnych – o 23 osoby, tj. o 33,3%.

Natomiast w SPZZOZ – Szpitalu w Iłży, w przypadku liczba lekarzy zmniejszyła się o 3 osoby, czyli o 7,5%, zaś pielęgniarki i położne zwiększyły się – o 10 osób, tj. o 12,2%.

W 2022 r. **wskaźniki tzw. obłożenia łóżek** liczony średnio dla całego szpitala w Iłży wyniósł 53,20% i był niższy o 0,96 p.p. niż w 2021 r. (zob. poniższa tabela). W odniesieniu do szpitalnych oddziałów – największy wzrost wykorzystania łóżek odnotowała Pediatria (o 16,33 p.p.), natomiast spadek wystąpił na oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii (o 7,95 p.p.)

O ponad 8,84 p.p. – z 65,78% do 74,62% – zwiększyło się z roku do roku średnie wykorzystanie łóżek w szpitalu w Pionkach. Największy wzrost wykorzystania łóżek odnotowała Rehabilitacja (o 12,23 p.p.).

Tabela 29. Wykorzystanie łóżek (w %) na oddziałach szpitalnych w Iłży i w Pionkach w 2022 r. i 2021 r.

Dział	SPZZOZ-Szpital w Iłży		SPZZOZ w Pionkach	
	rok 2021	rok 2022	rok 2021	rok 2022
w %				
Chorób wewnętrznych	69,56	70,82	56,47	61,42
Chirurgiczny	77,34	77,82	68,37	75,11
Ginekologii i Położnictwa	22,49	23,69	-	-

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Pediatrici	41,57	57,90	-	-
Anestezjologii i Intensywnej Terapii	40,37	32,42	-	-
Rehabilitacji	-	-	75,10	87,33
Średnia dla szpitala	54,16	53,20	65,78	74,62

Źródło: SPZZOZ w Iłży i Pionkach.

Liczbę **pacjentów** oraz **udzielonych świadczeń zdrowotnych** przez SPZZOZ-Szpital w Iłży oraz SPZZOZ w Pionkach prezentuje poniższe zestawienie. W szpitalu w Iłży hospitalizowanych było o 12,5% pacjentów więcej niż w 2021 r., zaś w szpitalu w Pionkach – o 3,1%. Zdecydowanemu zwiększeniu uległa liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych w Poradni przy szpitalu w Pionkach – o 22,18%.

Tabela 30. Pacjenci i świadczenia zdrowotne w SPZZOZ- Szpital w Iłży i w Pionkach w 2022 r. i 2021 r.

SPZZOZ	Liczba pacjentów		Liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych	
	rok 2021	rok 2022	rok 2021	rok 2022
SPZZOZ-Szpital w Iłży	2 910	3 274	5 117	5 633
SPZZPZ w Pionkach	2 903	2 992	6330	7 459
Poradnie przy SPZZOZ-Szpital w Iłży	11 985	14 486	35 585	36 524
Poradnie przy SPZZOZ w Pionkach	46 488	51 152	48 053	58 712

Źródło: SPZZOZ w Iłży i Pionkach.

W 2022 r. na **inwestycje** i **remonty bieżące** oba SPZZOZ wydatkowały łącznie ponad 39,7 mln zł, czyli ponad 5,5 mln zł więcej niż w 2021 r. (zob.: tabela poniżej). O takim wyniku zdecydowała przede wszystkim dynamika wydatków inwestycyjnych w odniesieniu do SPZZOZ w Pionkach, kształtowana przez wdrażanie wieloletniego przedsięwzięcia, jakim jest szeroko zakrojona rozbudowa i modernizacja infrastruktury szpitala.

Tabela 31. Wydatki na inwestycje i remonty bież. w SPZZOZ-Szpital w Iłży oraz w SPZZOZ w Pionkach

Nakłady na inwestycje i remonty bieżące (w zł)	SPZZOZ-Szpital w Iłży		SPZZOZ w Pionkach		SPZZOZ razem	
	rok 2021	rok 2022	rok 2021	rok 2022	rok 2021	rok 2022
	13 636 568	5 147 209	20 568 416	34 560 404	34 204 984	39 707 613

Źródło: SPZZOZ w Iłży i Pionkach.

3.1.4. Pomoc społeczna

Zadania realizowane przez Powiat Radomski w obszarze pomocy społecznej ilustruje syntetycznie poniższe zestawienie:

Tabela 32. Placówki opieki społecznej prowadzone przez powiat wraz z liczbą miejsc i ich faktycznym wykorzystaniem w roku 2022 oraz w roku 2021 (porównanie)

Lp.	Nazwa placówki	Specyfika podopiecznych	Liczba miejsc		Liczba osób korzystających z opieki	
			2021	2022	2021	2022
1.	Dom Pomocy Społecznej w Jedlance	osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie	140	140	147	149
2.	Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach	osoby przewlekłe psychicznie chore	130	130	139	132
3.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy (łącznie z filią)	osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	126	126	151	148
4.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedlance	placówka wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psych.	35	35	36	36
Razem:			431	431	473	465

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Powiat Radomski, jak wynika z powyższych danych, prowadzi 4 placówki świadczące usługi w zakresie pomocy społecznej. Dysponują one łącznie 431 miejscami. Ich liczba w ostatnich latach nie uległa zmianie. Liczba podopiecznych natomiast, którzy z miejsc w DPS-ach faktycznie korzystali, w 2022 r. wyniosła 465 i była o 8 osób niższa niż w roku 2021. Różnica między liczbą miejsc w poszczególnych DPS-ach (wielkość stała) a liczbą mieszkańców (wielkość zmienna) wynika z rotacji podopiecznych, do której z różnych przyczyn, także naturalnych, dochodzi w ciągu roku.

Tabela 33. Wydatki na prowadzenie powiatowych placówek pomocy społecznej - porównanie lat 2022 i 2021

Nazwa placówki	Wydatki na prowadzenie działalności (w zł)		Przeciętny miesięczny koszt utrzymania 1 podopiecznego (w zł)	
	2021	2022	2021	2022
DPS w Jedlance	6.655.790	7.596.757	3.942	4.446
DPS w Krzyżanowicach	7.369.027	7.916.393	3.986	4.500

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

DPS w Wierzbicy (łącznie z filią)	6.964.457	7.510.215	4.250	4.500
Środowiskowy Dom Samopomocy w Jedłance	804.179	943.434	1.915	2.246,27
Razem	21.793.453	23.966.799	-	-

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu.

Jak wynika z powyższego zestawienia, w 2022 r. łączne wydatki na prowadzenie powiatowych placówek pomocy społecznej wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim – o 10%.

3.1.5. Bezpieczeństwo publiczne³¹³²

W 2022 r. na terenie powiatu radomskiego wszczęto ogółem 1 885 **postępowań o przestępstwa**, czyli o 84 więcej niż w 2021 r. (wskaźnik dynamiki: 104,7%), co w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców daje statystycznie 12 postępowań (w mieście Radom: 27,3). Wzrost liczby wszczętych postępowań o przestępstwa rok do roku odnotowano w większości komisariatów i posterunków, z wyjątkiem Posterunku Policji w Wierzbicy – 77,0%, Komisariatu Policji w Iłży – 85,0%, Posterunku Policji w Wolanowie – 90,5%, i Komisariatu Policji w Skaryszewie – 98,3%.

Największy, bo ponad 68-procentowy, udział w łącznej liczbie wszczętych postępowań miały działania dotyczące **przestępstw kryminalnych** (1 288 spraw). W porównaniu z 2021 r. było ich o 83 więcej (wskaźnik dynamiki: 106,9%). Kategoriami przestępstw kryminalnych, w których przypadku Policja najczęściej wszczyniała postępowania, były, podobnie jak we wcześniejszych latach, **kradzieże mienia** oraz **kradzieże z włamaniem**. Spadek liczby postępowań wszczętych dotyczących przestępczości kryminalnej odnotowały w porównaniu z 2021 r. dwa komisariaty i dwa posterunki, dynamika przedstawia się następująco: PP w Wierzbicy – 71,8%, PP w Wolanowie – 91,2%, KP w Iłży – 97,1% i KP w Skaryszewie – 99,4%. W pozostałych komisariatach i posterunkach Policji wskaźnik ten uległ wzrostowi.

Tabela 34. Postępowania o przestępstwa wszczęte w 2021 r. i 2020 r.

Rok	Liczba wszczętych postępowań o przestępstwa ogółem	Wskaźnik dynamiki (w %)	Liczba wszczętych postępowań o przestępstwa kryminalne	Wskaźnik dynamiki (w %)
2020	1 801	104,7	1 205	106,9
2021	1 885		1 288	

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2022 r.

³¹Szczegółowe dane w: *Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2021 r.*, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20221>.

³²Szczegółowe dane w: *Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2021 r.*, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

W 2022 r. na terenie powiatu radomskiego doszło do 1 061 **zdarzeń drogowych**, w tym do 173 **wypadków** i 888 **kolizji**. Do najczęstszych przyczyn wypadków drogowych należało: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu oraz nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu, a po stronie pieszych – nieostrożne wejście na jezdnię przed rozpędzonym pojazdem.

Tabela 35. Wypadki i kolizje drogowe w 2022 r. i 2021 r.

Rok	Wypadki drogowe	Kolizje drogowe	Zdarzenia drogowe: razem wypadki i kolizje
2021	188	1 129	1 317
2022	173	888	1 061

Źródło: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2022 r.

Jednym z **przedsięwzięć prewencyjno-profilaktycznych** był program „**Bezpieczny Powiat Radomski**”. Szerzej o programie – w pkt 2.2.13 niniejszego *Raportu*...

W 2022 r. działania z zakresu **ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa** prowadziły 4 jednostki ratowniczo – gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej: trzy JRG PSP zlokalizowane są w Radomiu, a jedna w Pionkach. Łączny limit strażackich etatów, którym dysponowały JRG ogółem to 251 etatów. Ponadto na Komendę Miejską PSP w Radomiu przypadał limit 30 etatów. JRG wykonują zadania z zakresu ratownictwa wodnego, wysokościowego oraz chemiczno-ekologicznego.

Zbiorcze zestawienie zdarzeń z 2022 r., w których interweniowały jednostki ochrony przeciwpożarowej, oraz porównanie statystyk z 2022 r. do 2021 r. prezentuje poniższa tabela:

Tabela 36. Interwencje jednostek ochrony p.poż. w 2021 r. i w 2020 r.

Pożary		Miejscowe zagrożenia		Falszywe alarmy		Razem	
2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
703	1 117	1 327	1 692	120	137	2 150	3 000

Źródło: Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2022 r.; Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2021 r.

Działania zawodowych funkcjonariuszy PSP wspierało 88 jednostek **Ochotniczych Straży Pożarnych** z Radomia i gmin powiatu radomskiego. Wśród nich 30 jednostek funkcjonuje w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, charakteryzując się dużą sprawnością operacyjną, mobilnością, dobrym wyszkoleniem członków oraz lepszym wyposażeniem w stosunku do pozostałych jednostek.

3.1.6. Kultura, kultura fizyczna, sport i turystyka

Działania powiatu radomskiego w obszarze kultury, kultury fizycznej, sportu i turystyki obrazują następujące zestawienia:

Tabela 37. Imprezy kulturalne: powiatowe oraz zlecone w 2022 r.

Organizator imprezy	Powiat	Stowarzyszenia wylonione w drodze konkursu	Inne samorządy (na podstawie zawartych porozumień)	Stowarzyszenia, szkoły (w ramach działań promuj. powiat)	Razem
Liczba imprez	3	8	18	31	60

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 38. Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane tradycyjnie przez powiat w 2022 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Termin	Planowane miejsce	Koszt (w zł)
1.	XIII Gala Mistrzów Sportu Powiatu Radomskiego	10 czerwca 2022 r	Zespół Szkół Muzycznych w Radomiu	31 980
2.	IX Konkurs Gospodarczy Starosty Radomskiego „Perła Powiatu”	19 marca 2022 r	Centrum Konferencyjno-Bankietowe RUBIN w Starym Kielbowie	48 690
3.	Festyn Rodzinny Powitanie Lata	26 czerwca 2022 r	Nad Zalewem w Jagodnie	52 000
Razem koszty:				Razem koszty:

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 39. Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2022 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	„Ludowe Granie” – Festyn z okazji 15-lecia Zespołu Królewskie Źródła	Zespół „Królewskie Źródła”	15.04.2022r. 30.07.2022r.	Jedlnia, gm. Pionki	6 000
2.	Festyn z okazji 250 -lecie powstania wsi Augustów połączony z VII Przeglądem Piosenki Biesiadnej	Koło Gospodyń Wiejskich w Augustowie	15.04.2022r. 30.09.2022r.	Augustów	5 000
3.	XIX Powiatowy Festiwal Piosenki Turystycznej i Patriotycznej im. Justyny Wulkiewicz	Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych Oddział Mazowiecki „Ziemia Radomska	14.11.2022r. 31.12.2022r.	Radom	2 500
4.	V Przegląd Twórczości Zespołów Wokalno-Muzycznych w Jedlni	Stowarzyszenie Orkiestry Dętej „Boni Angeli”	01.05.2022r. 15.12.2022r.	Jedlnia, gm. Pionki	6 300

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Miejsce	Koszt (w zł)
5.	Kreatywna Remiza	Ochotnicza Straż Pożarna w Skaryszewie	10.06.2022r. 20.12.2022r.	Skaryszew	5 700
6.	XXVII Iłżecki Jarmark Sztuki Ludowej	Towarzystwo Ochrony i Promocji Zawodów Ginących Iłża	01.06.2022r. 31.08.2022r.	Iłża	5 000
Razem koszty:					30 500

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W trybie pozakonkursowym określonym w art. 19a Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wsparciem z budżetu powiatu radomskiego dofinansowano 1 zadanie z zakresu kultury:

Tabela 40. Zadania z zakresu kultury dofinansowane w trybie pozakonkursowym w 2022 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	ZABYTKOWO I KLOCKOWO	FUNDACJA "Nowoczesny Konin"	01.08.2022r. 23.10.2022r.	Radom	800
2.	Co Za Talent	Stowarzyszenie Co Za Jazda	04.10.2022r. 10.12.2022r.	Radom	5 000
Razem koszty:					5 800

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W ramach **działań promujących** Powiat Radomski wsparcie uzyskały przedsięwzięcia o zasięgu międzygminnym, wojewódzkim i centralnym, w tym konkursy, festiwale, koncerty, turnieje, festyny itp.³³.

W ramach **porozumień zawartych z innymi samorządami** powiat wspierał m.in.:

- miasto i gminę Iłża: Iłżecki Jarmark Wielkanocny, Dni Leśmianowskie, Ogólnopolski Plener Malarski „Zabytki Iłży i Powiatu Radomskiego”, Przygoda z Historią na Zamku w Iłży, Festiwal Folkloru im. Józefa Myszki, Ogólnopolskie Spotkania z Balladą, Przegląd Twórczości Artystycznej Mieszkańców Domów Pomocy Społecznej oraz Niepełnosprawnych Dzieci i Młodzieży, Iłżecki Jarmark Bożonarodzeniowy;
- miasto Pionki: XXIII Dzień Ziemi, XXIV Sobótki, Janki, Wianki, IX „Lew do Panny”, Formatowanie XXII – Artyści Powiatu Radomskiego, „Idolek 17” – Powiatowy Konkurs Wokalny;

³³ Szczegółowy wykaz imprez zawiera „Sprawozdanie z realizacji Roczno Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2022 roku”, załącznik do uchwały Nr 571/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 roku, <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/017>.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

- gmina Kowala: Piknik Rodzinny;
- gminy Przytyk: XXI Ogólnopolskie Targi Papryki 2022;
- gminy Jedlnia-Letnisko: Powiatowo-Gminne Dożynki 2022;

Łącznie na wsparcie imprez, które udało się zorganizować, wydatkowano 242 000 zł

W ramach **udzielenia pomocy finansowej** innym samorządom powiat wspierał m.in.:

- gmina Jedlińsk: Widowisko Obrzędowe „Ścięcie Śmierci” w Jedlińsku
- miasto i gminę Skaryszew – Skaryszewski Jarmark – Dni Ziemi Skaryszewskiej;

Łącznie na ten cel wydatkowano 12 000 zł.

Tabela 41. Podmioty organizujące i liczba imprez sportowo-rekreacyjnych w 2022 r.

Organizator imprezy	Kluby sportowe wyłonione w drodze konkursu	Kluby sportowe, stowarzyszenia, szkoły (w ramach działań promujących powiat)	Razem
Liczba imprez	27	19	46

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Tabela 42. Imprezy sportowe organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2022 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	Turniej Piłki Siatkowej Dziewcząt im. Tadeusza Machnio	UKS „BETA” Pionki	Pionki	2 000
2.	.XXIII Ogólnopolski Turniej Mikołajkowy w halowej piłce nożnej dla dzieci	KS „PROCH” Pionki	Pionki	2 000
3.	XXVI Memoriał Henryka Zatorskiego w piłce nożnej dla dzieci	KS „PROCH” Pionki	Pionki	2 000
4.	XVII Memoriał Andrzeja „Dzidka” Grosiaka w piłce nożnej dla dzieci	KS „PROCH” Pionki	Pionki	2 000
5.	X Memoriał Sławomira Rutki w piłce nożnej oldboyów	KS „PROCH” Pionki	Pionki	1 727
6.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w dyscyplinie sportowej – JUDO, w zawodach centralnych i wojewódzkich	ULKS „Judo Kowala”	-	12 000
7.	Organizacja Ogólnopolskiego Turnieju Judo dla dzieci i młodzieży	ULKS „Judo Kowala”	Kowala	3 000

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Miejsce	Koszt (w zł)
8.	Turniej Piłki Piżkowej Mężczyzn o Puchar Starosty Radomskiego	GKS JAGUAR Wolanów	Wolanów	1 500
9.	Turniej Piłki Siatkowej Dziewcząt i Chłopców o Puchar Starosty Radomskiego	GKS JAGUAR Wolanów	Wolanów	2 900
10.	Turniej Piłki Nożnej Chłopców o Puchar Starosty Radomskiego	GKS JAGUAR Wolanów	Wolanów	1 600
11.	Turniej Piłki Siatkowej Mężczyzn o Puchar Starosty Radomskiego	GKS JAGUAR Wolanów	Wolanów	3 000
12.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w kickboxingu i taekwondo w zawodach wojewódzkich i centralnych	Centrum Tang Soo Do Pionki	-	15 000
13.	Cykl Powiatowych Turniejów Piłki Nożnej CHOMENTÓW CUP o Puchar Starosty Radomskiego	LKS CHOMENTÓW SKARYSZEW	Chomentów Puszcza	5 000
14.	Organizacja udziału reprezentacji powiatu radomskiego w zapasach - w zawodach wojewódzkich i centralnych	MLUKS „Orlik” Wierzbica	-	16 000
15.	Międzypowiatowy Cykl Turniejów Piłki Nożnej dla Dzieci ALGIDA-CUP	GKS „Królewscy” Jedlnia	Jedlnia	5 000
16.	Ogólnopolski Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych Tropem Wilczym	Stowarzyszenie „Zabiegany Skaryszew”	Skaryszew	5 610
17.	III Skaryszewski Bieg Konika	Stowarzyszenie „Zabiegany Skaryszew”	Skaryszew	5 000
18.	Warsztaty wspinaczkowe dla młodzieży regionu radomskiego	Stowarzyszenie Podróżników „GÓROŁAZ”	Radom	3 000
19.	Młodzieżowe Regaty Żeglarskie	Stowarzyszenie Klub Żeglarski „IKAR”	Jedlnia-Letnisko	2 000
20.	Integracyjne Długodystansowe Regaty Żeglarskie	Stowarzyszenie Klub Żeglarski „IKAR”	Jedlnia-Letnisko	2 000
21.	Integracyjne Regaty Żeglarskie Jachtów Kabinowych	Stowarzyszenie Klub Żeglarski Pionki	Pionki	2 000
22.	I Memoriał Krzysztofa Hernika w piłce nożnej	Akcja Jastrzębia	Jastrzębia	2 000
Razem koszty:				97 337 zł

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

W trybie pozakonkursowym określonym w art. 19a Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wsparciem z budżetu powiatu radomskiego dofinansowano 2 zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej:

Tabela 43. Zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej dofinansowane w trybie pozakonkursowym w 2022 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Organizator	Miejsce	Koszt (w zł)
1.	Turniej koszykówki 3x3 o Puchar Starosty Radomskiego	Hydro Truck Sport Spółka Akcyjna	Radom	10 000
2.	„Obóz letni Beniaminka”	Fundacja „Iłżecka Akademia Piłki Nożnej”	Iłża	2 000
3.	„RUN – JAGODNO”	Stowarzyszenie Przystań nad Radomką	Jagodno, gm. Przytyk	5 000
4.	Obóz piłkarski – Władysławowo 2022	Uczniowski Klub Sportowy „Champion” Pionki	Władysławowo	1 000
5.	„IV Mikołajkowy Bieg Przyjaźni w Dzierzkówku Starym”	Stowarzyszenie "PRZYJAŹN"	Dzierzkówek Stary, gm. Skaryszew	6 000
Razem koszty:				24 000 zł

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

W ramach **działań** promujących Powiat Radomski wspierano kluby sportowe, stowarzyszenia i szkoły. Udzielano patronatu honorowego starosty radomskiego, przekazywano nagrody i gadzety promocyjne dla uczestników wydarzeń turystyczno-sportowo-rekreacyjnych m.in.: Cykl wypraw rowerowych „Co za Jazda”; Stowarzyszenie Czarni Radom; Turniej Tenisa Ziemnego o Puchar Starosty Radomskiego, V Leśna Dyszka Zalesice, III Powiatowy Rajd Śladami Gombrowicza, XVII Rajd Europejski, wyprawa wysokogórska pod nazwą: „Huascaran – 6768 m n.p.m. z powiatem radomskim”; Mistrzostwa Europy 2022 IDO Hip Hop, Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych Tropem Wilczym w Jastrzębi, Diecezjalny Turniej Piłki Siatkowej, XV edycja zawodów sportowych dla osób niepełnosprawnych p[od nazwą: „Každy jest zwycięzcą swoich słabości”, 3 Runda Mistrzostw Polski i Pucharu Polski Supermotop, XV Regaty Kajakowe Osób Niepełnosprawnych, IX Regaty Żeglarskie Diecezji Radomskiej im. ks. dra Zdzisława Domagały, V Zawody Wędkarskie o Puchar Prezesa Zarządu Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Radomiu, XIX Regionalna Spartakiada Integracyjna w Skaryszewie, Wystrzałowy Piknik – Pożegnanie Lata, I Mistrzostwa Polski BJJ Submission Only – Gi Edition w Radomiu, Otwarcie Energetycznego Sezonu Morsowego połączonego z Piknikiem Rodzinnym,

W powiecie radomskim z dniem 1 stycznia 2021 r. Uchwałą NR 261/XXIV/2020 RADY POWIATU W RADOMIU z dnia 27 listopada 2020 r. został powołany **Powiatowy Instytut Kultury**. To najmłodsza jednostka organizacyjna Powiatu Radomskiego.

Przedmiotem działania Powiatowego Instytutu Kultury jest:

- a) organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej w Powiecie Radomskim oraz promowanie kultury;
- b) prowadzenie Powiatowej Biblioteki Publicznej;
- c) prowadzenie centrum konferencyjnego;
- d) prowadzenie inkubatora organizacji pozarządowych;
- e) prowadzenie innej działalności statutowej;
- f) prowadzenie działalności informacyjnej, promocyjnej i wydawniczej oraz produkcji audiowizualnej.

Tabela 44. Dotacje podmiotowe i celowe przekazane przez powiat radomski dla PIK-u w 2022 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2021r.	Wykonanie w 2022r.
1.	Dotacja podmiotowa na działalność bieżącą, w tym:	480 000	1 200 000
	- dotacja PIK	440 000	1 115 000
	- dotacja dla bibliotek	40 000	85 000
2.	Dotacje celowe od Organizatora na organizację wskazanych zadań	34 000	110 688
3.	Dotacja celowa na zadania inwestycyjne	-	2 000
W tym razem dotacje od Organizatora:		514 000	1 312 688

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Na prowadzenie Powiatowego Instytutu Kultury w 2022 roku przeznaczono z budżetu powiatu radomskiego **1 312 688 zł**, w tym:

- dotacja podmiotowa 1 115 000 zł – na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych;
- dotacja podmiotowa 85 000 zł – na prowadzenie biblioteki powiatowej;
- dotacja celowa 110 688 zł – przeznaczona na zadania z zakresu kultury, w tym:
 - wydanie czasopisma „Radomskie 24 / Kultura – Region – Samorząd” oraz utrzymanie portalu internetowego „Radomskie24.pl” – 60 000 zł;
 - Powiatowy Jarmark Bożonarodzeniowy – 50 688 zł;
- dotacja celowa 2 000 zł – na zadania inwestycyjne,
 - kwota przeznaczona na „Przygotowanie dokumentacji projektowej w celu przebudowy budynku Powiatowego Instytutu Kultury”.

W ramach swoich działań Powiatowy Instytut Kultury w 2022 roku realizował/współorganizował także różne inicjatywy kulturalne, m. in.:

- cykl „Retrospekcje. Powiat Radomski” – 6 spotkań;
- działalność plenerowa „Galeria Na Płocie” – 12 wystaw;
- działalność "Galerii Na Piętrze" czyli przestrzeni wystawowej w siedzibie PIK;
- cykl muzyczny „Cztery Pory Roku” – 10 występów;
- powiatowe obchody świąt narodowych – 3-go maja, 11-go listopada, Festiwal „Ikony Wolności”, wystawy, koncerty, spacerzy tematyczne, projekcje filmów – 11 lokalizacji;
- koncerty w ramach „Ikon Wolności”, „W Malinowym” w Iłży, „Letnia Scena PIK” w Pionkach, „Ogród z historią” w Jedlni-Letnisko;
- organizacja wizyty w regionie delegacji ambasadorów z kilkunastu państw świata;
- Warsztaty młodzieży szkół średnich z Pionek i Iłży z aktorami ze Stowarzyszenia "Teatr Resursa" w Radomiu;
- harytatywny Konkurs „Co Wy wiecie o Powiecie”;
- koncertu Adam Struga z zespołem w ramach obchodów 85. rocznicy śmierci Bolesława Leśmiana;
- Powiatowy Jarmark Bożonarodzeniowy w Bielisz (gmina Zakrzew);
- film dokumentalny o śpiewaku, tancerzu i miłośniku folkloru Józefie Myszce;
- koncert kołędowy w Jedlni- Kościelnej;
- „Moc Bibliotek” w Goździe, Jedlni-Letnisku, Jedlni, Kowali, Wierzbicy, Iłży, Przytyku, Jedlińsku;
- Powiatowe Obchody Dnia Bibliotekarza w Zakrzewie;
- Akcja Narodowego Czytania dedykowana utworowi „Ballady i romanse” A. Mickiewicza w Wierzbicy;
- akcja Noc Bibliotek w bibliotece w Jedlińsku;
- projekt „Etażerka” dla bibliotek z powiatu radomskiego;
- „Powiatowe Biuro Literackie” czyli to autorskie spotkania z pisarzami związanymi z regionem radomskim swoim biogramem bądź twórczością w Jedlni oraz w Iłży;

3.2. Ład gospodarczy

3.2.1. Stan gospodarki

Wpływ powiatowego samorządu, zaliczanego do tzw. otoczenia biznesu, na lokalną gospodarkę należy rozpatrywać bardziej w kategoriach stwarzania dogodnego klimatu i przyjaznej atmosfery dla przedsiębiorców niż bezpośredniego na nią oddziaływania. Dlatego przywoływane niżej dane odzwierciedlają jedynie ogólny obraz gospodarki, a prezentowane są głównie z informacyjnego obowiązku. Nie służą one natomiast pogłębionym analizom i ewaluacji. Formułowanie wyczerpujących ocen w odniesieniu akurat do stanu gospodarki nie jest przedmiotem niniejszego opracowania. Trudno bowiem w dokumencie, jakim jest *Raport...*, czyli podsumowanie z działalności Zarządu Powiatu, szczegółowo odnosić się do zagadnień, na które samorząd powiatowy ma ograniczony i tylko pośredni wpływ.

Tabela 45. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)

Rok	2009	2010	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba podmiotów	9 297	9 842	11 093	11 565	12 222	12 775	13 382	13 744

Źródło: GUS.

Mieszkańcy powiatu radomskiego nie tracą ducha przedsiębiorczości. Jak wynika z powyższego zestawienia, łączna **liczba podmiotów gospodarczych** w powiecie radomskim systematycznie rośnie. W 2021 r. w porównaniu z rokiem 2009 zwiększyła się ona o 43,9%, zaś w odniesieniu do roku 2020 – o 4,8%.

Z kolei pod względem **liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym** (zob.: tabela poniżej) radomski - na tle innych wybranych powiatów Mazowsza, zbliżonych pod względem liczby ludności i/lub powierzchni, a zarazem leżących poza obszarem metropolitalnym Warszawy – również wypada relatywnie dobrze, wyprzedzając pod tym względem płocki, ostrołęcki i siedlecki. Statystyka nie jest jednak już tak optymistyczna, gdy zestawimy ją z wyliczoną dla województwa. W 2020 r. mierzona tym wskaźnikiem przedsiębiorczość mieszkańców powiatu radomskiego osiągnęła tylko niespełną połowę wielkości określonej dla Mazowsza. Pamiętać trzeba jednak, że mazowiecki wskaźnik mocno zawyża Warszawa.

Tabela 46. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w 2021 r. i porównanie z latami 2017-2020.

Powiat / województwo	Rok*				
	2017	2018	2019	2020	2021
radomski	1 167	1 223	1 301	1 370	1 482
ostrołęcki	978	1 018	1 082	1 138	1 251

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

płocki	1 071	1 119	1 187	1 248	1 346
siedlecki	1 098	1 150	1 222	1 281	1 389
woj. mazowieckie	-	2 528	2 671	2 793	b.d.

* W okresie opracowywania niniejszego *Raportu...* dane za 2022 r. nie zostały jeszcze opublikowane.
Źródło: GUS.

Działowo-gałęziowo-branżową strukturę podmiotów gospodarczych działających w powiecie radomskim prezentuje poniższe zestawienie. Jeśli nie uwzględnić indywidualnych gospodarstw rolnych, w 2021 r. największy, bo 27-procentowy, udział w niej mają przedsiębiorstwa handlowe oraz usługowe związane z branżą naprawy pojazdów. Firmy budowlane stanowią 20%, zaś działające w obszarze przetwórstwa przemysłowego - 13% ogółu podmiotów gospodarczych.

Tabela 47. Struktura podmiotów gospodarczych wg działów, gałęzi i branż gospodarki w rejestrze REGON w 2022 r, 2021 r., 2020 i 2018 r. (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel; naprawa pojazdów	Transport i gospodarka magazynowa	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	Pozostała działalność	Ogółem
Rok 2022							
255							
Rok 2021							
284	1 760	2 647	3 577	830	278	4 006	13 382
Rok 2020							
276	1 716	2 467	3 466	803	259	3 788	12 775
Rok 2018							
268	1 624	1 962	3 337	783	218	3 373	11 565

Źródło: GUS.

Biorąc pod uwagę **strukturę zatrudnienia**, powiatowa gospodarka, jak wynika z poniższych danych, ma charakter zdecydowanie rolniczy. W sektorze tym zatrudniona jest ponad połowa pracujących, przy czym udział ich systematycznie i wyraźnie spada: z 60,3% w 2007 r. do 54,3 w 2016 r. i 51,8% w 2020 r.

Znaczna grupa osób zmieniała zatrudnienie i, jak można sądzić, w wielu przypadkach z rolnictwa „odpływa” do sektora handlu i usług, który w latach 2007-2020 odnotował najbardziej dynamiczny wzrost liczby pracujących. W 2020 r. liczba zatrudnionych w usługach w porównaniu do roku 2007 zwiększyła się aż o blisko 140%.

Tabela 48. Liczba pracujących i struktura zatrudnienia według sektorów ekonomicznych (w osobach).*

Rok	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo*	Przemysł i budownictwo*	Handel; naprawa poj. samochod;; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja*	Finanse*	Pozostałe usługi*	Ogółem
2007	18 025	5 194	1 375	339	4 938	29 871
2011	17 635	5 433	2 284	386	5 109	30 847
2016	17 697	6 121	2 979	292	5 520	32 609
2019	17 709	7 225	3 297	242	5 721	34 194
2020	17 703	7 238	3 265	234	5 780	34 220
2021**	7 109	7 421	3 530	216	5 740	24 016

*Opracowanie danych własne na podstawie informacji Urzędu Statystycznego w Warszawie.

**W okresie opracowywania niniejszego Raportu... dane za 2022 r. nie zostały jeszcze opublikowane.

Źródło: GUS.

Wskaźnik P, czyli wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca powiatu (udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych), przyjmowany przez Ministerstwo Finansów do obliczania subwencji wyrównawczej dla powiatowych samorządów, wydaje się obiektywnie i syntetycznie odzwierciedlać kondycję, siłę oraz prężność lokalnej gospodarki. W odniesieniu do powiatu radomskiego miernik ten na lata 2020-2023 (wskaźniki na rok 2020 zostały wyliczone na podstawie danych o dochodach podatkowych za rok 2018 według stanu na dzień 30 czerwca 2019 r.; na rok 2021, 2022 i 2023 – analogicznie) kształtował się odpowiednio: 166,70 zł, 193,94 zł, 191,22 zł oraz 187,99 (dochody podatkowe planowane), tzn. zaledwie na poziomie ok. 60% średniej krajowej. W porównaniu natomiast do Mazowsza wskaźnik P dla powiatu radomskiego to jedynie niespełna 40%, a w przypadku 2023 r. – nawet 20%.

Również w porównaniu z innymi wybranymi powiatami na Mazowszu, zbliżonymi pod względem liczby ludności i/lub powierzchni, radomski wypada skromnie. Dowodzi tego poniższa tabela:

Tabela 49. Wskaźnik P na lata 2020-2023 r. w radomskim i innych wybranych powiatach woj. Mazowieckiego

Powiat / Mazowsze / Kraj	Wskaźnik P* (w zł)			
	na 2020 r.	na 2021 r.	na 2022 r.	na 2023 r. (dochody podatkowe planowane)
radomski	166,70	193,94	191,22	187,89
miński	294,07	335,88	330,62	321,55

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

ostrołęcki	172,91	190,04	192,70	187,71
piaseczyński	621,98	671,98	652,70	617,78
płocki	204,83	222,39	223,48	223,85
pruszkowski	532,41	582,65	589,84	586,54
siedlecki	173,77	198,61	202,62	200,01
woj. mazowieckie	451,38	497,02	665,19	899,17
kraj	287,95	317,61	312,32	312,20

*Dla województwa – wskaźnik W; dla kraju – wskaźnik P_p.

Źródło: Ministerstwo Finansów.

3.2.2. Infrastruktura drogowa

Łączna długość dróg powiatowych, którymi zarządza Powiat Radomski, a ściślej Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu, wynosi 540,4 km. Nakłady inwestycyjne związane z przebudową lub rozbudową dróg od lat mają zdecydowanie największy udział w wydatkach majątkowych ogółem, choć w ostatnich latach dysproporcja w porównaniu z innymi działami budżetu, w szczególności ochroną zdrowia, przestaje być aż tak wyrazista. W 2022 r. udział wydatków inwestycyjnych na infrastrukturę drogową w wydatkach majątkowych ogółem wyniósł 39,1% (w 2021 r. – 49,4, w 2020 r. -72,4%; w 2019 r. - 91,3%). W 2022 r. budżet powiatu wyasygnował na ten cel 35,3 mln zł, podczas gdy w 2021 r. – 34,1 mln zł (zob. także: uwagi poniżej oraz w pkt 3.4.1. tegoż *Raportu...*).

Efekty rzeczowe inwestycji drogowych w 2022 r. oraz w latach wcześniejszych prezentuje następujące zestawienie:

Tabela 50. Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg powiatowych w 2022 r. oraz latach: 2007, 2010, 2013, 2018-2021.

Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg powiatowych (w km)	2007	2010	2013	2018	2019	2020	2021	2022
	18,8	42,0	8,9	12,3	32,8	22,7	15,4	16,9

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu.

Rezultaty modernizacji (ściślej: przebudowy/rozbudowy) oraz remontów dróg powiatowych w 2022 r. w postaci:

- 16,9 km przebudowanych/rozbudowanych dróg,
- 3,1 km wybudowanych chodników,
- 8,8 km wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych,
- 4,4 km wyremontowanych dróg powiatowych

prezentują szczegółowo dwie poniższe tabele:

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Tabela 51. Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg i wybudowanych chodników w 2022 r.

Lp.	Nr drogi	Przebieg	Długość przebudow./rozbudow. odcinków dróg (w m)	Długość wybudow. chodników (w m)	Długość wybudow. ścieżek pieszorower. i ścieżek rower. (w m)
1.	1115W	Przytyk - Koźuchów	2 870,00	1 379,40	-
2.	1715W	Brzoza – Radom*	-	-	-
3.	3505W	Jaszowice – Wacławów – Sławno**	4 378,41	914,91	-
4.	3517W	Wojciechów – Kozłów – Rajec Szlachecki	5 038,28	125,80	5 015,40
5.	3523W	Jedlnia – Sokoły – Pionki*	-	-	-
6.	3524W	Jedlnia-Letnisko – Czarna*	100,00	40,00	-
7.	3538W	Gaj -Tomaszów	530,20	249,00	-
8.	3547W	Iłża - Antoniów	3 807,27	72,00	3 777,87
9.	3553W	gr. woj. – Jasieniec Iłżecki* Górny – Pastwiska	55,00	55,00	-
10.	3564W	Radom – Augustów – Kowala – Parznice	140,00	301,00	-
Razem:			16 919,16	3 137,11	8 793,27

*Przebudowa dróg w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściach dla pieszych

**Zadanie ujęte w budżecie 2021, odebrane w 2022 r.

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu.

Tabela 52. Długość wyremontowanych odcinków dróg w 2022 r.

Lp.	Nr drogi	Przebieg	Długość wyremontow. odcinka drogi (w m)
1.	3514W	Wierzchowiny - Lisów	1 363,00
2.	3557W	Kowala – Ruda Wielka – Wierzbica	1 290,00
3.	3565W	Wolanów – Kończyce	1 240,00
4.	3570W	Zakrzew – Wolanów – Augustów	300,00
5.	3523W	Jedlnia – Sokoły – Pionki	250,00
Razem:			4 443,00

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu.

Porównanie powyższych wskaźników z rezultatami roku 2021 r. wskazuje na **zwiększenie** w 2022 r. długości przebudowanych/rozbudowanych dróg – o 1,5 km, **zmniejszyły się** natomiast długości: wybudowanych chodników - o 3,5 km, ciągów pieszorowerowych - o 0,5 km, wyremontowanych odcinków dróg – o 3,5 km.

3.3. Ład środowiskowy

3.3.1. Ochrona środowiska, leśnictwo

Tabela 53. Charakterystyka i wielkości wskaźników oddziałujących na ochronę środowiska naturalnego

Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2016	2018	2019	2020	2021	Zmiana wartości wskaźnika
1	2	3	4	5	6	7	8	9=8-3
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ^{3*}	4 246,8	4 864,7	4 994,30	4 713,00	4787,70	4896,10	649,3
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	136 511	137 316	138 160	138 574	138 864	138571	2060
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	560,20	637,60	690,10	711,60	717,70	732,60	172,40
Połączenia kanalizacji prowadzące do budynków mieszkalnych (indywid. i zbiorowego zamieszkania)	szt.	10 487	11 855	12 664	13 089	13 296	13692	3205
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	57 240	59 536	60 829	6 1397	61 417	61683	4443
Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków	szt.	11	11	11	11	11	11	0
Liczba zbiorników bezodpływowych (szamb)	szt.	19 301	19 385	17 046	19 169	17 669	18301	-1000
Liczba oczyszczalni przydomowych	szt.	1 680	1 801	2 233	2 757	3 091	3611	1931
Odpady z gospodarstw domowych ogółem	Mg**	14 766,72	16 898,49	24 621,20	23 251,93	29 554,87	30441,78	15675,06
Odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg/M/rok	82	100	170,91	176	214	224	142
Emisja gazowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych – bez CO ₂ ***	t/rok	305	240	213	210	1521	230	-75
Emisja pyłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	t/rok	53	51	46	42	41	37	-16
Powierzchnia parku krajobrazowego	ha	16 198,60	16 198,60	16 198,60	16 198,60	16 198,60	16 198,60	0
Powierzchnia obszaru chronionego krajobrazu	ha	16 650,00	16 650,00	16 650,00	16 650,00	16 650,00	16 650,00	0

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2016	2018	2019	2020	2021	Zmiana wartości wskaźnika
1	2	3	4	5	6	7	8	9=8-3
Lesistość powierzchni powiatu	%	26,8	26,8	26,8	26,8	26,9	26,9	0,1

*1 dam³ (dekametr³) = 1 000 m³.

**1 Mg (megagram) = 1 tona.

***W 2019 r. emisja dwutlenku węgla wynosiła 28,1 tys. t i stanowiła 99,3% ogólnej emisji zanieczyszczeń gazowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: GUS, WIOŚ, Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego do roku 2030, Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego za lata 2020–2021, danych urzędów gmin.

3.4. Ład instytucjonalny

3.4.1. Finanse powiatu – analiza strukturalno-porównawcza

Po latach systematycznego wzrostu **dochodów ogółem**, rok 2022 przyniósł spadek wartości tego wskaźnika w porównaniu z rokiem 2021. Z zestawienia wynika, że zmniejszyły się one o 3,9%.

Systematycznie zwiększały się natomiast **dochody własne** powiatu: z 19,1 mln zł w 2007 r., poprzez 50,4 mln zł w 2019 r., 51,6 mln zł w 2020 r. i 60,4 w 2021 r., by w 2022 r. osiągnąć wartość 65,5 mln zł. Ustawowe możliwości ich pozyskiwania są jednak wciąż daleko mniejsze od potrzeb i oczekiwań samorządów powiatowych.

W 2022 r. rekordowy poziom osiągnęły **wydatki**, zarówno ogółem, jak i majątkowe. Wykonanie **wydatków ogółem** na koniec 2022 r. wyniosło 245,9 mln zł i było wyższe niż w 2021 r. o 17,6%, zaś w porównaniu z rokiem 2020 - aż o 43,9% (!). W zestawieniu natomiast z rokiem 2007 wydatki ogółem w 2022 r. wzrosły blisko 3,5-krotnie.

Tabela 54. Podstawowe wskaźniki budżetu powiatu na 2022 r. (wykonanie) oraz ich zestawienie z latami: 2007, 2013, 2019-2021

Wskaźnik	Rok					
	2007	2013	2019	2020	2021	2022
Dochody ogółem (w mln zł)	76,205	124,361	189,508	216,020	228,998	220,036
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem (w %)	25,1	24,6	26,6	23,9	26,4	29,8
Wydatki ogółem (w mln zł)	72,965	119,235	177,705	170,911	209,159	245,903
Deficyt budżetowy (w mln zł)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	- 25,867
Nadwyżka budżetowa (w mln zł)	3,240	5,126	11,803	45,109	19,838	-
Kredyty (w mln zł)	2,410	5,000	5,000	0,00	0,00	0,00
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (w %)	16,8	11,2	35,0	26,3	33,0	36,7

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Poniżej **struktura wydatków** powiatowego budżetu na 2022 r. oraz porównanie do lat: 2007, 2013 i 2020-2021, z uwzględnieniem procentowego udziału nakładów na poszczególne działy w wydatkach ogółem:

Tabela 55. Wydatki (wykonanie) w wybranych działach budżetu oraz ich udział w wydatkach ogółem

Dział budżetu	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem	Wydatki (w mln zł)	% w wydatkach ogółem
	Rok 2007		Rok 2013		2020		2021		2022	
Transport i łączność (drogi)	9,594	13,1	15,841	13,3	43,307	25,3	47,806	22,9	46,197	18,8
Administracja publiczna	10,429	14,3	15,320	12,8	19,084	11,2	18,964	9,1	32,654	13,3
Oświata i wychowanie	15,174	20,8	19,645	16,5	25,117	14,7	32,532	15,6	32,328	13,1
Ochrona zdrowia	11,020	15,1	23,645	19,8	25,473	14,9	43,911	21,0	55,889	22,7
Pomoc społeczna	14,159	19,4	22,134	18,6	22,961	13,4	23,760	11,4	26,529	10,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	7,746	10,6	15,271	12,8	18,685	10,9	19,377	9,3	22,466	9,1
Wydatki ogółem budżetu (w mln zł)	72,965	-	119,235	-	170,911	-	209,159	-	245,903	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

Jak widać, struktura wydatków budżetowych ulegała wyraźnej fluktuacji. W początkowej fazie analizowanego okresu punkt ciężkości strony wydatkowej budżetu przesunięty był na obszar infrastruktury społecznej, tzn. oświatę i wychowanie, pomoc społeczną, ochronę zdrowia. W przypadku tej pierwszej istotne znaczenie miała duża liczba uczniów kształcących się w powiatowych szkołach wówczas ponadgimnazjalnych – ze względu na trendy demograficzne znacznie wyższa niż obecnie.

W późniejszych latach (zważywszy na ograniczony zakres opracowania powyższa tabela ujmuje dane tylko z wybranych lat) zdecydowaną dominantę stanowiły wydatki na transport i łączność, czyli w praktyce nakłady na przebudowy, rozbudowy oraz bieżące utrzymanie dróg powiatowych. W latach 2018-2019, licząc w przybliżeniu, co czwarta, a w 2019 r. nawet co trzecia złotówka wydatkowana z budżetu przeznaczana była na ten właśnie dział. Z porównania wskaźników dla roku 2007 i 2019 wynika, że procentowy udział nakładów na drogownictwo w wydatkach ogółem budżetu uległ prawie potrojeniu (w liczbach bezwzględnych nakłady wzrosły nawet blisko 7-ktrotnie!).

W latach 2020-2021 trend ten został znacząco zahamowany. Dominacja nakładów na zadania inwestycyjne realizowane w obszarze transportu (*de facto* drogownictwa) nad wydatkami w innych działach budżetu nie była już tak wyraźna. Udział wydatków na drogi w wydatkach ogółem budżetu zmniejszył się z 37,1% w 2019 r. do 25,3% w 2020 r. (aż o 11,8 p.p. rok do roku) i 22,9% w 2021 r., czyli o 14,2 p.p. mniej.

Zwiększyła się natomiast partycypacja wszystkich działów związanych z infrastrukturą społeczną. W szczególności dotyczy to ochrony zdrowia (21,0%) - głównie za sprawą trwającej rozbudowy szpitala w Pionkach. Nic więc dziwnego, że ww. wskaźnik dla tego właśnie obszaru wykazuje największą dynamikę wzrostu, i to już kolejny rok z rzędu. O ile w okresie 2019:2020 udział wydatków na ochronę zdrowia w wydatkach ogółem budżetu wzrósł rok do roku i tak

już niemało, bo o 5,1 p.p., o tyle w 2021 r. w porównaniu do 2020 r. przyspieszenie sięgnęło 6,1 p.p.

Rok 2022, zważywszy głównie na kontynuację ww. rozbudowy szpitala w Pionkach, ugruntował swoisty prymat partycypacji wydatków na obszary infrastruktury społecznej, w szczególności ochronę zdrowia, nad nakładami na infrastrukturę techniczną, w szczególności drogownictwo.

Struktura **wydatków majątkowych**³⁴ (zob.: tabela poniżej) w znacznej mierze odzwierciedla ewolucję układu wydatków ogółem budżetu. Rekordowy udział wydatków majątkowych na drogownictwo w wydatkach majątkowych ogółem, który w latach 2018-2019 sięgał ponad 90%, w roku 2020 uległ zdecydowanemu ograniczeniu - do 72,4%, w roku 2021 – do 49,4%, by w roku 2022 ukształtować się na poziomie 39,1%.

Na tle zmniejszonego udziału wydatków majątkowych na drogi uwagę zwraca rekordowo wysoka (43-procentowa) partycypacja nakładów inwestycyjnych na ochronę zdrowia. Stało się tak za sprawą - o czym wyżej była już mowa – z jednej strony przesunięcia wydatkowego wektora w ogóle, z drugiej zaś wskutek realizacji potężnej inwestycji związanej z rozbudową szpitala powiatowego w Pionkach. W konsekwencji po raz pierwszy w analizowanych latach udział wydatków majątkowych na ochronę zdrowia w wydatkach majątkowych ogółem był większy niż partycypacja nakładów inwestycyjnych na drogownictwo.

Po kilkuletniej przerwie w poniższym zestawieniu uwzględniony został również dział „Administracja publiczna”. O ile w ostatnich latach udział wydatków majątkowych w tym obszarze w wydatkach majątkowych ogółem nie przekraczał 1%, o tyle w 2022 r. sięgnął blisko 7%. Stało się tak głównie za sprawą realizacji dużego zadania inwestycyjnego pn.: „Wdrożenie cyfrowego systemu komunikacji społecznej i zarządzania oświatą w powiecie radomskim” wartości 5,1 mln zł.

Tabela 56. Wydatki majątkowe (wykonanie) w wybranych działach budżetu oraz ich udział w wydatkach majątkowych ogółem

Wybrane działy budżetu*	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem	Nakłady (w mln zł)	% w wydatkach majątkow. ogółem
	Rok 2007		Rok 2013		Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022	
Transport i łączność (drogi)	6,620	54,1	9,895	74,1	32,513	72,4	34,085	49,4	35,284	39,1
Oświata i wychowanie	0,058	0,5	0,884	6,6	0,136	0,3	4,225	6,12	1,662	1,8
Ochrona zdrowia	2,566	21,0	0,475	3,6	11,168	24,9	26,198	38,0	39,097	43,0

³⁴

Wydatki powiatu na zadania inwestycyjne, np. w drogownictwie lub edukacji, realizowane przez jednostki budżetowe powiatu, jak PZDP lub szkoły, oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji realizowanych przez inne jednostki, np. powiatowe SPZZOZ (ochrona zdrowia) lub samorządy gminne z terenu powiatu. Wydatki majątkowe to zatem wydatki inwestycyjne oraz dotacje na inwestycje – przyp. red.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Pomoc społeczna	1,412	11,5	1,075	8,1	0,436	1,0	0,901	1,3	0,630	0,7
Administracja publiczna*	0,296	2,4	-	-	-	-	-	-	6,304	6,9
Ogółem wydatki majątkowe	12,241	-	13,349	-	44,898	-	69,000	-	90,860	-

*Udział wydatków majątkowych na administrację publiczną w wydatkach majątkowych ogółem, z wyjątkiem roku 2007, nie przekraczał 1%.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

3.4.2. Administracja samorządowa

a) zatrudnienie w powiecie radomskim

W 2022 r. łączny stan zatrudnienia w jednostkach powiatu radomskiego w porównaniu z rokiem 2021 kształtował się następująco:

Tabela 57. Zatrudnienie w jednostkach powiatu (starostwo oraz jednostki organizacyjne) wg stanu na 31.12.2022 r. i porównanie z rokiem 2021

Lp.	Jednostka powiatu	Liczba osób		Liczba etatów	
		2021 r.	2022 r.	2021 r.	2022 r.
1.	Starostwo Powiatowe w Radomiu	216	230 (w tym 10 osób na zastępstwo)	211,7	225,2 (w tym 10 etatów na zastępstwo)
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu	228	230	227,25	229,25
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu	27 (w tym 2 os. na zastępstwo)	30 (w tym 4 os. na zastępstwo)	25,75 (w tym 1 et. - zastępstwo)	28,75 (w tym 3 et. - zastępstwo)
4.	Dom Pomocy Społecznej w Jedlance	88	85	83,75	82,75
5.	Dom Pomocy Społecznej w Krzyżanowicach	86	91	79,75	81,88
6.	Dom Pomocy Społecznej w Wierzbicy	82	80	78,75	78,5
7.	Środowisk. Dom Pomocy Samopomocy w Jedlance	11	11	9	9,25
8.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Ilży	177	215	170,24	206,42
9.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach – im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej	222	237	220,27	238,09
10.	Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Ilży	32	32	27	27,83
11.	Liceum Ogólnokształcące im. Marii Dąbrowskiej w Pionkach	25	od 1.IX 2022r. wchodzi w skład ZS Pionki	19,23	od 1.IX 2022r. wchodzi w skład ZS Pionki
12.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Bohaterów Ziemi Łżeckiej w Chwałowicach Dane za rok 2021 do 31.08.2021r	51	nie istnieje	26,26	nie istnieje
13.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Ilży	45	47	41,76	43,22
14.	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Marii Curie Skłodowskiej w Pionkach	89	87	75,05	76,94

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

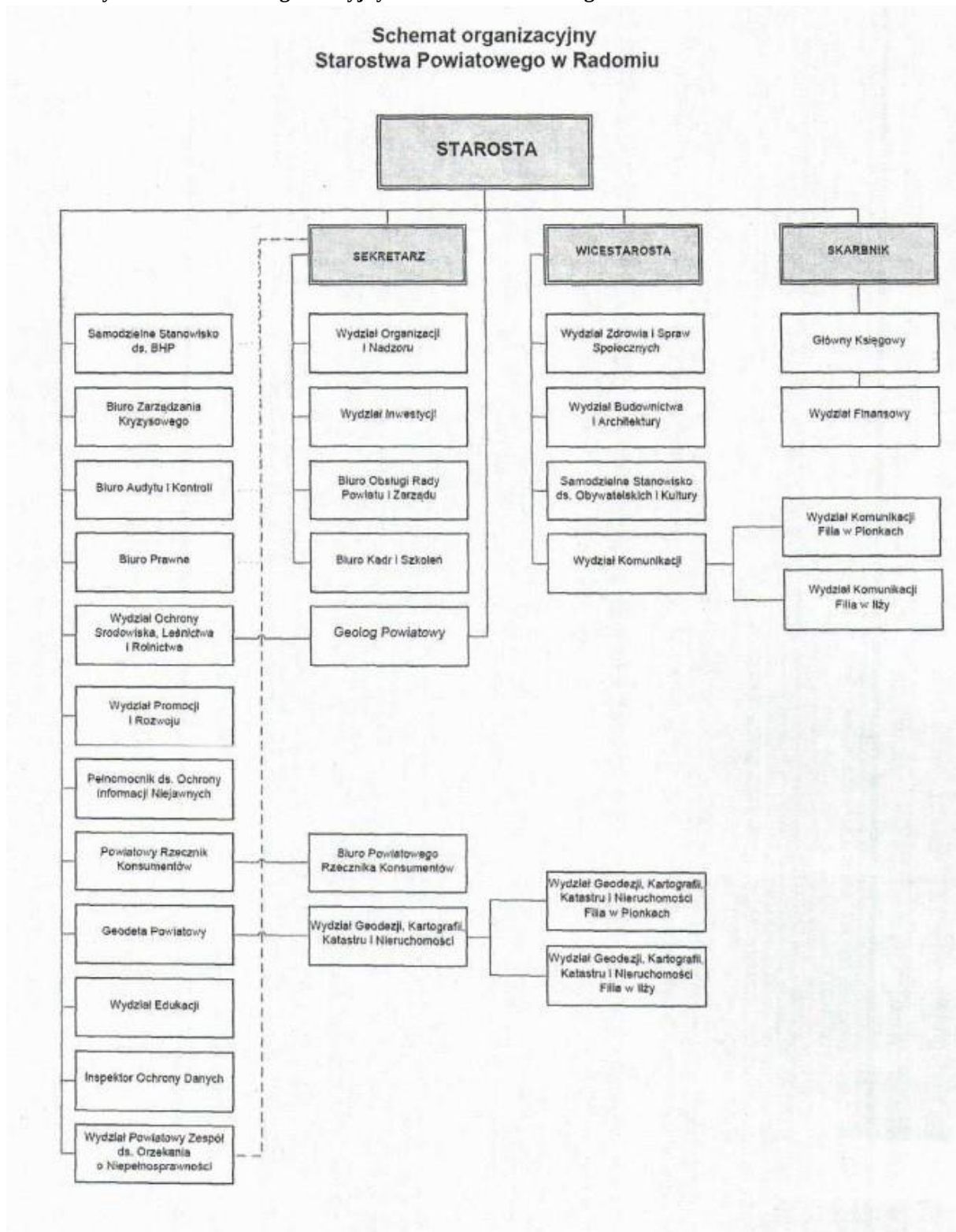
Lp.	Jednostka powiatu	Liczba osób		Liczba etatów	
		2021 r.	2022 r.	2021 r.	2022 r.
15.	Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach	98	79	92,11	74,30
16.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wierzbicy	44	45	37,15	38,32
17.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Chwałowicach Dane za rok 2021 do 31.08.2021r	26	wchodzi w skład ZSiP w Chwałowicach	24,25	wchodzi w skład ZSiP w Chwałowicach -
	Zespół Szkół i Placówek w Chwałowicach Od 1.09.2021	73	65	52,64	59,54
18.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Iłży	10	12	7,35	7,85
19.	Poradnia Psychologiczno-Pedagog. w Pionkach	11	11	7,85	7,85
20.	Poradnia Psychologiczno-Pedagog. w Radomiu	16	19	13,93	14,62
21.	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Radomiu	41	40	40,3	39,3
22.	Powiatowy Instytut Kultury w Iłży	9	10	7,25	8,75
Ogółem:		1707	1 656	1 578,59	1 578,61

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu.

b) organizacja Starostwa Powiatowego w Radomiu

Trudno w tym miejscu prezentować schematy organizacyjne 24 jednostek, włącznie ze służbami, inspekcjami i strażami (patrz: pkt 1.2. tegoż *Raportu...*), funkcjonujących w ramach powiatu. Zważywszy jednak na fakt, że Starostwo Powiatowe w Radomiu zajmuje szczególne miejsce w jego strukturze, będąc najważniejszym komponentem administracji zespolonej w powiecie, poniżej organizacja tej właśnie jednostki:

Wykres 2. Schemat organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu

Źródło: Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu – zał. do uchwały Nr 691/2021 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 16.11.2021 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Radomiu.

c) decyzje administracyjne i postanowienia

Charakterystykę i strukturę aktów administracyjnych wydanych w 2022 r. przez właściwy organ prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 58. Akty administracyjne w powiecie radomskim

Lp.	Zakres spraw	Decyzje administracyjne (w szt.)			Postanowienia administracyjne (w szt.)		
		wydane	zaskarżone	uchylone	wydane	zaskarżone	uchylone
1.	Komunikacja , w tym dot.:	38 687	12	4	21	0	0
	rejestracji pojazdów	34 695	0	0	7	0	0
	praw jazdy (wydawania, zatrzymywania)	3992	12	4	14	0	0
2.	Zarządzanie drogami powiatowymi , w tym dot.:	1204	1	0	354	0	0
	lokalizacji urządzeń infrastruktury techn. w pasie drogowym	443	0	0	0	0	0
	lokalizacji zjazdów	170	1	0	0	0	0
	zajęcia pasa drogowego	588	0	0	0	0	0
	reklam w pasie drogowym	3	0	0	0	0	0
	opinii projektów decyzji o warunkach zabudowy	0	0	0	354	0	0
3.	Zarządzanie ruchem na drogach powiatowych i gminnych , w tym dot.:	66	0	0	11	0	0
	przejazdów pojazdów nienormatywnych	62	0	0	0	0	0
	wykorzystania dróg w sposób szczególny	4	0	0	11	0	0
4.	Budownictwo , w tym dot.:	2306	9	1	1613	0	0
	pozwoleń na budowę	2064	8	1	1613	0	0
	zgłoszeń (decyzji sprzeciwu)	242	1	0			
5.	Geodezja, nieruchomości, kataster , w tym dot.:	1 768	9	0	76	2	0
	gospodarki gruntami rolnymi i ochrony gruntów	1336	1	0	60	2	0
	gospodarki nieruchomościami nierolnymi	387	8	0	14	0	0
	katastru	3	0	0	2	0	0
	klasyfikacji użytków gruntowych oraz modernizacji gruntów	60	0	0	0	0	0
6.	Ochrona środowiska, rolnictwo i leśnictwo , w tym dot.:	178	1	0	12	0	0
	przetrzymania charta	3	0	0	0	0	0
	zmiany lasu na użytek rolny	0	0	0	0	0	0
	zadrzewień	111	1	0	0	0	0
	przekwalifikowania gruntu rolnego na grunt leśny(PROW)	1	0	0	0	0	0

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Lp.	Zakres spraw	Decyzje administracyjne (w szt.)			Postanowienia administracyjne (w szt.)		
		wydane	zaskarżone	uchylone	wydane	zaskarżone	uchylone
	geologii	29	0	0	2	0	0
	gospodarki wodnej	13	0	0	6	0	0
	gospodarki odpadami	10	0	0	4	0	0
	ochrony powietrza i ochrony przed hałasem	11	0	0	0	0	0
7.	Zdrowie i sprawy społeczne, w tym dot.:	17	0	0	0	0	0
	sprowadzenia zwłok z zagranicy	17	0	0	0	0	0
8.	Promocja zatrudnienia i instytucje rynku pracy, w tym dot.:	47 764	100	12	428	0	0
	uznania za osobę bezrobotną z prawem i bez prawa do zasiłku	18 049	96	11	285	0	0
	utruty statusu bezrobotnego z prawem i bez prawa do zasiłku	19 826				0	0
	przyznania, utraty, zawieszenia i wznowienia stypendiów i dodatków aktywizacyjnych	6 422				0	0
	nabycia i utraty prawa do zasiłku w trakcie posiadania statusu bezrobotnego	2 913				0	0
	obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia	554	4	1	143	0	0
9.	Rodzina i pomoc społeczna, w tym dot.:	921	0	0	1	0	0
	przyznania dodatku wychowawczego	66	0	0	0	0	0
	przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych	120	0	0	0	0	0
	przyznania świadczenia na kontynuowanie nauki dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek	66	0	0	0	0	0
	zwolnienia rodziców biologicznych z odpłatności	120	0	0	0	0	0
	umieszczenia osoby w DPS i odpłatności	351	0	0	0	0	0
	uczestnictwa w ŚDS	26	0	0	1	0	0
	Edukacja, w tym dot.:	538	0	0	0	0	0
10.	skreślenia z listy uczniów	3	0	0	0	0	0
	zwolnienia uczniów z zajęć wychowania fizycznego	104	0	0	0	0	0
	zwolnienia z opłat za posiłki	1	0	0	0	0	0
	potrzeby kształcenia specjalnego	377	0	0	0	0	0

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Lp.	Zakres spraw	Decyzje administracyjne (w szt.)			Postanowienia administracyjne (w szt.)		
		wydane	zaskarżone	uchylone	wydane	zaskarżone	uchylone
	potrzeby nauczania indywidualnego	53	0	0	0	0	0
	Rozwój powiatu, w tym dot.:	17	0	0	11	0	0
	planowania i zagospodarowania przestrzennego	0	0	0	11	0	0
11.	ewidencji Starosty Radomskiego organizacji pozarządowych: stowarzyszeń kultury, kultury fizycznej nieprowadzących działalności gospodarczej oraz uczniowskich klubów sportowych	17	0	0	0	0	0
12.	Orzekanie o niepełnosprawn. i jej stopniu	2568	197	17	34	0	0
Ogółem:		96 034	329	34	2 561	2	0

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu radomskiego.

Jak wynika z przedstawionych danych w 2022 r. w starostwie i jednostkach organizacyjnych powiatu radomskiego wydano łącznie 98 595 aktów administracyjnych (decyzji i postanowień), czyli o 7 768 mniej (7,3%) niż w 2021 r.

Spółród 96 034 decyzji administracyjnych 329, tj. 0,34%, zostało zaskarżonych przez stronę, przy czym organ drugiej instancji uchylił do ponownego rozpatrzenia tylko 34, czyli zaledwie 0,03% ogółu wydanych decyzji. W przypadku 2 561 postanowień administracyjnych zaskarżono 2, tj. 0,08% ogółu.

d) skargi na działalność organów i jednostek powiatu

Dane dotyczące liczby, przedmiotu oraz sposobu rozstrzygnięcia skarg (w rozumieniu Kodeksu Postępowania Administracyjnego) na działalność organów i jednostek powiatu, które wpłynęły od mieszkańców w 2022 r., prezentuje poniższe zestawienie:

Tabela 59. Skargi na działalność jednostek powiatu w 2022 r.

Lp.	Jednostka, której dotyczyła skarga	Skargi w rozumieniu KPA (w szt.)					Przedmiot skargi
		wpłynęło	zasadne	niezasadne	w toku	pozostawione bez rozpoznania	
1.	Starosta Radomski	5	0	5	0	0	- Skarga dotycząca nieprawidłowości w wydawaniu decyzji oraz przewlekłość prowadzenia spraw przez urzędników Wydziału Ochrony Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa, oraz Wydziału Budownictwa i Architektury Starostwa Powiatowego w Radomiu. - Skarga na bezczynność organu w sprawie informacji na temat podstawy prawnej przekształcenia z urzędu działki - Skarga na nieprofesjonalne zachowanie pracownika Wydziału Komunikacji - Skarga na pracownika Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości dotycząca odmowy sporządzenia kopii (aparatem cyfrowym) aktów notarialnych - Skarga na niewłaściwe sporządzenie decyzji administracyjnej przez Wydział Budownictwa i Architektury
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu	2	0	2	0	0	- Skarga dotyczyła nieprofesjonalnego zachowania pracownika Urzędu, wynikającego z udzielenia błędnej informacji w sprawie refundacji kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7. - Skarga dotyczyła zarzutów w stosunku do niewłaściwej obsługi i nękania przez pracownika Urzędu.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Lp.	Jednostka, której dotyczyła skarga	Skargi w rozumieniu KPA (w szt.)					Przedmiot skargi
		wpłynęło	zasadne	niezasadne	w toku	pozostawione bez rozpoznania	
4.	Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Jedlance	2	0	0	2	0	1. Skarga na naganne zachowanie dyrektora wobec opiekuna prawnego jednej z mieszkańek DPS-u w Jedlance. 2. Skarga na naganne zachowanie dyrektora wobec pracownika DPS w Jedlance, podważanie jego kompetencji wśród personelu oraz mieszkańców Domu, nieuzasadniona nagana a w konsekwencji wypowiedzenie warunków pracy i płacy
5.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Pionkach im. Lecha i Marii Kaczyńskich – Pary Prezydenckiej	4	0	4	0	0	1. Skargi pacjenta na zbyt długi okres oczekiwania na wizytę do Poradni Neurologicznej. 2. Skarga pacjenta z zastrzeżeniami do przebiegu hospitalizacji i niewystarczającej opieki na Oddziale Chirurgii. 3. i 4. Skarga Pacjenta na Zespół Ratownictwa Medycznego za odmowę pomocy medycznej.
6.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Iłży	1	0	1	0	0	Skarga pacjenta na opieszałość i nieodpowiednie zachowanie lekarza w Poradni Nocnej i Świątecznej Pomocy Szpitala w Iłży.
Ogółem:		14	0	12	2	0	-

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, jednostki organizacyjne powiatu radomskiego.

Jak wynika z powyższych danych w 2022 r. na działalność jednostek powiatu wpłynęło 14 skarg, z których 12 uznane zostało za niezasadne, 2 są w trakcie rozpatrywania. W 2021 r. w powiatowych rejestrach odnotowano łącznie 27 skarg, w tym 2 zasadne, 21 niezasadnych a 4 pozostawione bez rozpoznania.

e) orzekanie o niepełnosprawności

Orzeczenia o ustaleniu niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności wydaje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Do końca 2019 r. zespół funkcjonował jako jednostka organizacyjna powiatu radomskiego, obsługując także mieszkańców

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

6 sąsiednich powiatów: białobrzeskiego, grójeckiego, kozienickiego, przysuskiego, szydlowieckiego i zwoleńskiego (od 1 stycznia 2020 r. PZON działa jako wydział Starostwa Powiatowego w Radomiu). Z racji choćby tylko liczby ludności zamieszkującej na terenie działania poszczególnych samorządów wnioski mieszkańców powiatu radomskiego mają największy udział w łącznej liczbie załatwianych spraw.

Podstawowe dane dotyczące powiatu radomskiego oraz wskaźniki ogółem zawiera poniższe zestawienie:

Tabela 60. Wnioski rozstrzygane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2022 r. i porównanie z rokiem 2021

Lp.	Wskaźnik	Powiat radomski		Ogółem	
		2021	2022	2021	2022
1.	Liczba złożonych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności i niepełnosprawności (ogółem)	2 269	2773	6 580	7631
2.	Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności i niepełnosprawności	2 231	2568	6 226	6879
3.	Liczba wydanych legitymacji uprawniających do zniżkowych przejazdów środkami komunikacji publicznej	254	391	545	826
4.	Liczba wydanych kart parkingowych uprawniających do parkowania pojazdów w miejscach dla osób z niepełnospr.	321	434	692	990

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu.

f) ochrona praw konsumentów

Powiatowy Rzecznik Konsumentów realizuje zadania samorządu w zakresie ochrony praw konsumentów jako zadania własne na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.

Podstawę prawną działalności rzecznika konsumentów stanowią przepisy art. 37 - 43 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, które wskazują, że podstawowym i nadrzędnym celem rzecznika konsumentów jest ochrona praw i interesów konsumentów. Zadanie to realizowane jest między innymi poprzez zapewnienie bezpłatnych porad i informacji prawnej w zakresie ochrony konsumentów, występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów, współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Rzecznikiem Finansowym, Urzędem Komunikacji Elektronicznej, Urzędem Regulacji Energetyki, Państwową Inspekcją Handlową, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Komendą Wojewódzką Policji oraz organizacjami konsumenckimi.

W 2022 roku do Powiatowego Rzecznika Konsumentów wpłynęło 910 spraw. Dotyczyły one udzielenia pomocy prawnej związanej z realizacją umów sprzedaży stacjonarnej, na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa, usług, umów o dzieło, umów telekomunikacyjnych, pocztowych i kurierskich, sektora energetycznego i wodnego, turystyki i rekreacji, urządzeń gospodarstwa domowego, artykułów wyposażenia domu, umów finansowych, transportowych, ubezpieczeniowych, związanych z opieką zdrowotną.

W roku sprawozdawczym problemy konsumentów związane były z reklamacjami składanymi zarówno z tytułu gwarancji jakości, jak i z tytułu rękojmi. Polegały one głównie na

nieuznaniu reklamacji przez sprzedawców, pomimo występowania do tego przesłanek lub także odmowa uznania reklamacji przez gwaranta. Wiele kwestii dotyczyło również zawierania umów pod wpływem błędu z firmami oferującymi sprzedaż oraz montaż instalacji fotowoltaicznych, nienależycie wykonanej naprawy motoryzacyjnej czy dokonania wadliwego montażu stolarki okiennej i drzwiowej. Rok 2022r., w dużym stopniu naznaczony był Rosyjską inwazją na Ukrainę, co z oczywistych względów odbiło się na sytuacji ekonomicznej kraju jak i również miało ogromny wpływ na budżety konsumentów, którzy dokonali przewartościowania potrzeb konsumenckich. Konsumentów ograniczyli wydatki, rozważniej podejmowali decyzje zakupowe a także uważniej przyglądali się swoim wyborom zakupowym.

Rzecznik udzielał konsumentom pomocy w formie porad osobistych, pisemnych i telefonicznych. Występował 73 razy do przedsiębiorców na rzecz ochrony interesów konsumenckich, prowadził mediacje telefoniczne oraz za pomocą poczty elektronicznej na rzecz pokrzywdzonych konsumentów. Wystąpił również dwukrotnie z zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia wykroczenia przez przedsiębiorców w zakresie uporczywego nieudzielania wyjaśnień na wystąpienie rzecznika z godnie z art. 114 ust.1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. 2021,poz.275)

Pomoc rzecznika odnosiła pozytywny skutek, z wyjątkiem sporadycznych sytuacji, w których roszczenia konsumenta były ewidentnie nieuzasadnione. Rzecznik podejmował także szereg działań edukacyjnych na rzecz konsumentów dorosłych oraz młodzieży szkolnej. Ponadto współpracował z lokalnymi oraz społecznościowymi mediami, udzielając wywiadów i informacji na temat bieżących problemów konsumenckich.

3.4.3. Organizacje pozarządowe, partycypacja społeczna

Organizacje pozarządowe zarejestrowane w ewidencji Starosty Radomskiego wg stanu na koniec 2022 r.:

Tabela 61. Organizacje pozarządowe w ewidencji Starosty Radomskiego

Lp.	Typ i dziedzina aktywności organizacji pozarządowej	Liczba
1.	Uczniowskie Kluby Sportowe	55
2.	Kluby sportowe	60
3.	Stowarzyszenia – koła gospodyń wiejskich	106
4.	Stowarzyszenia społeczne – inne	
	stowarzyszenia zwykła	65
	Stowarzyszenia rejestrowe	105
5.	Fundacje	28
6.	Ochotnicze straże pożarne	90
Razem:		508

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu.

O współpracy powiatu radomskiego z organizacjami pozarządowymi mowa jest też w pkt 2.2.13 i 3.1.6 niniejszego *Raportu*...

Wykaz przedsięwzięć powiatu radomskiego poddanych konsultacjom społecznym z mieszkańcami bądź ich reprezentacją zawiera poniższe zestawienie:

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

Tabela 62. Powiatowe przedsięwzięcia poddane konsultacjom społecznym w 2022 r.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia (programu, projektu, zadania inwestycyjnego itp.) konsultowanego z mieszkańcami lub ich reprezentacją	Zakres tematyczny przedsięwzięcia poddanego konsultacjom społecznym	Jednostka przeprowadzająca konsultacje społeczne
1.	Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2023 r.	Współpraca powiatu z organizacjami pozarządowymi	Starostwo Powiatowe (Wydział Promocji i Rozwoju Powiatu)
2.	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego do roku 2030	Dokumentacja dotycząca opracowania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego	Starostwo powiatowe w Radomiu (Wydział Ochrony Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa)

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomiu, powiatowe jednostki organizacyjne.

ZAKOŃCZENIE

Pandemia COVID-19, która na początku 2020 r. dotarła również do Polski, diametralnie zmieniła rzeczywistość społeczno-gospodarczą zarówno całego państwa, jak i poszczególnych samorządów: od województw poczynając, poprzez powiaty, a na gminach kończąc. Choć dziś jesteśmy mądrzejsi o dwa lata doświadczeń, to na sytuację społeczno-gospodarczą powiatu, kraju i całej Wspólnoty Europejskiej, wpływają kolejne czynniki, jak działania wojenne w sąsiedniej Ukrainie, czy niekorzystne procesy gospodarcze, jak wysoka inflacja, czy dezorganizacja łańcuchów dostaw, a co za tym idzie rosnące koszty inwestycji. Większość pytań, obaw i dylematów definiowana w *Zakończeniu* poprzedniego *Raportu*... pozostaje więc nadal aktualna: jak w nadchodzących miesiącach i latach kształtować się będzie sytuacja epidemiczna oraz gospodarcza?; w jakim stopniu wpłynie ona na wzrost gospodarczy lub kolejną światową recesję?; czy finanse publiczne państwa podołają nowym wyzwaniom? Z ostatecznymi odpowiedziami na te i szereg innych kwestii przyjdzie nam jeszcze poczekać. Mimo wielu niewiadomych, warto jednak sformułować kilka prognoz i konkluzji na przyszłość.

1. **Inwestycje motorem napędowym.** Wydatki majątkowe – już tylko z racji szeregu rozpoczętych wieloletnich inwestycji, nie mówiąc o tych, które mają jeszcze ruszyć - z pewnością nadal będą miały bardzo wysoki udział w wydatkach ogółem budżetu powiatu, czyli rzędu 30 %. Konfrontacja z trudnym i wymagającym otoczeniem zewnętrznym nie może przecież oznaczać rezygnacji z kontynuowania prowadzonych już przedsięwzięć lub podejmowania nowych wyzwań inwestycyjnych.
2. **Dotacje zewnętrzne kluczem do rozwoju.** Warunkiem utrzymania obecnego tempa inwestycyjnego będzie efektywne zdobywanie przez samorząd powiatowy środków zewnętrznych, pochodzących zarówno ze źródeł krajowych (państwowe fundusze celowe, budżet państwa), jak i zagranicznych (Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne EFSI, w szczególności Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego zwłaszcza w ramach RPOWM na lata 2021-2027). Faktem jest jednak, że realizacja wspomnianej nowej unijnej perspektywy finansowej oddala się w czasie, a to za sprawą długotrwałych procedur i konieczności akceptacji RPOWM przez Komisję Europejską. W odniesieniu do środków krajowych, powiat odnotował już niemałe sukcesy. W 2020 r. oraz na początku 2021 r. budżet samorządu powiatowego zasiliły m.in. dotacje ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla JST, przyznane w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (RFIL) w łącznej kwocie 42,1 mln zł. Przeznaczone zostały na dofinansowanie modernizacji czterech dróg, rozbudowy szpitala w Pionkach oraz przebudowy i rozbudowy budynku szkolnego dla SOSW w Chwałowicach (zob.: uwagi poniżej). Istotnym wsparciem dla realizacji powiatowych inwestycji były także środki pozyskane w 2021 r. i 2022 r. m.in. z:
 - Rządowego Funduszu Dróg Samorządowych (RFDS) - na przebudowę/rozbudowę dróg powiatowych,
 - Funduszu Solidarnościowego (FS) - na budowę Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Krzyżanowicach,

- Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF) – na remonty szkolnych obiektów sportowych przy CKZiU w Pionkach, ZS w Pionkach i LO w Iłży;
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) – na likwidację barier transportowych i architektonicznych z myślą o osobach z niepełnosprawnościami.

Dobra passa może trwać również w najbliższych latach, a to za sprawą mnogości programów i funduszy rozwojowych. Środki europejskie w ramach nowej perspektywy budżetowej UE, Krajowy Plan Odbudowy, Program Polska Wschodnia, RFIL, RFDS, Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, PFRON, FS, FRKF to tylko niektóre źródła potencjalnych dotacji rozwojowych, o które powiat zamierza zabiegać w celu efektywnego i skutecznego zdobywania dofinansowania kosztów samorządowych inwestycji.

3. **Inwestycyjne wizytówki powiatu.** Wystarczy pobieżna analiza struktury budżetu na 2022 r. oraz zapisów Wieloletniej Prognozy Finansowej, aby dostrzec skalę prowadzonych przez powiat inwestycji. Nie sposób w tym miejscu dokonać przeglądu wszystkich przedsięwzięć, dlatego odwołajmy się tylko do najważniejszych lub największych zadań:

- ❖ **rozbudowa szpitala w Pionkach** to zdecydowanie największa, a zarazem sztandarowa inwestycja powiatu. Rozpoczęte w 2019 r. przedsięwzięcie obejmuje budowę pawilonów zabiegowego i zachowawczego, a także zakupy sprzętu i wyposażenia oraz rewitalizację i adaptację istniejącego budynku dawnej chirurgii na potrzeby administracji szpitala, laboratorium medycznego i izolatorium. Pierwszy pawilon, zabiegowy, został oddany do użytku pod koniec 2020 r. i rozpoczął działalność w lutym 2021 r. We wrześniu 2023 r. planowane jest oddanie do użytku drugiego pawilonu, zachowawczego, w którym będą mieścić się oddziały wewnętrzne oraz oddział rehabilitacji. Cała inwestycja kosztować będzie ponad 76,5 mln zł. Trzeci etap inwestycji, czyli rewitalizacja istniejącego budynku dawnej chirurgii, również planowany jest na wrzesień 2023 r. W ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych powiat otrzymał dotacje na rozbudowę szpitala w łącznej wysokości 28,5 mln zł.
- ❖ **modernizacja szpitala w Iłży** – to zadanie ma również fundamentalne znaczenie dla systemu powiatowej ochrony zdrowia. Zakres prac obejmował m. in. modernizację działu chirurgii ogólnej wraz z blokiem operacyjnym oraz zakup sprzętu i wyposażenia medycznego. W 2022 rozpoczęto modernizację kolejnego Oddziału Pediatrii (pierwsze piętro budynku B) wraz z dobudową szybu windowego, a jej zakończenie planowane jest w 2023 roku.
- ❖ **przebudowa/rozbudowa dróg** – drugim, po ochronie zdrowia, priorytetowym obszarem inwestycji powiatowych pozostaje nadal przebudowa lub rozbudowa infrastruktury drogowej. Do najważniejszych inwestycji, których realizacja – również przy wsparciu ze środków Funduszu Dróg Samorządowych oraz Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych – została zakończona w roku 2022 lub

rozpoczęta z terminem realizacji na rok 2023, należały m.in. zadania na następujących odcinkach dróg powiatowych:

- przebudowa drogi Wojciechów-Kozłów-Rajec Szlachecki na odcinku 5 kilometrów wraz z budową ścieżki rowerowej, planowane zakończenie 2023 rok (w gm. Jastrzębia),
- przebudowa drogi Iłża – Antoniów na długości 3,8 kilometra wraz z budową ścieżki rowerowej (w gm. Iłża),
- przebudowa drogi Przytyk-Kozuchów na odcinku blisko 2,9 kilometra (w gm. Przytyk),
- przebudowa drogi Radom-Augustów-Kowala-Parznice – budowa ronda wraz z oświetleniem czterech przejść dla pieszych (w gminie Kowala),
- przebudowa drogi Brzóza-Radom w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściu dla pieszych w Jastrzębi (w gm. Jastrzębia),
- przebudowa drogi Jedlnia Letnisko – Czarna w celu poprawy bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych w miejscowości Słupica (w gm. Jedlnia – Letnisko),
- przebudowa drogi powiatowej Jedlnia-Sokoły-Pionki (Al. Jana Pawła II) w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściu dla pieszych (w gm. M. Pionki),
- przebudowa drogi Jasieniec Iłżecki Górny-Pastwiska w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściu dla pieszych w Jasieńcu Iłżeńskim (w gm. Iłża).

Ponadto nadal trwają rozmowy z władzami Gminy Miasta Radomia dotyczące budowy parkingu przed budynkiem Starostwa Powiatowego przy ul. Tadeusza Mazowieckiego 7 w Radomiu, który rozwiązałby problemy z parkowaniem w okolicach urzędu. Powiat deklaruje finansowe wsparcie inwestycji, ale, zważywszy na lokalizację działek na terenie miasta, konieczne są przede wszystkim dobra wola, zaangażowanie i przychylność władz Radomia. Zadanie to, czyli, ściślej biorąc, budowa centrum przesiadkowego wraz z parkingiem w pobliżu dworca PKP/PKS w Radomiu od strony ul. Tadeusza Mazowieckiego, zostało także wskazane przez powiat jako jedna z propozycji przedsięwzięć inwestycyjnych, które mogłyby być realizowane i współfinansowane ze środków UE w ramach zintegrowanej wiązki projektów drogowych (na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych) ujętej w projektowanych instrumentach terytorialnych, jak np. ZIT;

- ❖ **budowa sali gimnastycznej przy LO w Pionkach** – otwarcie tej inwestycji, wspierającej rozwój powiatowej sieci szkół średnich, miało miejsce we wrześniu 2022 r. Zadanie, którego koszt to ok. 5,2 mln zł, uzyskało dofinansowanie ze środków FRKF w ramach programu „Sportowa Polska - 2021”, prowadzonego przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, skutkiem czego powiat otrzymał dotację w wysokości ponad 2,5 mln zł, czyli 50 % wartości projektu.

Ponadto oddano do użytku wirtualną strzelnicę, gdzie wartość tej inwestycji to 250 tysięcy złotych;

- ❖ **rozbudowa i modernizacja budynków szkół specjalnych w Pionkach i Chwałowicach** – w 2022 roku podpisano dwie umowy na rozbudowę i modernizację budynków szkół specjalnych, których realizacja odbywa się w latach 2022-2023, czyli rozbudowę Zespołu Szkół i Placówek w Chwałowicach – budowa amfiteatru, miniobserwatorium oraz łącznika pomiędzy szkołą a internatem (wartość inwestycji 2,9 miliona złotych) oraz kompleksową modernizację głównego budynku Zespołu Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wartość tej inwestycji to 11,1 miliona złotych (z czego 5 milionów pochodzi z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych). W 2022 roku w Zespole Szkół w Chwałowicach wyremontowano i zmodernizowano również salę gimnastyczną, na którą pozyskano dotację z budżetu Sejmiku Województwa Mazowieckiego w kwocie 270 tysięcy złotych;
- ❖ **budowa Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Krzyżanowicach (PCOM)** – nowa placówka działa od 1 stycznia 2023 roku. Całkowity koszt tego projektu to 4,2 mln zł. Dofinansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego, przyznane już powiatowi na podstawie umowy z Wojewodą Mazowieckim, opiewa na 3 mln zł, tj. 70 % wartości przedsięwzięcia;
- ❖ **likwidacja barier dla osób niepełnosprawnych.** Powiat Radomski otrzymał dofinansowanie ze środków PFRON na likwidację barier transportowych, architektonicznych oraz przeciwdziałania degradacji warsztatów terapii zajęciowej w jednostkach organizacyjnych powiatu i jednostkach zewnętrznych na łączną kwotę 1,6 mln zł, w tym dofinansowanie ze środków PFRON – 976,2 tys. zł. Dotacje pomocowe zostały udzielone m.in. na zakup i montaż windy w internacie ZSiP w Chwałowicach, zakup mikrobusów dostosowanych do potrzeb ON dla tej placówki, zakup autobusu dla ON dla Miasta Pionki oraz Gminy Jedlińsk, a także przystosowanie pomieszczeń, w tym łazienek, do potrzeb ON w Zespole Szkół im. Śniadeckiego w Pionkach, a także Urzędzie Miejskim w Pionkach, urzędach gmin i WTZ.
- ❖ **termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej** – w celu poprawy efektywności energetycznej i uzyskania oszczędności eksploatacyjnych, została zrealizowana modernizacja energetyczna siedziby Starostwa Powiatowego, a następnie będą prowadzone podobne prace w kolejnych budynkach jednostek organizacyjnych powiatu, w tym domów pomocy społecznej, placówek edukacyjnych czy PUP. O tym, które budynki zostaną objęte programem oraz w jakim zakresie (wymiana źródeł ciepła, wybór optymalnego typu instalacji OZE itp.) zdecydują wykonane już audyty energetyczne.
- ❖ **transformacja energetyczna** – rozpoczęły się prace koncepcyjne i studyjne, związane z uzyskaniem przez powiat możliwości udziału w nowych projektach OZE, zakładających np. budowę farm fotowoltaicznych. Celem jest udział samorządu powiatowego w wytwarzaniu lub pozyskiwaniu energii elektrycznej

z nowoczesnych źródeł odnawialnych. Efektem w skali mikro byłoby uzyskanie znaczącej redukcji kosztów, związanych z zasilaniem wszystkich powiatowych budynków, a w skali makro – pozycja prosumenta, czyli podmiotu wytwarzającego i sprzedającego energię innym grupom odbiorców. Powiat posiada w Chwałowicach odpowiednie grunty, na których będzie możliwa budowa farmy fotowoltaicznej o mocy początkowej do 1 MW. Przygotowania do tej innowacyjnej w skali regionu budowy są w zaawansowanej fazie.

4. **Drogowe kontrakty z gminami** - implementacja tego typu partnerskich porozumień w najbliższych latach będzie nadal jednym z ważniejszych wyznaczników działań zarządu powiatu. Realizacja szeregu kosztownych zadań inwestycyjnych, jak modernizacje szpitali w Pionkach i Iłży, ale także wielu projektów drogowych, wymusza zmianę struktury oraz wielkości powiatowych wydatków na zadania inwestycyjne. Zarząd Powiatu nieustannie zamierza zachęcać samorządy lokalne do partnerskiego współfinansowania przebudowy lub rozbudowy dróg powiatowych, prowadzących przez teren danej gminy. Takie zaangażowanie brane będzie pod uwagę przy określaniu planów i harmonogramów modernizacji powiatowej infrastruktury drogowej. Szczegółowe zasady oraz warunki współpracy są przedmiotem konsultacji i uzgodnień między powiatem a zainteresowanymi gminami.
5. **Partnerstwa lokalnych samorządów**, zawiązywane już nie tylko w celu przebudowy/rozbudowy dróg, ale także z myślą o wielu innych, zintegrowanych obszarach współpracy, bardzo zyskały w ostatnich latach na randze i znaczeniu. W 2019 r. bardzo silny impuls nadała im *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030* (KSRR 2030), która przewidywała wprowadzenie nowego instrumentu wyrównywania dysproporcji rozwojowych w postaci tzw. porozumień terytorialnych. Samorządy różnych szczebli mogą je tworzyć na rzecz realizacji wspólnych przedsięwzięć, których zasięg oddziaływania wykracza poza teren jednej gminy. Swoisty bonus to możliwy udział w tego typu partnerstwie również samorządu województwa lub nawet państwa oraz finansowe wsparcie z ich strony realizacji zadań będących przedmiotem porozumienia terytorialnego. W ślad za KSRR 2030 podejście terytorialne do polityki rozwoju, w tym duże znaczenie roli, jaką w tej koncepcji przypisano ponadlokalnym partnerstwom, znalazło potwierdzenie w nowelizacji ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz projektach dokumentów programowych określających zasady implementacji Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych w nowej perspektywie budżetowej UE. Dlatego zarząd powiatu, kierując się również tymi przesłankami, zamierza aktywnie uczestniczyć w dyskusjach i realnie wpływać na kształt zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) na terenie Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF), a także innych instrumentów terytorialnych (IIT), inicjując np. tworzenie powiatowo-gminnych porozumień terytorialnych. Pomysłów na wspólne inwestycje, które mogłyby zostać zrealizowane z korzyścią dla poprawy jakości życia mieszkańców naszych „małych ojczyzn”, z pewnością nie zabraknie.
6. **Kapitał ludzki.** – w tym obszarze największymi wyzwaniami niezmiennie pozostają:
 - elastyczne dostosowywanie oferty edukacyjnej powiatowych szkół do zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz jej stałe uatrakcyjnianie;

- rekrutacja większej liczby uczniów do klas pierwszych oraz jednocześnie zmniejszanie odpływu młodzieży, w szczególności z Pionek, do liceów i techników w większych ośrodkach, zwłaszcza w Radomiu;
- stała poprawa poziomu nauczania i w konsekwencji również wyników matur oraz egzaminów potwierdzających zdobycie kwalifikacji zawodowych.

7. **Optymalizacja struktur powiatowych.** Monitoring i ewaluacja jakości funkcjonowania systemu powiatowych struktur, także w kontekście zmieniających się warunków otoczenia zewnętrznego, zawsze były skutecznymi instrumentami zwiększania efektywności oraz użyteczności instytucjonalnej organizacji samorządu. Pomagają bowiem w znalezieniu odpowiedzi na generalne pytanie: gdzie szukać i jak efektywniej wykorzystywać drzemiący potencjał, także z myślą o oszczędnym gospodarowaniu zasobami finansowymi powiatu, w tym redukowaniu zbędnych wydatków? Dlatego kontynuowanie wykorzystywania istniejących możliwości w celu racjonalizacji systemu organizacji powiatowych struktur to kolejny kierunkowy wyznacznik prac zarządu. Proces ten ruszył zresztą już w 2019 r., a jego przejawami było m.in. dostosowanie liczby łóżek w obu powiatowych szpitalach do faktycznego zapotrzebowania, z czym wiązała się konieczność ich redukcji, zmiana struktury Starostwa Powiatowego w Radomiu usankcjonowana wprowadzeniem nowego regulaminu organizacyjnego tej jednostki czy też likwidacja (z mocy prawa) Międzypowiatowego Oddziału Doskonalenia Nauczycieli w Radomiu z/s w Iłży, który nie uzyskał akredytacji na kontynuowanie działalności. Zważywszy na bardzo duże potrzeby w obszarze kształcenia i opieki nad osobami z niepełnosprawnościami:

- w 2020 r. utworzono SOSW, a następnie ZSziP w Chwałowicach;
- od 2022 r. w Pionkach działa jako odrębny podmiot placówka kształcąca dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami. Docelowo skorzysta ona w pełnym zakresie z bazy lokalowej obecnego Zespołu Szkół im. J. Śniadeckiego, w którego ramach od kilku lat działają m.in. szkoły specjalne.
- w 2022 r. utworzono nową jednostkę organizacyjną powiatu, tj. Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Krzyżanowicach, w którym mieszkanie i opiekę znalazły 23 dorosłe osoby z niepełnosprawnościami w stopniu umiarkowanym i znacznym.

Więcej dla inwestorów. Zawarte w poprzednich raportach zapowiedzi, by oprócz budowania i ugruntowywania przyjaznej atmosfery wokół biznesu, pozostają nadal w mocy. Działania te można realizować m.in. poprzez organizowanie imprez promujących oraz honorujących lokalne firmy, produkty i marki (Nagroda Gospodarcza Starosty Radomskiego „Perła Powiatu”), ale również podejmowanie działań służących skutecznemu zachęcaniu rodzimych przedsiębiorców do rozwijania działalności gospodarczej, zaś w przypadku inwestorów z zewnątrz – lokowaniu kapitału na terenie powiatu. Zarząd Powiatu rozpoczął działania w tym zakresie przede wszystkim w Chwałowicach, gdzie na mocy przetargu nieograniczonego wydzierżawiono na trzy lata 46 ha gruntów rolnych. Proces zachęcania do lokowania inwestycji na terenie powiatu opiera się głównie o posiadane zasoby, tj. powiatowe nieruchomości na cele inwestycyjne. Na tego typu ofertę mogą złożyć się działki w Pionkach (teren przy ul. M. Garszwo może być przeznaczony na inwestycje deweloperskie) czy w gm. Jedlińsk (w msc. Jedlanka teren może być przeznaczony na inwestycje związane np. z logistyką). Kolejnym

elementem, wiążącym się jednak ze sporym nakładem prac przygotowawczych, w tym podpisaniem stosownych porozumień z JST z terenu powiatu, byłoby stworzenie wspólnej oferty inwestycyjnej gmin i powiatu, obejmującej różnego rodzaju tereny oraz powołanie do życia powiatowego biura obsługi inwestora. Staje się to coraz bardziej istotne ze względu na uruchomienie wiosną 2023 r. Portu Lotniczego Warszawa – Radom, z rozwojem którego spodziewane jest coraz silniejsze oddziaływanie gospodarcze.

Bibliografia

1. Analiza stanu bezpieczeństwa obszaru miasta Radomia i powiatu radomskiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2022 r.
2. Europejska Karta Samorządu Terytorialnego, sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1985 r., Dz.U. 1994 nr 124 poz. 607.
3. Informacja Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Radomiu o stanie bezpieczeństwa miasta Radomia i powiatu radomskiego w zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2022 r.
4. Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w 2021 r.
5. Karta Praw Rodziny Powiatu Radomskiego, przyjęta uchwałą nr 125/XIII/2019 Rady Powiatu w Radomiu z 28 października 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>
6. Program „KOPERTA ŻYCIA”, przyjęta uchwałą nr 313/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>
7. Łuczyszyn A., Nowe kierunki rozwoju lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem peryferyjnych ośrodków w metropoliach, CedeWu Sp. Z o.o., Warszawa 2013.
8. Plan Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego dla Powiatu Radomskiego przyjęty uchwałą nr 298/XXXIII/2013 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 października 2013 r.; aktualizacja planu przyjęta uchwałą nr 79/X/2015 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 października 2015 r., <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/13858710>.
9. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024 przyjęta uchwałą nr 503/XLVIII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 21 października 2022r.
10. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2024 przyjęta uchwałą nr 36/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
11. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019-2024 przyjęty uchwałą nr 37/V/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 1 lutego 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
12. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Radomskim na lata 2021-2025 przyjęty uchwałą nr 274/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.
13. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021-2023 przyjęty uchwałą nr 275/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>.
14. Powiatowy Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego pn. „Bezpieczny Powiat Radomski”, przyjęty uchwałą Nr 273/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20201>
15. Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Radomskiego na lata 2020-2023, przyjęty uchwałą nr 176/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu w dniu 31 stycznia 2020 r. <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.
16. Program Ochrony Środowiska Powiatu Radomskiego na lata do 2030, przyjęty uchwałą nr 508/XLIX/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 2 grudnia 2022 r.
17. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Radomskiego na lata 2020-2022, przyjęty uchwałą nr 155/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 roku. <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/22555941>.

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

18. Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci klas IV-VIII, uczniów szkół podstawowych z terenu Powiatu Radomskiego, na lata 2022-2023, przyjęty uchwałą nr 493/XLVII/2022 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 30 września 2022 r.
19. Program profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Powiatu Radomskiego z grupy ryzyka w wieku 65 lat i więcej na lata 2020-2021, przyjęty uchwałą nr 175/XVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 31 stycznia 2020 roku. <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/23037183>.
20. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2019-2023 przyjęty uchwałą nr 154/XIV/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 listopada 2019 r., <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
21. Raport o stanie gminy - założenia (opracow. Zw. Miast Polskich), <http://www.zmp.poznan.pl>.
22. Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu – zał. do uchwały Nr 691/2021 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 16.11.2021 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Radomiu.
23. Regulski J., Samorząd terytorialny, [w:] ABC samorządu terytorialnego. Poradnik nie tylko dla radnych, (red.) B. Imiołczyk, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, http://www.frdl.org.pl/pliki/frdl/document/publikacjeFRDL/Poradnik%20dla%20radnych_AB_C_samorzadu.pdf.
24. Roczny Program Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2022 r., przyjęty uchwałą nr 384/XXXVI/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 26 listopada 2021 r.
25. Sprawozdanie dotyczące realizacji Roczного Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi w 2022 r., załącznik do uchwały 571/LIV/2023 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 25 kwietnia 2023 roku
26. Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2022 rok, stanowiące załącznik do uchwały Nr 1139/2023 Zarządu Powiatu Radomskiego z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie przedłożenia Radzie Powiatu oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej rocznego sprawozdania z wykonania budżetu powiatu radomskiego za 2022 rok, <https://www.spradom.finn.pl/bipkod/28586568>.
27. Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy za 2021 r., załącznik do uchwały nr 306/XXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zajęcia stanowiska odnośnie do sprawozdania z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu za 2021 rok, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20211>.
28. Sztando A., Wdrażanie strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego [w:] Dylematy rozwoju lokalnego i regionalnego na początku XXI wieku, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 101, Wrocław 2010.
29. Sześciło D., Raport o stanie samorządu terytorialnego, Fundacja im. Stefana Batorego (Forum Idei), <http://www.batory.org.pl>.
30. Uchwała nr 413/XXXVIII/2021 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały nr 267/XXVI/2020 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 grudnia 2020 r. dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej powiatu radomskiego,
31. Uchwała nr 88/IX/2019 Rady Powiatu w Radomiu z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Radomskiego, <https://www.spradom.finn.pl/rok-20192>.
32. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U z 2020 poz. 920). Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 z późn. zm.)

Spis tabel, wykresów i map

Nr tabeli	Tytuł tabeli	Strona
1.	Słownik pojęć	8
2.	Wyszczególnienie zadań zarządu powiatu	9
3.	Wykaz jednostek organizacyjnych powiatu radomskiego wg stanu na 31 grudnia 2022 r.	11
4.	Powiat radomski – położenie obszar, ludność, gospodarka	12
5.	Budżet powiatu – plan i wykonanie w 2022 r.	13
6.	Założenia WPF wg stanu na 28 grudnia 2022 r.	15
7.	Zasób mienia powiatu i jego wartość w 2022 r.	16
8.	Wzrost/spadek wartości inwentarzowej mienia powiatu w 2022 r.	16
9.	Zestawienie i struktura (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju) powiatowych strategii oraz programów wdrażanych w 2022 r.	18
10.	Aktywizacja osób bezrobotnych w 2022 roku	32
11.	Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu według stopnia niepełnosprawności	33
12.	Efekty wdrażania Programu Współpracy Powiatu Radomskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2022 r.	41
13.	Cele i kierunki interwencji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomskiego	42
14.	Statystyka i struktura uchwał Rady Powiatu w Radomiu wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju przyjętych w 2022 r.	47
15.	Uchwały Rady Powiatu w Radomiu przyjęte w 2022 r. (wg ładów polityki zrównoważonego rozwoju lokalnego oraz obszarów zagadnień)	48
16.	Stopa bezrobocia w powiecie radomskim w 2020 r. i porównanie z latami 2007, 2010, 2013, 2017-2021	56
17.	Sytuacja na rynku pracy w świetle wybranych wskaźników - rok 2022 do 2021	57
18.	Projekty i programy aktywizujące bezrobotnych wdrażane przez PUP na terenie Radomia i powiatu radomskiego w 2022 r.	58
19.	Wykaz placówek edukacyjnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2022/2023 – stan na 31 grudnia 2022 r.	60
20.	Liczba uczniów i nauczycieli w szkołach ponadpodstawowych i specjalnych prowadzonych przez Powiat Radomski w roku szkolnym 2022/2023	60
21.	Liczba uczniów w latach 2007-2022- porównanie	61
22.	Abiturienti i zdawalność egzaminów maturalnych w roku szkolnym 2021/2022	62
23.	Zdawalność matur w roku szkolnym 2021/2022 oraz 2020/2021 – porównanie w %	63
24.	Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących technika w roku szkolnym 2021/2022	63
25.	Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów kończących szkoły branżowe w roku szkolnym 2021/2022 i porówn. z rokiem 2020/2021	64
26.	Wyniki egzaminów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji zawodowych przez dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego - kwalifikacyjnych kursach zawodowych w roku szkolnym 2021/2022	65
27.	Finansowanie placówek edukacyjno-wychowawczych w 2022 r.	65
28.	Łóżka oraz zatrudnienie personelu medycznego w SPZZOZ w Iłży i Pionkach w 2022 r.	67
29.	Wykorzystanie łóżek (w %) na oddziałach szpitalnych w Iłży i w Pionkach w 2022 r. i porównanie z rokiem 2021	67
30.	Pacjenci i świadczenia zdrowotne w SPZZOZ- Szpital w Iłży i w Pionkach w 2022 i 2021 r.	68
31.	Wydatki na inwestycje i remonty bieżące w SPZZOZ - Szpital w Iłży oraz w SPZZOZ w Pionkach	68
32.	Placówki opieki społecznej prowadzone przez powiat wraz z liczbą miejsc i ich faktycznym wykorzystaniem w roku 2022 oraz w roku 2021 (porównanie)	69
33.	Wydatki na prowadzenie powiatowych placówek pomocy społecznej - porównanie lat 2022 i 2021	69
34.	Postępowania o przestępstwa wszczęte w 2022 r. i 2021 r.	70
35.	Wypadki i kolizje drogowe w 2022 r. i w 2021 r.	71
36.	Interwencje jednostek ochrony przeciwpożarowej w 2022 r. i 2021 r.	71

Raport o stanie Powiatu Radomskiego w 2022 r.

37.	Imprezy kulturalne: powiatowe oraz zlecone w 2022 r.	72
38.	Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane tradycyjnie przez powiat w 2022 r.	72
39.	Imprezy z obszaru kultury i dziedzictwa narodowego organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2022 r.	72
40.	Zadania z zakresu kultury dofinansowane w trybie pozakonkursowym w 2022 r.	73
41.	Podmioty organizujące i liczba imprez sportowo-rekreacyjnych w 2022 r.	74
42.	Imprezy sportowe organizowane przez stowarzyszenia jako zadania publiczne zlecone przez powiat w drodze konkursu w 2022 r.	74
43.	Zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej dofinansowane w trybie pozakonkursowym w 2022 r.	76
44.	Dotacje podmiotowe i celowe przekazane przez powiat radomski dla PIK-u w 2022 r.	77
45.	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)	79
46.	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym w 2021 r. i porównanie z latami 2017-2020	79
47.	Struktura podmiotów gospodarczych wg działów, gałęzi i branż gospodarki w rejestrze REGON w 2022, 2021, 2020 i 2018 r. (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie)	80
48.	Liczba pracujących i struktura zatrudnienia według sektorów ekonomicznych.	81
49.	Wskaźnik P na 2020 i 2023 r. w radomskim i innych wybranych powiatach woj. mazowieckiego	81
50.	Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg powiatowych w 2022 r. i latach: 2007, 2010, 2013, 2018-2021	82
51.	Długość przebudowanych/rozbudowanych odcinków dróg i wybudowanych chodników w 2022 r.	83
52.	Długość wyremontowanych odcinków dróg w 2022 r.	83
53.	Charakterystyka i wielkości wskaźników oddziałujących na ochronę środowiska naturalnego	84
54.	Podstawowe wskaźniki budżetu powiatu za 2022 r. oraz ich zestawienie z wybranymi latami: 2007, 2013 i 2019-2021	85
55.	Wydatki (wykonanie) w wybranych działach budżetu oraz ich udział w wydatkach ogółem	86
56.	Wydatki majątkowe (wykonanie) w wybranych działach budżetu oraz ich udział w wydatkach majątkowych ogółem	87
57.	Zatrudnienie w jednostkach powiatu (starostwo oraz jednostki organizacyjne) wg stanu na 31.12.2022 r. i porównanie z rokiem 2021	88
58.	Akty administracyjne w powiecie radomskim	91
59.	Skargi na działalność jednostek powiatu w 2022 r.	94
60.	Wnioski rozstrzygane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2022 r. i porównanie z rokiem 2021	96
61.	Organizacje pozarządowe w ewidencji Starosty Radomskiego	97
62.	Powiatowe przedsięwzięcia poddane konsultacjom społecznym w 2022 r.	98
Wykres	Tytuł wykresu	Strona
1.	Schemat organizacyjny powiatu radomskiego	11
2.	Schemat organizacyjny Starostwa Powiatowego w Radomiu	90
Mapa	Tytuł mapy	Strona
1.	Powiat radomski z granicami gmin	13